

انجیل عیسی مسیح د مطابق لوقا

مقصد لوقا از نوشته کدون زندگی نامه عیسی مسیح

۱ غدر کسا دست د کار شده د باره قصه واقعه های که د مینکل مو رخ دده نوشته کد ۲ و امو قصه ها د وسیله کسای که از شروع شاهدای عینی و خدمتگاری کلام خدا بود دز مو رسید. ۳ آلی ما ام بعد از مطالعه دقیق تمام چیزا از شروع تا آخر، صلاح دیدم که امی توره ها ره دز شمو جناب عالی تیوفیلوس د ترتیب نوشته کنم، ۴ تا شمو بتنید د باره حقیقت تورای پی ببرید که دز شمو گفته شده.

پیشگویی تولد یحیی

۵ د زمان پادشاهی هیرودیس، پادشاه یهودیه، یگ پیشوا د نام زکریا زندگی موكد. او از پیشوایون دسته آبیه بود و خاتون شی که الیزابت نام دشت از اولاده هارون بود. ۶ هر دوی شی د حضور خدا عادل بود و د مطابق تمام احکام و قوانین خداوند بدون کم-وکاست رفتار موكد. ۷ لیکن اونا اولاد نداشت، چراکه الیزابت نازای بود و هر دوی شی سالخورده بود.

۸ یگ روز وختیکه زکریا د نوبت دسته خو د حضور خدا وظیفه پیشوایی ره انجام میدد، ۹ د مطابق رسم-و-رواج پیشوایو پشک د نام ازو بر شد که د جای مقدس خانه خداوند داخل شنه و بخور خوشبوی در دیده. ۱۰ د وخت در ددون بخور خوشبوی تمام جمعیت مردم د برون خانه خدا عبادت موكد. ۱۱ اوخته یگ ملایکه خداوند د زکریا ظاهر شد. ملایکه د طرف راست قربانگاه بخور خوشبوی ایسته بود. ۱۲ زکریا از دیدون ملایکه ترس خورد و رنگ از اونگه شی پرید. ۱۳ لیکن ملایکه دزو گفت: "ای زکریا، ترس نخور، چراکه دعاهای تو قبول شده و خاتون تو الیزابت یگ باچه د دنیا میره و تو نام شی ره «یحیی» بیل. ۱۴ او باعث خوشی و خوشحالی تو موشه و غدر کسا د غیت پیدا شدن شی خوشحالی موكنه، ۱۵ چراکه او د نظر خداوند یگ آدم بزرگ موشه. او باید هرگز شراب انگور و دیگه وچی کدنی های نشه آور وچی نکنه. او حتی از رحم آبه خو پر از روح القدس آسته. ۱۶ او بسیاری از بنی اسرائیل ره سون خداوند، خدای ازوا هدایت مونه. ۱۷ او قد روح و قدرت الیاس پیشلون خداوند موره تاکه دل های آته گو ره سون بچکیچای ازوا دور دیده و سرکش ها ره د حکمت آدمای عادل بیره تا یگ قوم تیار شده ره بلده خداوند آماده کنه. ۱۸ زکریا د ملایکه گفت: "از کجا بدتم که ای کار موشه؟ چون ما یگ آدم پیر استم و خاتون مه ام سالخورده."

۱۹ ملایکه د جواب شی گفت: "ما جبرائیل استم که د حضور خدا ایسته موشم. او مره ریی کده تا قد از تو توره بگم و ای خوشخبری ره دز تو بدم. ۲۰ اینه، آلی تو گنگه موشی و توره گفته نمیتنی تا روزی که ای کار انجام شنه، چراکه تو د تورای مه باور نکدی؛ ای چیزا د وخت مقرر خو پوره موشه."

۲۱ د امرو غیت مردم منتظر زکریا بود و بخاطر دیر کدون شی د جای مقدس خیرو مند. ۲۲ وختیکه زکریا برو آمد او قد ازوا توره گفته نتست. اوخته، مردم پی برد که د مینه جای مقدس یگو رویا دیده، چون او سون ازوا اشاره موكد و گنگه بود.

۲۳ وختیکه روزای خدمت شی تامو شد، او پس د خانه خو رفت. ۲۴ بعد از چند وخت خاتون شی الیزابت حامله شد و بلده پنج ماه خود ره از مردم تاشه کد و گفت: ۲۵ "خداوند ای ره بلده مه انجام دده و د ای روزا د بله مه نظر لطف کده تا رسوایی بی اولادی ره که د مینکل مردم دشتم از مه دور کنه."

خوشخبری تولد شدن عیسی د مریم

۲۶ د ماه ششم حاملگی الیزابت خدا ملایکه خو جبرائیل ره د یکی از شارای جلیلیه که ناصره نام دشت، ریی کد ۲۷ تا د پیش یگ دختر خانه که نامزاد یگ آدم د نام یوسف بود بوره. یوسف از خانوار داوود بود و امو دختر مریم نام دشت. ۲۸ ملایکه داخل شده دزو گفت: "سلام، ای کسی که مورد لطف قرار گرفتے! خداوند قد تو آسته."

۲۹ لیکن مریم از توره ملایکه کلو پریشان شد و د چورت مند که ای چی رقم گپ آسته. ۳۰ مگم ملایکه دزو گفت: "ای مریم، ترس نخور، چراکه خدا دز تو لطف کده. ۳۱ اینه، تو حامله شده یگ باچه پیدا مونی و نام شی ره عیسی بیل. ۳۲ او بزرگ موشه و باچه حضرت اعلی گفته موشه. خداوند-خدا تخت بابه کلون شی داوود ره دزو میدیه، ۳۳ و او د بله خانوار یعقوب تا ابد حکمرانی موكنه و پادشاهی شی هرگز ختم نموشه."

۳۴ اوخته مریم د ملایکه گُفت: "ای توره چطور شده میتنه د حالیکه ما قد هیچ مرد نزدیک نشدیم؟"^a

۳۵ ملایکه د جواب شی گُفت: "روح اَلْقُدُس دز تو مبییه و قُدرتِ حضرتِ اعلیٰ بِلِه تُو سایه مَوکُنِه و تُو حاملِه موشی. و امزی خاطر اُو نلغِه مَقْدَس «باچه خدا» گُفته موشه. ۳۶ اونه، اَلِیزابِت قومای تُو ام د سِنِ پیری حاملِه شُدِه و یگ باچه د کوره خُو دَرِه. اُو ره که مردُم نازای مَوگُفت، ای ماه ششم حاملگی شی آسته، ۳۷ چراکه د پیشِ خُدا هیچ چیز ناممکن نییه."
۳۸ اوخته مریم گُفت: "ما بنده خُداوند آسْتُم. بیل که مطابقِ توره تُو د حق مه شُنه." بعد ازو ملایکه از دیرِ ازو رفت.

مریم د دیدونِ اَلِیزابِت موره

۳۹ و دمزو روزا مریم حرکت کد و د عجله د یکی از آغیلای کوهستونِ یهودیه رفت ۴۰ و د خانه زکریا درآمده اَلِیزابِت ره سلام دد. ۴۱ وختیکه اَلِیزابِت سلامِ مریم ره شنید، نلغِه د کوره شی پیچک زد و اَلِیزابِت پُر از روح اَلْقُدُس شُدِه ۴۲ قد آواز بلند گُفت: "تُو د مینکلِ خاتونو برکت‌یافته آستی و برکت‌یافته آسته ثمرِ رحمِ تُو. ۴۳ ما چی آسْتُم که آبه مولای مه د پیشِ ازمه آمده؟ ۴۴ چون امی که آوازِ سلامِ تُو د گوش مه رسید، نلغِه از خوشی د کوره مه د پیچک زدو شُد. ۴۵ نیک د بختِ خاتونی که باور کد، چون چیزای که از طرفِ خُداوند دز شی گُفته شُد، پوره موشه."

سرودِ مریم

۴۶ و مریم گُفت:

"جان مه خُداوند ره ستایش مونه

۴۷ و روح-و-زوان مه بخاطرِ خُدا نجات دهنده مه خوشی مونه،

۴۸ چراکه اُو د بله بنده ناچیز خُو لطف کده.

اینه، بعد ازی تمام نسل ها مَرِه برکت‌یافته مَوگِه،

۴۹ چراکه قادرِ مطلقِ کارای کته بلده مه کده.

نامِ ازو مَقْدَس آسته.

۵۰ رَحْمَتِ ازو د بله کسای که از شی میترسه

نسل-آندر-نسل باقی مومنه.

۵۱ خُداوند قد بازوی خُو قُدرتِ خُو ره نشو دده؛

اُو آدمای کبری ره د خیالاتِ دلِ شی تیت‌پرک کده.

۵۲ اُو زورتوها ره از تخت های شی تا اندخته

و آدمای فروتن ره سربلند کده.

۵۳ اُو گشنه ها ره قد چیزای خُوب سیر کده،

ولے دَوْلَتَمَندا ره دِستِ خالی رَبی کده.

۵۴ اُو خِدْمَتِگارِ خُو اسرائیل ره کومک کده

و رَحْمَتِ خُو ره د یاد آورده،

۵۵ اَمُو رَقْمِ که د بابه کلون مو

ابراهیم و اولاده شی وعده ابدی کدد."

۵۶ اوخته مریم تقریباً سه ماه د پیشِ اَلِیزابِت مند و بعد ازو پس د خانه خُو رفت.

تولدِ یحییٰ

۵۷ وختِ زیدونِ اَلِیزابِت رسید و اویگ باچه د دُنیا آورد. ۵۸ وختیکه همسایه ها و خاتوار شی ای ره شنید که خُداوند لُطف-و-مهربانی کته د حق ازوا کده، اونا د خوشحالی شی شریک شُد.

^a ۳۴:۱ د زیون یونانی «ما هیچ مرد ره نشنختیم» نوشته یه.

۵۹ دَ رُوزِ هَشْتُمِ قَوْمایِ شیِ اَمَدِ تا نِلغِه رِه خَتنه کُنِه و میخاست که نامِ آتِه شیِ زَکریا رِه دَ سِرِ اَزُو بیله. ۶۰ لیکن آبه شیِ جواب دَدِه گُفت: "نه، نام شیِ باید یحییٰ ایشته شُنه."
 ۶۱ اونا دَزُو گُفت: "دَ قَوْمایِ تُو هیچ کس ای رقم نام ندره." ۶۲ اوخته اونا سُونِ آتِه شیِ اِشاره کد که اُو کُدَم نام رِه میخایه دَ بِلِه نِلغِه بیله.
 ۶۳ زَکریا یگِ تَخته طلب کد و نِوشته کد: "نام شیِ «یحییٰ» آسته." پگِ ازوا تعجُب کد. ۶۴ فَوَری دَانِ زَکریا واز شُد و زِبون شیِ دَ حَرَکت اَمَد: اُو دَ توره گُفتو شُد و خُدا رِه سِتایش کد.

۶۵ ترس دَ بِلِه تمام باشنده های گرد-و-بر شیِ قرار گرفت و پگِ امزی توره ها دَ کوهستونِ یهودیه نقل موشُد. ۶۶ و هر کسی که ای توره ها رِه میبینید دَ دِلِ خُو چورت زَدِه مَوگُفت: "ای نِلغِه چی جور موشه؟" چُون واقِعاً دِسْتِ خُداوند قد شیِ بُوَد.

پیشگویی زکریا

۶۷ اوخته زکریا آتِه یحییٰ پُر از روحِ اَلْقُدسِ شُد و پیشگویی کده گُفت:

۶۸ "مُتَبَارک باد خُداوند، خُدايِ اِسْرَائیل،

چراکه اُو دَ بِلِه قَوْمِ خُو نَظَرِ لُطْفِ کده

و اونا رِه بازخريد کده.

۶۹ اُو یگِ نِجاتِ دِهِنْدِه زورثُو^a بَلْدِه مو

از خانَوارِ خِدْمَتگارِ خُو داوودِ باله مونه.

۷۰ اَمُو رقم که اُو از دَانِ اَنْبِیایِ مُقَدَّسِ خُو از قَدِیم گُفتد که

۷۱ مو رِه از دِسْتِ دُشْمَنایِ مو

و از دِسْتِ پگِ کسایِ که از مو نَفَرْتِ دَرِه نِجاتِ مِیدیه،

۷۲ تاکه دَ حَقِ بابِه کَلونایِ مو لُطْفِ-و-مِهریانی کُنِه

و وعده مُقَدَّسِ خُو رِه یاد کُنِه.

۷۳ قَسَمی رِه که قد بابِه کَلونِ مو اِبْرَاهیمِ کد، ای بُوَد که

۷۴ اُو مو رِه از دِسْتِ دُشْمَنایِ مو نِجاتِ بَدیه

تا مو بَتَنی اُو رِه بَدُونِ ترسِ عِبادتِ کُنی

۷۵ و دَ پاکِی و عَدالتِ دَ حُضُورِ شیِ

دَ تمامِ روزایِ عُمَرِ خُو خِدْمَتِ کُنی."

۷۶ و زَکریا دَ یحییٰ گُفت:

"و تُو باچه مه، پیغمبرِ حضرتِ اعلیٰ گُفته موشی،

چراکه تُو پِیشلونِ مَولا موری

تا راهِ شیِ رِه تِیار کُنی،

۷۷ تا خِبرِ نِجاتِ رِه دَ قَوْمِ شیِ بَدی،

که دَ وَسِیلِه بَخْشِدُونِ گُناهِ هایِ ازوا دَزُوا عَطَا مونه.

۷۸ بخاطرِ رَحْمَتِ بے پَایانِ خُدايِ مو

آفتو از عَالَمِ باله دَ بِلِه مو روشنی مونه،

۷۹ تا دَ کسایِ روشنی بَدیه

که دَ تَرِیکِی و سَایِه مَرگِ شِشْتِه؛

و تا پایایِ مو رِه دَ راهِ صُلحِ-و-صفا هِدایتِ کُنِه."

۸۰ اَمُو نِلغِه کُنِه شُد و صَاحِبِ رُوحِ قَوی گشت. اُو تا روزِ ظاهِرِ شُدونِ خُو بَلْدِه قَوْمِ اِسْرَائیلِ دَ بیابو زِندگی مَوکد.

^a ۶۹:۱ دَ جای «نِجاتِ دِهِنْدِه زورثُو» دَ زِبونِ عِبرانی «شاخِ نِجات» نِوشته یه.

تَوَلَّدِ عِيسَى

۲ و ابطور شد که دمزو روزا از طرفِ آوغوسٹس قیصر حکم شد که امپراطوری روم سرشماری شنه. ۲ ای اولین سرشماری بود که د زمان کورینیوس والی سوریه انجام شد. ۳ و پگ مردم د منطقه خو رفت تا ثبت نام شنه. ۴ امزی خاطر یوسف ام از آغیلِ ناصرِه جلیلیه د یهودیه د شارِ داوود که بیت-لحم نام دشت رفت، چراکه او از خانوار و نبیره داوود بود. ۵ او رفت تا قد مریم نامزاد خو ثبت نام شنه و مریم حامله بود. ۶ و ختیکه اونا د اونجی بود، زمان زیدون مریم رسید ۷ و او باچه اولباری خو ره د دنیا آورد. مریم او ره د قنذاق پیچ کده د آخور خاولجی کد، چراکه بلده ازوا د مسافرِ خانه جای نبود.

چوپونو و ملایکه ها

۸ د امزو منطقه چوپونو د دشت ها بود-و-باش دشت که د غیتِ شاو از ریمه خو نگاهوانی موكد. ۹ دمزو غیت یگ ملایکه خداوند بلده ازوا ظاهر شد و شکوه-و-جلالِ خداوند گرداگرد ازوا ره روشو کد و اونا غدر ترس خورد. ۱۰ لیکن ملایکه دزوا گفت: "نترسید؛ اینه، ما دز شمو یگ خوشخبری کته آوردیم که بلده خوشی پگ مردم آسته: ۱۱ امروز بلده شمو د شارِ داوود یگ نجات دهنده پیدا شده که او مسیح و مولا آسته. ۱۲ نشانی بلده شمو ای آسته که نلغه ره د قنذاق پیچ شده و د مینه آخور پیدا مونیید." ۱۳ و بے بلغه قد امزو ملایکه یگ لشکرِ آسمانی ظاهر شد که خدا ره ستایش کده موكفت: ۱۴ "خدا ره د بلندترین جای عالمِ باله جلال باد و د روی زمی صلح-و-سلامتی د بین کسای که موردِ لطفِ خدا آسته." ۱۵ و ختیکه ملایکه ها از پیش ازوا د آسمو رفت، چوپونو قد یگدیگه خو گفت: "ببید که د بیت-لحم بوری و امی چیز ره که رخ دده بنگری، امی چیز ره که خداوند مو ره از شی باخبر کده." ۱۶ پس اونا دویده دویده رفت و مریم و یوسف ره پیدا کد و نلغه د مینه آخور خاو بود. ۱۷ و ختیکه اونا نلغه ره دید، اونا بر شده تورای ره که د باره نلغه دزوا گفته شد، تیت کد. ۱۸ و هر کس د باره چیزی که چوپونو موكفت میشنید، خیر و مومند. ۱۹ مگم مریم پگ امزی تورا ره د پیش خو نگاه کده د باره شی د دل خو فکر موكد. ۲۰ اوخته چوپونو پس د جای خو رفت و خدا ره بخاطر تمام چیزای که شنید و دید، حمد-و-ثنا موكفت. چون امو رقم کده دزوا گفته شد، امو رقم بود. ۲۱ و ختیکه هشت روز پوره شد، زمان ختنه شدن نلغه رسید و نام ازو عیسی ایشته شد، امو نام که ملایکه پیش از قرار گرفتن شی د رحم مریم د بله ازو ایشته شد.

بردونِ عیسی د خانه خدا

۲۲ و ختیکه زمان پاک شدن ازوا د مطابق شریعتِ موسی رسید، یوسف و مریم نلغه ره د اورشلیم آورد تا که او ره د خداوند تقدیم کنه. ۲۳ چون د شریعتِ خداوند نوشته شده: "هر باچه اولباری که پیدا موشه وقفِ خداوند خنده موشه." ۲۴ امچنان اونا آمدد تا یگ قربانی د مطابق چیزی که د شریعتِ خداوند گفته شده تقدیم کنه، یعنی یگ جوره قمری یا دو چوجه کوتر. ۲۵ دمزو زمان د اورشلیم یگ شخص د نام شمعون زندگی موكد. او یگ آدمِ عادل و پرهیزگار بود و د انتظارِ نجاتِ اسرائیل بود و روح القدس د بله ازو قرار دشت. ۲۶ روح القدس بلده ازو معلومدار کد که تا وختی او مسیح خداوند ره ننگره، نمومره. ۲۷ اوخته شمعون د هدایتِ روح القدس د خانه خدا آمد و غیتیکه یوسف و مریم^b عیسی یعنی نلغه ره د داخل آورد تا کارای ره که رسمِ شریعت بود، بلده شی پوره کنه، ۲۸ شمعون نلغه ره د بغل خو گرفت و خدا ره ستایش کده گفت: ۲۹ "ای خداوند، آلی د خدمتگار خو د مطابق توره خو اجازه رفتو ازی دنیا ره د آرامی میدی، ۳۰ چراکه چیمای مه نجات تو ره دید، ۳۱ امو نجات ره که تو د حضورِ تمام قوم ها آماده کده، ۳۲ نوری ره که بلده ملت ها حقیقت ره بر ملا مونه و شکوه-و-جلالِ قوم تو اسرائیل آسته."

^a ۲۵:۲ د جای «نجاتِ اسرائیل» د زیون یونانی «تَسَلَّى اسرائیل» نوشته یه. ^b ۲۷:۲ د جای «یوسف و مریم» د زیون یونانی «آته و آبه» نوشته یه.

۳۳ آته و آبه نلغه از تورای که د باره شی گفته شد خيرو مند. ۳۴ اوخته شمعون اونا ره برکت دد و د آبه شی مریم گفت: "اینه، ای نلغه مقرر شده تا سبب افتدو و بلند شدون غدر کسا د اسرائیل بشه و یگ نشانی که قد شی مخالفت موشه ۳۵ تا فکر های دل غدر کسا بر ملا شنه؛ و غم رقم شمشیر قلب از تو ره ام پاره مونه."

۳۶ د اونجی یگ خاتو بود که حنا نام دشت و نبیه بود. او دختر فتوئیل از طایفه آشیر بود و غدر سالخورده شد. او بعد از توی خو مدت هفت سال قد شوی خو زندگی کدد ۳۷ و بعد ازو تا سن هشتاد و چار سالگی بیوه مند. او هرگز از خانه خدا دور نموشد، بلکه شاو و روز قد دعا و روزه عبادت موكد. ۳۸ دمزو وخت حنا ام د پیش ازوا آمده خدا ره شکر کد و د باره نلغه قد پگ کسای که انتظار نجات ره د اورشلیم میکشید توره گفت.

۳۹ وختی یوسف و مریم تمام چیزا ره د مطابق شریعت خداوند د جای آورد، اونا پس د جلیلیه د شار خودون خو آمد، یعنی د ناصره. ۴۰ امو نلغه کته شده قوی شد. او پر از حکمت بود و فیض خدا د بله شی بود.

عیسای دوازده ساله د اورشلیم

۴۱ آته و آبه عیسی هر سال د وخت عید پصح د اورشلیم مورفت. ۴۲ غتیکه عیسی دوازده ساله شد، پگ ازوا مطابق رواج خو بلده عید د اورشلیم رفت. ۴۳ وختیکه روزای عید تیر شد اونا پس ریی شد، امو باچه، یعنی عیسی د اورشلیم مند، لیکن آته و آبه شی ازی توره بے خبر بود. ۴۴ اونا گمان موكد که عیسی د بین قافله موجود آسته، امزی خاطر اونا تقریباً یگ روزه راه ره سفر کد، و له بعد ازو د بین قوما و دوستای خو د طلب ازو بر شد. ۴۵ وختیکه عیسی ره پیدا نتست، اونا بلده پالیدون ازو پس د اورشلیم رفت. ۴۶ بعد از سه روز او ره د خانه خدا پیدا کد که د مینکل معلما ششتد و د تورای ازوا گوش میدد و ازوا سوال موكد. ۴۷ هر کسی که تورای شی ره گوش موكد از پی بر دو و از جواب های شی خيرو مومند. ۴۸ وختیکه آته و آبه شی عیسی ره د اونجی دید تعجب کد و آبه شی دزو گفت: "باچه مه، تو چرا ای کار ره کدی؟ توخ کو، ما و آته تو پریشان شده تو ره چیقس طلب کدے."

۴۹ عیسی دزوا گفت: "چرا شمو مره طلب موكدید؟ آیا شمو نمیدنستید که ما باید د خانه آته خو بشم؟" ۵۰ لیکن توره ره که دزوا گفت اونا پی نبرد. ۵۱ پس او قد ازوا ریی شد و د ناصره آمد و ازوا اطاعت موكد. و آبه شی پگ ازی توره ها ره د دل خو نگاه موكد. ۵۲ عیسی د حکمت و قد-وقامت رشد موكد و امچنان د حاصل کدون رضای خدا و مردم.

پیغام یحیی پیغمبر

۳ ۱ د سال پوزدهم حکمرانی تیریس قیصر، پنیوس پیلاتس والی ولایت یهودیه بود؛ هیرودیس حکمران جلیلیه، و برار شی فیلیپس حکمران ایتوریه و منطقه تراخونیتس بود؛ لیسانیاس حکمران آپیلین بود ۲ و آتاس و قیافا پیشوایون بزُرگ. د امزو غیت کلام خدا د یحیی باچه زکریا د بیابو نازل شد. ۳ اوخته او د تمام منطقه گرد-و-بر دریای اردن رفته غسل تعمید ره اعلان موكد که مردم توبه کنه تا گناهای ازوا بخشیده شنه. ۴ امو رقم که د کتاب توره های اشعیا نبی نوشته شده:

"آواز کسی که د بیابو چیغ زده موكیه:

'راه ره بلده خداوند آماده کنید

و راه روی شی ره راست-و-سیده کنید،

هر قول پر موشه،

هر کوه و تپه آوار موشه،

راه های کج راست موشه،

و جای های پخش-و-بلند یگ برابر موشه.

۶ و تمام بشر نجات خدا ره مینگره."

۷ اوخته یحیی د جمعیت مردمی که بلده غسل تعمید د پیش شی آمدد گفت: "او اولادای تیرمار! کی دز شمو اخطار دد که از غضبی که آمدنی یه دوتا کنید؟" ۸ پس ثمری بدید که لایق توبه بشه و شروع کده قد خود خو نکید که، ابراهیم بابه کلون مویه؛ چون ما دز شمو موكم که خدا میتنه امزی سنگا بلده ابراهیم اولاده پیدا کنه. ۹ حتی امی آلی، تیشه د ریشه درختا ایشته شده؛ پس هر درخت که ثمر خوب ندیه، قطع شده د آتش پورته موشه."

۱۰ جمعیتِ مردم از شی پُرسان کد: "پس مو چی کار کنی؟"

۱۱ یحیی د جواب ازوا گُفت: "کسی که دُو پیرو دَره، قد کسی که هیچ ندره تقسیم کُنه؛ و کسی که نان دَره ام امی رقم کُنه."

۱۲ مالیه گِیرا ام بلده غُسلِ تعمید آمدد. اونا ازو پُرسان کد: "اُستاد، مو چیز کار کنی؟"

۱۳ یحیی دزوا گُفت: "از چیزی که د بله شُمو امر شُده، کلوتر نگیرید."

۱۴ عسکرا ام از شی پُرسان کده گُفت: "و مو چیز کار کنی؟" او دزوا گُفت: "از هیچ کس زورگیری نکینید و نه ام د بله کس تَهَمَتِ ناحق کُنید، بلکه د تنخای خُو قناعت کُنید."

۱۵ د حالیکه مردم پُر از امید بود و د دل خُو د باره یحیی چورت میزد که آیا او مسیح آسته یا نه، یحیی د جواب پگ ازوا گُفت: "ما شُمو ره قد او غُسلِ تعمید میدم، ولے یگ کس مییه که از مه کده قدرتمند آسته و ما حتی لایق شی ره ندرم که بند چیلی شی ره واز کُتم. او شُمو ره قد روح اُلقدس و آتش تعمید میدیه. ۱۷ شاخی ازو د دست شی آسته تا خرمونجوی خُو ره پاک کده گندم ره د دی خانه خُو ذخیره کُنه، ولے کاه ره د آتش گل ناشدنی در میدیه."

۱۸ پس یحیی قد نصیحت های کلو خوشخبری ره د مردم اعلان موكد. ۱۹ لیکن هیرودیس حُکمران که بخاطر هیرودیا خاتون برار خُو و بخاطر تمام شرارت های دیگه که کدد، از طرف یحیی سرزنش شد، ۲۰ او ای ره ام د تمام شرارت های خُو اضافه کد که یحیی ره د بندی خانه اندخت.

یحیی عیسی ره غُسلِ تعمید میدیه

۲۱ یگ روز وختیکه تمام مردم غُسلِ تعمید گرفتند، عیسی ام غُسلِ تعمید گرفت و د غَیَیَیکه دُعا موكد آسمو شق شد ۲۲ و روح اُلقدس د شکل یگ کوتر د بله ازو نازل شد. اوخته یگ آواز از آسمو آمده گُفت: "تو باچه دوست-دشتنی مه آستی که از تو خوش-و-راضی آستم."

شجره نامه عیسی

۲۳ و عیسی تقریباً سی ساله بود که خدمت خُو ره شروع کد. او د گمان مردم باچه یوسف بود و یوسف باچه ایلی، ۲۴ باچه متات، باچه لاوی، باچه ملکی باچه یتای باچه یوسف ۲۵ باچه متاتیاس باچه آموس باچه ناحوم باچه حسلی باچه نجی ۲۶ باچه مَحَث باچه متاتیاس باچه شمعی باچه یوسخ باچه یودا ۲۷ باچه یوحنا باچه ريسا باچه زروبایل باچه شالنتیل باچه نیری ۲۸ باچه ملکی باچه آدی باچه قوسام باچه ایلمادام باچه عیر ۲۹ باچه یوشع باچه العازار باچه یوریم باچه متات باچه لاوی ۳۰ باچه شمعون باچه یهودا باچه یوسف باچه یونان باچه ایلیاقیم ۳۱ باچه ملیا باچه مینان باچه متاتا باچه ناتان باچه داوود ۳۲ باچه یسی باچه عوبید باچه بوغز باچه سلمون باچه نحشون ۳۳ باچه عمیناداب باچه آرام باچه حصرون باچه فارص باچه یهودا ۳۴ باچه یعقوب باچه اسحاق باچه ابراهیم باچه تارح باچه ناحور ۳۵ باچه سیروج باچه رعو باچه فالج باچه عبر باچه صالح ۳۶ باچه قینان باچه ارفکشاد باچه سام باچه نوح باچه لامک ۳۷ باچه متوشالچ باچه خنوخ باچه یارد باچه مهلل ایل باچه قینان ۳۸ باچه انوش باچه شیث، باچه آدم؛ و آدم از خدا بود.

عیسی بله وسوسه های شیطو کامیاب موشه

۴ عیسی پُر از روح اُلقدس از دریای اُردن پس آمد و د وسیله روح اُلقدس د بیابو هدایت شد ۲ و د اُونجی مدت چل روز شیطو او ره وسوسه کد. او دزی مدت هیچ چیز نخورد و امو روزا که آخر شد، او گُشنه شد.

۳ اوخته ایلیس دزو گُفت: "اگه تو باچه خدا آستی د امزی سنگ بگی که نان جور شنه."

۴ عیسی د جواب ازو گُفت: "د کلام خدا نوشته شده که انسان تنها د وسیله نان زنده نییه."

۵ بعد ازو ایلیس او ره د یگ بلندی برده د یگ لحظه تمام مملکتای دنیا ره دزو نشو دد ۶ و گُفت: "پگ امزی قدرت ها و شان-و-شوکت ازیا ره دز تو میدم، چراکه دز مه دده شده، و ما د هر کسی که دل مه شنه میدم. ۷ پس اگه تو مره سجده کنی پگ شی از تو موشه."

۸ لیکن عیسی د جواب شی گُفت: "نوشته شده که، خُداوند، خُداي خُو ره سجده کو و تنها او ره عبادت کو!"

۹ اوخته ایلیس او ره د اورشلیم برده د بلندی خانه خدا ایستلجی کد و دزو گُفت: "اگه تو باچه خدا آستی خود ره از اینجی تا پورته کو، ۱۰ چون نوشته شده که

او د باره ازتو د ملایکه های خُو حکم مونه

۱۹:۳ ا هیرودیس حُکمران اینگه خُو هیرودیا ره خاتو کد، د حالیکه برار شی هنوز زنده بود و ای کار برخلاف شریعت بود.

تا اونا از تو حفاظت کنه

۱۱ و

اونا تو ره د دستای خو میگیره،

نشنه که پای تو د کدم سنگ دکه کنه.

۱۲ لیکن عیسی د جواب شی گفت: "گفته شده که، 'خداوند، خدای خو ره آزمایش نکو!'"

۱۳ وختیکه پگ و سوسه های ایلیس تامو شد او تا یگ مدت از عیسی دور شد.

عیسی د منطقه جلیلیه

۱۴ و عیسی د قدرت روح القدس پس د جلیلیه آمد و خبر د باره ازو د تمام امزو منطقه تیت شد. ۱۵ او د عبادت خانه های ازوا تعلیم میدد و پگ او ره تعریف-و-توصیف موكد.

مردم ناصره عیسی ره رد مونه

۱۶ وختی او د ناصره، دمرو جای که کنه شدد آمد، او د مطابق عادت خو د روز آرام د عبادت خانه رفت و ایسته شد که کلام خدا ره بخانه.

۱۷ اوخته طومار اشعیا نبی دزو دده شد و او طومار ره واز کده امو جای ره پیدا کد که نوشته یه:

۱۸ "روح خداوند د بله ازمه قرار دره،

چراکه او مره مسح کده

تا بلده غربیا خوشخبری بدم.

او مره ربی کده تا آزادی ره بلده اسپیرا

و بینایی ره بلده کورا اعلان کنم،

مظلوما ره از شر ظالما خلاص کنم

۱۹ و سال لطف-و-مهربانی خداوند ره اعلان کنم."

۲۰ بعد ازو طومار ره لوله کده د خادم عبادت خانه دد و ششت که وعظ کنه. تمام کسای که د مینه عبادت خانه بود چیمای خو ره د عیسی دوختند ۲۱ و او توره خو ره شروع کده دزوا گفت: "امروز ای پیشگویی پوره شده د گوشای شمو رسید."

۲۲ تمام مردم تعریف-و-توصیف شی ره موكد و از تورای پرفیضی که از دان شی بر موشد خيرو مند و موكفت: "ایا ای باچه یوسف نیبه؟"

۲۳ عیسی دزوا گفت: "شمو حتما ای مثل ره د بله ازمه موكید که 'او طیب، تو خود خو ره شفا پدی!' و ام موكید که 'چیزای ره که مو

شینیدے که تو د کفرناحوم کده، د اینجی ام کو، د آغیل خود خو." ۲۴ و عیسی گفت: "ما حقیقت ره دز شمو موكم، هیچ پیغمبر د منطقه خود

خو قبول نشده. ۲۵ و یگ حقیقت دیگه ره ام دز شمو موكم، د دورون ایلیاس پیغمبر عذر خاتونوی بیوه د سرزمین اسرائیل بود، د امزو غبتیکه

آسمو سه و نیم سال بسته شده بارش نکد و قحطی سخت تمام سرزمی ره گرفت. ۲۶ مگم خدا ایلیاس ره د پیش هیچ کدم ازوا ربی نکد جز د پیش

یگ خاتون بیوه د صرفت د ملک صیدون. ۲۷ و امی رقم د زمان ایلیس پیغمبر عذر نفرای کولی گرفته د اسرائیل بود، و له هیچ کدم ازوا پاک

نشد بغير از نعمان سوریه ای."

۲۸ اوخته تمام کسای که د مینه عبادت خانه بود از شنیدون امزی تورا عذر قار شد ۲۹ و باله شده عیسی ره از شار بر کد و او ره د شیخی تپه

که شار ازوا د بله شی آباد شدد برد، تاکه او ره از اونجی تا پورته کنه. ۳۰ لیکن او از مینکل ازوا تیر شد و رفت.

عیسی یگ آدم جندی ره شفا میدیه

۳۱ بعد ازو عیسی تا شده د کفرناحوم که یکی از شارای جلیلیه آسته رفت، و اونا ره د روز آرام د عبادت خانه تعلیم دد. ۳۲ مردم از تعلیم شی

خيرو مند، چراکه تورای شی پُر قدرت بود. ۳۳ د امزو غبت د عبادت خانه یگ آدم جندی بود که روح ناپاک دشت و او قد آواز بلند چیغ زده

گفت: ۳۴ "ای عیسی ناصری! قد ازمو چی غرض دری؟ آیا آمدے که مو ره نابود کنی؟ ما تو ره مینخشتم که تو کی آستی. تو امو مقدس خدا

آستی." ۳۵ لیکن عیسی د بله ازو هیبت کده گفت: "چپ بشی و ازو بر شو!" اوخته جن او آدم ره د پیش روی ازوا د زمی اندخت و بدون ازی

که دَرُو ضررِ پُرسنه از شی بُر شد. ^{۳۶} اونا پگ شی حیرت زده شده قد یگدیگه خو موگفت: "ای چی رقم توره آسته؟ او قد قدرت و اختیار د ارواح ناپاک حکم مونه و اونا بُر موشه." ^{۳۷} و خبر ازو د هر جای امزو منطقه تیت شد.

شفا ددونِ ناجورا

^{۳۸} عیسی بعد از بُر شدو از عبادت خانه د خانه شمعون رفت و حُسرمدارِ شمعون سخت تو کُدد. پس اونا از عیسی خواهش کد که او ره شفا بدیه. ^{۳۹} اوخته عیسی د بله سر شی آمده د بله تو هیبت کد و تو او ره ایله کد. او فوری باله شد و د خدمت ازوا مشغول شد. ^{۴۰} بعد از آفتو ششتو،^a پگ کسای که نفرای ناجور دشت و امو ناجورا د مَرَض های رقم رقم گرفتار بود، اونا ره د پیش عیسی آورد و او دستای خو ره د بله هر کدم ازوا ایشته اونا ره شفا دد. ^{۴۱} و جنیات ام د امر عیسی از غدر کسا بُر موشد و چیغ زده موگفت: "تو باچه خدا آستی!" لیکن عیسی د بله ازوا هیبت موکد و نمی ایشته که توره بگیه، چون جنیات میدنست که او مسیح آسته.

عیسی د دیگه جای ها تعلیم میدیه

^{۴۲} د غیت روز واز شدو عیسی بُر شده د یگ بیابو رفت. اوخته مردم د طلب ازو بُر شد و غیتیکه د پیش ازو رسید، اونا او ره شله شد که از پیش ازوا نره. ^{۴۳} ولے عیسی دزوا گُفت: "ما خوشخبری د باره پادشاهی خدا ره د دیگه شارا ام باید اعلان کنم، چراکه ما بلده امزی مقصد ربی شدیم." ^{۴۴} امی رقم او د عبادت خانه های یهودیه^b تعلیم میدد.

یارای اوّل عیسی مسیح

۵ ^۱ یگ روز که عیسی د لب بند گنیسارت^c ایسته بود، مردم تشه-وتیله کده د گرد شی جم شد تا کلام خدا ره گوش کنه. ^۲ د امزو غیت عیسی دو کشتی د لب بند دید که ماهی گیرا از منه شی بُر شدو و تور های خو ره موششت. ^۳ پس او د یکی امزو کشتی ها که از شمعون بود، سوار شد و از او خواهش کد که کشتی ره یگ کم وری از لب بند دور کنه. بعد ازو تاه ششت و از منه کشتی د مردم تعلیم دد. ^۴ وختیکه توره های خو ره خلاص کد د شمعون گُفت: "کشتی ره سون چقوری او بُر و تور های خو ره بلده ماهی گیری د او بندزید." ^۵ شمعون د جواب شی گُفت: "استاد، مو تمام شوا زحمت کشیدی، لیکن هیچ چیز گرفته ننتستی. مگم آلی که تو موگی، اینه، ما تور ها ره د او میندزم." ^۶ وختیکه اونا ای کار ره کد، غدر کلو ماهی گرفت، د اندازه که نزدیک بود تور های ازوا پاره شنه. ^۷ اوخته اونا سون همکارای خو که د کشتی دیگه بود، اشاره کد تا آمده اونا ره کومک کنه. پس اونا آمد و هر دو کشتی ره پُر کد، د اندازه که کشتی ها نزدیک بود غرق شنه. ^۸ وختیکه شمعون پترس ای معجزه ره دید د پایای عیسی اُفتده گُفت: "یا مولا! از مه دور شو، چراکه ما آدم گناه کار استم." ^۹ چون او و کسای که قد شی بود از تعداد کلون ماهیای که گرفتند حیرت زده شدو. ^{۱۰} و یعقوب و یوحنا باچه های زیدی که همکارای شمعون بود، ام خیرو مندو. اوخته عیسی د شمعون گُفت: "ترس نخور! ازی بعد د جای ماهی مردم ره میگیری." ^{۱۱} پس اونا کشتی ها ره د خشکی آورده تمام چیزا ره ایله کد و از پشت عیسی ربی شد.

شفای یگ آدم کولی

^{۱۲} یگ روز وختیکه عیسی د یکی از شارا بود، د اونجی یگ آدم بود که او ره کاملاً کولی گرفتند. او آدم امی که عیسی ره دید، روی د خاک اُفتد و غدر-وزاری کده گُفت: "یا مولا، اگه تو پخاهی، میتنی مره پاک کنی." ^{۱۳} عیسی دست خو ره دراز کد و د بله شی ایشته گُفت: "ما میخایم؛ پاک شو." فوری مَرَض کولی او ره ایله کد. ^{۱۴} و عیسی دزو حکم کده گُفت: "د هیچ کس چیز نگی، بلکه رفته خود ره د پیشوا نشو بدی و بلده پاک شدون خو هدیه ره که موسی امر کده، تقدیم کو تا بلده پگ یگ شاهی بشه که پاک شدی." ^{۱۵} ولے خبر عیسی دیگه ام کلوتر تیت شد، د اندازه که مردمای کلو جم موشد تا تورای شی ره گوش کنه و از ناجوری های خو شفا پیدا کنه. ^{۱۶} لیکن عیسی د بیابو مورفت و دعا موکد.

^a ۴۰:۴ بعد از شام روز آرام مردم اجازه دشت که کار کنه و بردون و اوردون مریضا ام کار حساب موشد. ^b ۴۴:۴ د جای «یهودیه» د بعضی نسخه ها «جلیلیه» نوشته یه. ^c ۱:۵ د جای «بند گنیسارت» د دیگه انجیل ها «دریای جلیلیه» نوشته یه.

جور شدون یگ آدم شل

۱۷ یگ روز وختیکه عیسیٰ تعلیم میدد و فریسیا و عالمای دین از تمام آغیلای جلیلیه و یهودیه و از اورشلیم آمده د اونیجی ششتد و قدرت خداوند بلده شفای ناجورا قد عیسیٰ بود،^{۱۸} بے بلغه چند نفر یگ آدم فلج ره د بله یگ جاگه گرفته آورد. اونا کوشش کد که او ره داخل بیره و د پیش عیسیٰ بیله،^{۱۹} مگم از خاطر جمعیت مردم هیچ راه پیدا نتست که او ره داخل بیره. اوخته اونا د بله بام بر شد و مریض ره قد جاگه شی از بین خشت ها د مینکل جای د پیش عیسیٰ تاه کد.^{۲۰} وختیکه عیسیٰ ایمان ازوا ره دید، د مریض گفت: "آی مرد، گناه های تو بخشیده شد." "اوخته عالمای دین و فریسیا قد یگدیگه خو گفت: "ای کی آسته که کفرگویی مونه؟ کی میتنه گناه ها ره ببخشه غیر از خدا و بس؟" عیسیٰ فکر های ازوا ره پی برده د جواب ازوا گفت: "چرا ای رقم فکر ها ره د دل های خو جای میدید؟^{۲۱} کدم شی آسو آسته: آیا گفتون ازی که، 'گناه های تو بخشیده شد' یا گفتون ازی که، 'باله شو و راه بورو؟'^{۲۲} لیکن تا بدنید که «باچه انسان» قدرت-و-اختیار بخشیدون گناه ها ره د روی زمی دره، بنگرید که چیز کار مونم." و عیسیٰ د امزو آدم فلج گفت: "تو ره موگم: 'باله شو و جاگه خو ره گرفته خانه خو بورو.'" "و او د پیش روی ازوا دستی باله شد و جاگه ره که د بله شی خاو بود گرفت و خدا ره حمد-و-ثنا گفته طرف خانه خو رفت.^{۲۳} پگ ازوا خيرو منده خدا ره ستایش کد د حالیکه ترس خوردد و موگفت: "امروز چیزای عجیب-و-غریب ره دیدی."

لاوی مالیه گیر یار عیسیٰ موشه

۲۴ بعد ازو عیسیٰ ازونجی بر شده یگ مالیه گیر ره دید که لاوی نام دشت و د جای مالیه گرفتو ششتد. عیسیٰ دزو گفت: "از پشت ازمه بیه." "و او باله شده تمام چیز ره ایله کد و از پشت عیسیٰ ری شد.^{۲۵} اوخته لاوی د خانه خو یگ مهمانی کته بلده عیسیٰ گرفت و یگ جم کته مالیه گیرا و مردمای دیگه ام قد ازوا د سر دسترخو ششتد.^{۲۶} پس فریسیا و عالمای دین ازوا د بله یارای عیسیٰ نق نق کده گفت: "چرا شمو قد مالیه گیرا و گناهکارا مخورید و وچی مونید؟" عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "کسای که جور آسته د طبیب ضرورت ندره، بلکه کسای که ناجور آسته د طبیب ضرورت دره.^{۲۷} ما نمدیم که مردمای عادل ره دعوت کنم، بلکه آمدیم که گناهکارا ره بلده تویه دعوت کنم."

د باره روزه

۲۸ اوخته اونا د عیسیٰ گفت: "شاگردای یحییٰ اکثرأ روزه میگیره و دعا مونه و پیروای فریسیا ام امی رقم مونه، لیکن یارای ازتو همیشه موخوره و وچی مونه." عیسیٰ د مثل دزوا گفت: "آیا میتنید مهمونای توی خانه ره تا وختیکه داماد قد ازوا آسته وادار کنید که روزه بگیره؟" "ولے روزای مییه که داماد از وا گرفته موشه؛ اوخته دمزو روزا اونا روزه میگیره."^{۲۹} او اینی مثل ره ام دزوا گفت: "هیچ کس کالای نو ره چک نمونه که یگ ثوئه شی ره گرفته د کالای کهنه پینه کنه؛ اگه نه کالای نو پاره موشه و ثوئه ره که از کالای نو گرفته ام قد کهنه جور نمیه."^{۳۰} و امی رقم هیچ کس شراب تازه ره د مشک های کهنه شیو نمونه. اگه بکنه، شراب تازه مشک ها ره ترقنده لوو موشه و مشک ها ضایع موشه.^{۳۱} پس شراب تازه باید د مشک های نو ذخیره شنه.^{۳۲} هیچ کس بعد از خوردون شراب کهنه، شراب نو نمیخایه، چون او موگه: 'کهنه خویتر آسته.'

جر-و-بحث د باره روز آرام

۳۳ د یگ روز آرام عیسیٰ از منه کشت های گندم تیر موشد و یارای شی خوشه های گندم ره کنده د قف آغه خو موملید و موخورد.^{۳۴} اوخته بعضی از فریسیا گفت: "چرا کاری ره مونیید که انجام ددون شی د روز آرام روا نییه؟" عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "آیا شمو نخواندید که داوود چیز کار کد زمانیکه خود شی و رفیقای شی گشنه بود؟^{۳۵} او د خانه خدا داخل شد و نان تقدیم شده ره گرفته خورد و د رفیقای خو ام دد، نانی ره که خوردون شی بلده هیچ کس روا نییه بغير از پیشوايو."^{۳۶} و او ادامه دده دزوا گفت: "«باچه انسان» صاحب روز آرام آسته."

عیسیٰ بسم د روز آرام شفا میدیه

۳۷ د یگ روز آرام دیگه عیسیٰ د عبادت خانه داخل شد و د تعلیم ددو شروع کد. د اونیجی یگ آدم بود که دست راست شی خشک شد.^{۳۸} عالمای دین و فریسیا نظر شی د عیسیٰ بود تا بنگره که او د روز آرام شفا میدیه، یا نه، چون اونا میخواست یگو راه پیدا کده او ره ملامت کنه.^{۳۹} لیکن عیسیٰ فکر های ازوا ره پی برد و د آدم دست خشک شده گفت: "باله شو و د مینکل جای ایسته شو." او باله شده ایسته شد.^{۴۰} اوخته

عیسیٰ دزوا گُفت: "از شُمو یگ سوال مَوْنَم: آیا دَ روزِ آرامِ نیکی کدو رَوا آسته یا بدی کدو، نِجاتِ دَدونِ جانِ یا نابودِ کدوونِ شی؟" ^{۱۰} بعدِ اَزو چارِ طرفِ خُو سُونِ پَگِ ازوا توخِ کد و دَزُو آدمِ گُفت: "دِستِ خُو ره دِراز کُو." ^{۱۱} او دِراز کد و دِستِ شی جورِ شُد. لیکنِ اونا سختِ قارِ شُد و قدِ یگدیگه خُو گُفت: "قدِ عیسیٰ چیزِ کارِ کنی؟"

دوازده رسُولِ عیسیٰ

^{۱۲} دَ یکی امزُو روزا عیسیٰ بلده دُعا کدو دَ کوهِ رفت و اُمُو شاو ره دَ عبادتِ -و- دُعا دَ حُضُورِ خُدا تیرِ کد. ^{۱۳} وختیکه روزِ شُد، اُو پیرِوایِ خُو ره دَ پیشِ خُو کُوی کد و از مینکلِ ازوا دوازده نفر ره اِنِتخابِ کده اونا ره «رسُول» لقبِ دَد که اینیا بُوَد: ^{۱۴} شِمعون که عیسیٰ نامِ شی ره «پترُس»^a ایشت، اَندریاس برارِ شِمعون، یَعقُوب، یوحَنّا، فِیلِیپُس، بَرَتولما، ^{۱۵} متی، توما، یَعقُوبِ باچه حَلَفی، شِمعون مشهُور دَ غَیَرَتی، ^{۱۶} یهُودا باچه یَعقُوب و یهُودایِ اِسخریوطی که امی نفرِ عیسیٰ ره دَ گِیرِ دَد.

^{۱۷} عیسیٰ قدِ ازوا از کوهِ تیلو اَمده دَ یگ جای اوار ایسته شُد. تعدادِ کلونِ پیرِوایِ شی و یگ جمعیتِ کُتبه مردُم که از تمامِ یهُودیه و اورشَلیم و از ساحلِ صُور و صیدون اَمُد، دَ اُونجی ایسته بُوَد. ^{۱۸} اونا اَمُد که تورایِ اَزو ره گوشِ کنه و از مَرَضِ هایِ خُو شفا پیدا کنه. کسای که بخاطرِ ارواحِ ناپاکِ دَ عذابِ بُوَد، اونا جورِ شُد. ^{۱۹} و پَگِ مردُم کوششِ مَوکد که دَ عیسیٰ دِستِ پَزنه، چُونِ اَزو یگ قُدرتِ بَرِ موشُد که پَگِ ره شفا مِیدَد.

خوشی و غَم

^{۲۰} اوخته عیسیٰ رُویِ خُو ره سُونِ یارایِ خُو کده گُفت:
 "نیکِ دَ بَختِ شُمو که غریبِ اَسْتِید،
 چراکه پادشاهیِ خُدا از شُمو یه.
^{۲۱} نیکِ دَ بَختِ شُمو که آلی گُشنه اَسْتِید،
 چراکه سیرِ موشید.
 نیکِ دَ بَختِ شُمو که آلی چخرا مُونید،
 چراکه دَ وختِ شی خنده مُونید.
^{۲۲} نیکِ دَ بَختِ شُمو وختیکه مردُم بخاطرِ «باچه اِنسان»
 از شُمو بدِ موبره،
 شُمو ره از مینکلِ خُو بَرِ مونه،
 شُمو ره دو-و-دشنام مِیدیه
 و شُمو ره بدنام مَوکنه.
^{۲۳} دَمزُو روزِ خوشی کُنید و قِرَتک-و-خیزک بَزینید،
 چُونِ اَجْرِ شُمو دَ عالمِ باله غَدْرِ بَزُرگِ آسته،
 چراکه بابه کلونایِ ازوا ام قدِ پیغمبرا امی رقمِ رفتارِ کد.

^{۲۴} لیکنِ وای دَ حالِ از شُمو کسای که دَوْلَتَمَنَدِ اَسْتِید،
 چراکه شُمو راحتتی خُو ره تیرِ کدید.
^{۲۵} وای دَ حالِ از شُمو کسای که سیرِ اَسْتِید،
 چراکه گُشنه موشید.
 وای دَ حالِ از شُمو کسای که آلی خنده مُونید،
 چراکه ماتم و چخرا دَ اِنْتَظارِ شُمو آسته.
^{۲۶} وای دَ حالِ شُمو
 وختیکه مردُم شُمو ره تعریفِ -و- توصیفِ مونه،

^a ۱۴:۶ پترُس یعنی سنگ.

چراکه بابه کلونای امزی مردم

قد انبیای دروغی امی کار ره کد.

۲۷ مگم شمو کسای که گوش میگیرید، دز شمو موگم که دشمنای خو ره دوست داشته بشید و کسای که از شمو نقرت دره قد شی خوبی کنید؛
۲۸ کسای که شمو ره نالت مونه بلده ازوا خیر-و-برکت طلب کنید و کسای که شمو ره آزار-و-اذیت مونه بلده ازوا دعا کنید. ۲۹ اگه یگو کس
د کومه راست تو قد چپات میزنه، کومه دیگه خو ره ام سون ازو دور بدی. و اگه یگو کس چپن تو ره میگیره، پیرون خو ره ام ازو دریغ نکو.
۳۰ هر کس که از تو یگو چیز طلب مونه دزو بدی و کسی که یگو چیز تو ره موبره از شی پس طلب نکو. ۳۱ پس امو رقم که شمو میخاید مردم
قد شمو رفتار کنه، شمو ام امو رقم رفتار کنید.

۳۲ اگه شمو تنها کسای ره دوست داشته بشید که شمو ره دوست دره، ای بلده شمو چی فایده دره؟ چون حتی گناهکارا ام دوستدارای خو ره
دوست دره. ۳۳ و اگه شمو تنها قد کسای خوبی کنید که قد شمو خوبی مونه، ای بلده شمو چی فایده دره؟ چون حتی گناهکارا ام امی رقم مونه.
۳۴ اگه شمو فقط د کسای قرض بدید که امید پس گرفتون شی ره درید، ای بلده شمو چی فایده دره؟ چون حتی گناهکارا د گناهکارا قرض میدیه
تا او ره پس بگیره.

۳۵ لیکن شمو دشمنای خو ره دوست داشته بشید و قد ازوا خوبی کنید. قرض بدید و هیچ امید پس گرفتون شی ره نداشته بشید. اوخته اجر شمو
عذر کلو موشه و شمو بچکیچای حضرت اعلیٰ موشید، چون او حتی د حق ناشکرا و بدکارا ام مهربو آسته. ۳۶ پس رحم دل بشید امو رقمیکه
آته آسمانی شمو رحیم آسته.

د باره دیگر و قضاوت نکید

۳۷ د باره دیگر و قضاوت نکید تا قضاوت نشنید؛ دیگر ره محکوم نکید تا محکوم نشنید؛ ببخشید تا بخشیده شنید. ۳۸ بدید تا دز شمو دده
شنه. یگ منک خوب فشار دده شده، تکان دده شده و سرریزی کده د بغل شمو ایشته موشه، چون د منکی که میدید، د امزو منک دز شمو
دده موشه.

۳۹ اوخته، عیسیٰ اینی مثل ره دزوا گفت: "آیا آدم کور میتنه که یگ کور دیگه ره کوتل کنه؟ آیا هر دوی شی د چاه نموفته؟" ۴۰ شاگرد از استاد
خو کده باله تر نبیه، لیکن هر کسی که تعلیم کامل گرفته بشه، او مثل استاد خو موشه.
۴۱ چرا پر کاه ره د چیم برار خو مینگری، و له از دستک چپوی که د چیم خود تو آسته بے خبری؟ ۴۲ چطور میتنی که د برار خو بگی: 'برار، مره
بیل که پر کاه ره از چیم تو بر کنم' د حالیکه د چیم خود تو دستک چپو آسته و تو نمینگری؟ او ریاکار، اول دستک چپو ره از چیم خود خو بر کو.
اوخته خوبتر مینگری و میتنی پر کاه ره از چیم برار خو بر کنی.

درخت و میوه شی

۴۳ هیچ درخت خوب میوه بد نمیدیه و درخت بد ام میوه خوب نمیدیه. ۴۴ امی رقم هر درخت از میوه خو شخته موشه، چراکه مردم انجیر ره از
قد خار جم نمونه و انگور ره از بوته خار نمیچینه. ۴۵ آدم خوب از خزانه خوب دل خو چیزای خوب بر مونه و آدم شریر از خزانه بد خو چیزای بد
بر مونه، چون دان انسان از چیزی که د دل انسان پرمو آسته، توره موگیه.

تادو قوی و ضعیف

۴۶ چرا مره «یا مولا، یا مولا» گفته کوی مونیید، و چیزی ره که موگیم انجام نمیدید؟ ۴۷ هر کسی که د پیش ازمه میبه و تورای مره گوش گرفته
دزوا عمل مونه، ما بلده شمو نشو میدم که او مثل کی آسته: ۴۸ او مثل آدمی آسته که د وخت خانه آباد کدو زمی ره غووج کند و تادو شی ره د
بله سنگ ایشته. پس غیبتیکه سیل آمد، سیل او امو خانه ره زد، مگم حتی تکان دده ننتست، چراکه محکم آباد شد. ۴۹ لیکن کسی که تورای
مره گوش میگیره و دزوا عمل نمونه، مثل آدمی آسته که خانه خو ره د روی زمین بدون تادو جور کد. وختیکه سیل او ره زد، او دستی چپه شد
و خرابی امزو خانه عذر کلو بود.

شفای غلام قومندان رومی

۱ وختیکه عیسیٰ تورای خوره د گوشِ مردم رسنده خلاص کد، او د کفرناحوم در آمد. ۲ د اونجی یگ قومندان رومی یگ غلام دشت که او ره کلو دوست دشت و امو غلام سخت ناجور و نزدیک د مردو بود. ۳ وختیکه قومندان رومی د باره عیسیٰ خبر شد، او ریش سفیدای یهودیا ره د پیش ازو ربی کد تا از شی خاهش کنه که بییه و غلام شی ره شفا بدیه. ۴ اونا د پیش عیسیٰ آمد و عذر-و-زاری کده دزو گفت: "او آدم آریزش شی ره دره که امی نیکی ره د حق ازو کنی، ۵ چراکه او قوم مو ره دوست دره و یگ عبادت خانه ام بلده ازمو آباد کده." ۶ پس عیسیٰ قد ازوا ربی شد و د حالیکه اونا نزدیک خانه رسیدد قومندان دوستای خوره د پیش ازو ربی کده گفت: "یا مولا، خود ره زحمت ندی، چراکه ما لایق شی ره ندرم که تو د زیر چت خانه مه بییی. ۷ امزی خاطر خود ره لایق ازی ندیدم که د پیش تو بییم. فقط امزونجی حکم کو و خدمتگار مه شفا پیدا مونه. ۸ چراکه خود مه آدم زیر امر استم و عسکرا زیر امر ازمه استه؛ وختی د یگ شی موگم، 'بورو!' او موره و د دیگه شی موگم، 'بیه!' او مییه و د غلام خو موگم، 'اینی کار ره بکو!' او موکنه."

۹ وختیکه عیسیٰ ای تورا ره شنید، تعجب کد و زوی خوره سون جمعیتی که از پشت شی میمد دور دد و گفت: "دز شمو موگم که حتی د مینکل مردم اسرائیل ام امی رقم ایمان پیدا نکدیم." ۱۰ وختیکه نفرای ربی شده پس د خانه قومندان رسید، دید که غلام جور شده.

زنده کدون باچه خاتون بیوه

۱۱ چند وخت بعد عیسیٰ د یگ شار د نام نائین رفت. یارای شی و یگ جمعیت کنه قد شی قتی رفت. ۱۲ امی که او نزدیک درگه شار رسید، دید که جنازه یگ مرد برده موشه. امو جنازه یگانه باچه آبه خو بود و آبه شی بیوه بود. عذر مردم امزو شار قد ازو قتی مورفت. ۱۳ وختیکه مولا عیسیٰ او ره دید، دل شی د حال خاتون بیوه سوخت و دزو گفت: "چخرا نکو." ۱۴ اوخته نزدیک آمده دست خوره بله تابوت ایش و نفرای که تابوت ره موبرد ایسته شد و عیسیٰ گفت: "ای جوان، ما تو ره موگم که باله شو." ۱۵ امو مرده باله شده ششت و د گپ زدو شد. و عیسیٰ او ره د آبه شی تسلیم کد.

۱۶ اوخته، یگ مردم ره بیم گرفت و اونا خدا ره ستایش کده گفت: "یگ پیغمبر بزرگ د مینکل ازمو آمده." و ام گفت: "خدا د بله قوم نظر لطف کده." ۱۷ و خبر د باره ازو د تمام یهودیه و پگ منطقه های چاردور تیت شد.

یحییٰ از بندی خانه نفرای خوره د پیش عیسیٰ ربی مونه

۱۸ شاگردای یحییٰ خبر یگ امزی چیزا ره بلده ازو رسند. اوخته یحییٰ دو نفر از پیروای خوره کوی کد ۱۹ و اونا ره د پیش عیسیٰ ربی کد که پُرسان کنه: "آیا تو امو کس استی که آمدنی یه یا مو چیم د راه کدم کس دیگه بشی؟"

۲۰ وختی امو دو نفر د پیش عیسیٰ رسید، اونا گفت: "مو ره یحییای تعمید دهنده د پیش تو ربی کده تا پُرسان کنی که، آیا تو امو کس استی که آمدنی یه، یا مو چیم د راه کدم کس دیگه بشی؟"

۲۱ دمزو مجل عیسیٰ عذر مردم ره که گرفتار مَرَض ها، بلا ها و ارواح ناپاک بود شفا دده بود و عذر کورا ره پینا کدد. ۲۲ اوخته عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "بورید، چیزای ره که دیدید و شنیدید د یحییٰ خبر بدید؛ دزو بگید که کورا بینا موشه، لنگا راه موره، کولی گرفته ها پاک موشه، کر ها شتوا موشه، مرده ها دوباره زنده موشه و د غربیا خوشخبری دده موشه. ۲۳ نیک د بخت کسی که از مه دلخور نشنه."

شاهدی عیسیٰ د باره یحییٰ

۲۴ وختیکه قاصدای یحییٰ رفت، عیسیٰ قد جمعیت مردم د باره یحییٰ د گپ زدو شد و گفت: "بلده توخ کدون چیزخیل د بیابو رفتید؟ بلده توخ کدون یگ نی که از باد میلرزه؟ ۲۵ خی بلده توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که کالای ابریشمی د جان شی استه؟ اونه، کسای که کالای دولی موبوشه و عیش-و-نوش مونه جای شی د قصر های پادشایو استه. ۲۶ پس بلده دیدون چیزخیل برو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ آره، ما دز شمو موگم که یحییٰ از پیغمبر کده بزرگتر استه. ۲۷ او امو کس استه که د باره شی نوشته شده:

'اینه، ما رسول خوره پیشلون تو ربی مونم،
تا راه تو ره پیش روی تو آماده کنه.'

۲۸ ما دَز شُمُو مُوگَم: د مینکلِ کسای که از خاتونو زیده شده، هیچ کس از یحییٰ کده بزرگتر نییه؛ ولے ریزه‌ترین شخص د پادشاهی خُدا اَزُو کده بزرگتر آسته.

۲۹ تمام مردُم که ای تورا ره شنید، د شُمُولِ مالیه‌گیرا عدالتِ خُدا ره تصدیق کد، چراکه اونا از دِسْتِ یحییٰ غُسلِ تعمید گرفتند. ۳۰ لیکن فریسیا و عالِمای شریعت خاست-و-اراده خُدا ره بلده خُو قَبُولِ نکد، چراکه غُسلِ تعمید گرفتو از دِسْتِ یحییٰ ره رَد کد. ۳۱ عیسیٰ ادامه دده گُفت: ”مردُم ای نسل ره قد چیزخیل برابر کنُم؟ امیا مثلِ چی آسته؟ ۳۲ امیا مثلِ بچکیچای آسته که د بازار ششته و یگدیگه خُو ره کوی کده موگیه: ’بلده شُمُو سُرَنی زدی، شُمُو بازی نکدید و نوحه خاندی، شُمُو ماتم نکدید.’

۳۳ چُون یحییای تعمید دهنده که آمده، اُو نه نان مُوخوره و نه شراب وُچی مونه. ولے شُمُو موگید، ’اُو جن دَره.‘ ۳۴ و «باچه انسان» که آمده ام مُوخوره و ام وُچی مونه، ولے شُمُو موگید: ’اونه، اُو آدم پُرخور و شرابی و رفیقِ مالیه‌گیرا و گناهکارا آسته!‘ ۳۵ لیکن حکمت د وسیله دوستدارای خُو ثابت موشه.

خاتون بدکار بخشیده موشه

۳۶ یکی از فریسیا عیسیٰ ره بلده نان خوردو دعوت کد. پس عیسیٰ د خانه فریسی رفت و د سرِ دِستَرخو ششت. ۳۷ دَمَزُو شارِ یگ خاتو زندگی مُوکد که گناهکار بود. اُو وختی شنید که عیسیٰ د خانه فریسی د سرِ دِستَرخو ششته، اُو یگ بوتلِ سنگی پُر از عَطْر ره گرفته آورد. ۳۸ اُو د پُشتِ سرِ عیسیٰ د نزدیک پایای شی چخرا کده ایسته شد و قد آودیده خُو پایای شی ره د شُشتو شد و قد مویای خُو خُشک کد. بعد اَزُو پایای شی ره ماخ کده د عَطْر ملیدو شد.

۳۹ وختی اُمُو فریسی که عیسیٰ ره دعوت کُدد ای کار ره دید، اُو د دِلِ خُو گُفت: ”اگه ای آدم پیغمبر موبود، حتماً پی موبُرد که ای کی و چی رقم خاتو آسته که دَزُو دِسْتِ میزنه، چُون ای یگ گناهکار آسته“ ۴۰ اوخته عیسیٰ د جوابِ اَزُو گُفت: ”شمعون! ما یگ گپ دَرُم که باید قد اَزتو بگم.“ اُو گُفت: ”بگی اُستاد.“

۴۱ عیسیٰ گُفت: ”از یگ آدم دُو نفر قرضدار بود، یگ شی پنج صد دینار و دیگه شی پنجاه دینار. ۴۲ ازی که اونا چیزی نداشت که بدیه، اُو قرض هر دوی شی ره بخشید. آلی کُدم ازوا کلوتر اُو ره دوست میدنه؟“ ۴۳ شمعون د جوابِ شی گُفت: ”د نظر مه اُمُو کس که قرض شی کلوتر بخشیده شد.“

عیسیٰ دزشی گُفت: ”قضاوت تُو دُرست آسته.“ ۴۴ اوخته رُوی خُو ره سُون اَمَزُو خاتو کده د شمعون گُفت: ”امی خاتو ره مینگری؟ ما د خانه تُو اَمَدُم؛ تُو بلده شُشتون پایای مه آو نددی، مگم ای خاتو پایای مَره قد آودیده خُو شُشت و قد مویای خُو خُشک کد. ۴۵ تُو رُوی مَره ماخ نکدی، مگم ای از وختیکه ما د اینجی امدیم پایای مَره ماخ کده ربی یه و بس نمونه. ۴۶ تُو سر مَره قد روغو چرب نکدی، مگم ای د پایای مه عَطْر ملید. ۴۷ پس دَز تُو مُوگَم که گناهای ازی که کلو بود بخشیده شد، امزی خاطر ای مَره کلو مُحَبَّت کد. لیکن از کسی که کمتر بخشیده شده، مُحَبَّت شی کمتر آسته.“

۴۸ اوخته عیسیٰ د خاتو گُفت: ”گناهای تُو بخشیده شده.“

۴۹ کسای که قد اَزُو د سرِ دِستَرخو شُشتند، قد یگدیگه خُو د گپ زدو شد و گُفت: ”ای کی آسته که حتی گناه ها ره موبخشه؟“ ۵۰ بسم عیسیٰ دَمَزُو خاتو گُفت: ”ایمان تُو، تُو ره نجات دده. بخیر-و-سلامت بورو.“

خاتونوی که از عیسیٰ پیروی موكد

۱ بعد اَزُو عیسیٰ شار د شار و آغیل د آغیل رفته موعظه موكد و خوشخبری ره د باره پادشاهی خُدا اعلان موكد و دوازده یار شی ام قد شی قتی بود. ۲ امچنان چند خاتو که از ارواح ناپاک و ناجوری ها شفا پیدا کُدد، اُو ره همراهی موكد، یعنی: مریم مشهور د مریم مجدلیه که اَزُو هفت جن بُر شُدد، ۳ یونا خاتون خوزا رئیسِ قصرِ هیروودیس، سوسن و غدر خاتونوی دیگه که قد مال-و-دارایی خُو د عیسیٰ و یارای شی خدمت موكد.

مَثَلِ تُخْمِ زَدُونِ دِيغُو

^۴ وختیکه جمعیتِ کتیه مردم جم شد و هنوز ام از هر شار د پیش عیسی میمد، او مثل آورده گفت: ^۵ ”یک دیغو بلده تخم زدو برو رفت. او د حالیکه تخم پاش میدد یک مقدار شی د راه افتده پایمال شد و مرغکوی هوا آمده اونا ره خورد. ^۶ یک مقدار شی د زمین سنگلاخ افتد و سوز کد، مگم ازی که زمی نم ندشت، اونا خشک شد. ^۷ یک مقدار شی د مینکل خارا افتد و خارا قد ازوا قتی کته شده اونا ره قپه کد. ^۸ مگم یک مقدار شی د زمین خوب افتد و سوز کده صد برابر حاصل دد.“

وختیکه امی ره گفت، د آواز بلند اعلان کد: ”هر کسی که گوش شنوا دره گوش بگیره!“

^۹ اوخته یارای شی ازو پرسان کده گفت: ”معنای امزی مثل چی آسته؟“

^{۱۰} عیسی گفت: ”پی بردون رازهای پادشاهی خدا بلده شمو بخشیده شده، مگم بلده دیگر و د مثل گفته موشه تا اونا توخ کنه، و له ننگره و گوش بگیره، لیکن پی نبره.“

تفسیرِ مَثَلِ دِيغُو

^{۱۱} معنای امزی مثل اینی آسته: تخم، کلام خدا آسته. ^{۱۲} امو تخمای که د راه افتد، کسای آسته که گوش مکنه، مگم شیطو مییه و کلام ره از دلهای ازوا گرفته موبره تا اونا ایمان نیره و نجات پیدا نکنه. ^{۱۳} اوانی که د زمین سنگلاخ افتد، کسای آسته که وختی کلام ره گوش مونه او ره د خوشی قبول مکنه، مگم امی کسا ریشه ندره. امزی خاطر تا یک مَجَل ره ایمان دره، و له د وخت آزمایش از راه بر موشه. ^{۱۴} و تخمای که د بین خارا افتد، کسای آسته که گوش مونه، لیکن رفته رفته تشویش ها، مال-و-دولت و عیش-و-نوش زندگی اونا ره قپه مونه و ایمان^{۱۵} ازوا د پختگی نمیرسه. ^{۱۵} مگم اوانی که د زمین خوب موفته کسای آسته که کلام ره میشنوه و قد دل پاک و نیّت نیک او ره نگاه مونه و قد صبر-و-حوصله ثمر میره.“

مَثَلِ چَرَاغ

^{۱۶} هیچ کس چراغ ره روشو نمونه که او ره د زیر یک کاسه یا چارپایی بیله، بلکه او ره د بله چراغدان میله تا کسای که داخل مییه بتنه بنگره. ^{۱۷} چون هیچ چیزی نییه که تاشه بشه و معلومدار نشنه و هیچ چیزی نییه که پوشیده بشه و برملا و بی پرده نشنه. ^{۱۸} پس مَوَجِه بشید که د چی رقم چیزا گوش بدید؛ چون کسی که دره، دزو کلوتر دده موشه، مگم کسی که ندره، حتی امو چیز ره که گمان مونه دره، ام از شی گرفته موشه.

آبه و برارای عیسی

^{۱۹} د امزو غیت آبه و برارون عیسی د پیش شی آمد که او ره بنگره، لیکن اونا نتنست که د پیش ازو برسه، چراکه مردم غدر کلو جم بود. ^{۲۰} اوخته یگو کس دزو گفت: ”آبه تو و برارون تو د برو ایسته یه و میخایه که تو ره بنگره.“ ^{۲۱} مگم عیسی د جواب ازوا گفت: ”آبه و برارون مه کسای آسته که کلام خدا ره گوش میگیره و دز شی عمل مونه.“

آرام کدونِ طوفان

^{۲۲} یک روز عیسی قد یارای خو د کشتی سوار شد و دزوا گفت: ”ببید که د او لب دریاچه بوری.“ پس اونا ری شد. ^{۲۳} د حالیکه اونا ری بود عیسی خاو رفت. اوخته یک طوفان شدید د دریاچه پیدا شد، د اندازه که کشتی از او پر موشد و اونا د خطر غرق شدو بود. ^{۲۴} اونا د پیش عیسی رفت و او ره بیدار کده گفت: ”استاد، استاد! مو نا بود موشی.“

پس عیسی باله شده د بله طوفان و جلیه های قوی هیبت کد و اونا ایسته شد و آرامش برقرار شد. ^{۲۵} اوخته او د یارای خو گفت: ”ایمان شمو کجا یه؟“ اونا ترس خوردد و حیرت زده قد یگدیگه خو موگفت: ”ای چی رقم آدم آسته که حتی د بله باد و او حکم مونه و اونا از آید شی موشه.“

^a ۱۴:۸ د جای «ایمان» د زیون یونانی «مبوه» نوشته یه.

بُر کدونِ چنیات از آدمِ چندی

۲۶ پس اونا دَ سرزمینِ جَدْرِباه رسید که دَ او طرفِ دریاچه جلیلیه آسته. ۲۷ و امی که عیسی دَ خُشکی تاه شد، او قد یگ آدمِ چندی که امزُو شار بُود رُوی دَ رُوی شد. او از کلو دیر کالا نپوشیدد و دَ کُدم خانه زندگی نکُدد، بلکه دَ قبرستو بُود-و باش دشت. ۲۸ وختیکه عیسی ره دید، او چیغ زده خود ره دَ پیش شی آندخت و دَ آواز بلند گُفت: "آی عیسی باچه خُداي مُتعال، دز مه چی غرض دَری؟ دز تو عُذر مومَن که مره عذاب نکُو." ۲۹ چُون عیسی دَ روح ناپاک امر کُدد که از او نفر بُر شنه. امو روح ناپاک چندین دفعه او ره گِرِفْتُد، اگرچه مردُم او ره دَ زنجیرا و زولانه ها بسته کده از شی نگاهوانی مُوکد، باز ام او زنجیرای خُو ره مُنتی مُوکد و جن او ره دَ بیابو مُویرد.

۳۰ پس عیسی از شی پُرسان کده گُفت: "نام تو چی یه؟" او گُفت: «لشکر.»^b چراکه چنیاتِ کلو دَ پوستِ ازو در آمدُد. ۳۱ اوخته اونا دَ پیش عیسی عُذر-و زاری کد که دزوا امر نکُنه که اونا دَ چاه بے آخِر بوره.

۳۲ دَمزُو عیت یگ گلّه کُنه خُوک دَ بغلِ تپه میچرید. و چنیات دَ پیش عیسی عُذر-و زاری کد که دزوا اجازه بدیه تا اونا دَ پوستِ خُوک ها داخل شنه. پس عیسی دزوا اجازه دد. ۳۳ اوخته چنیات امزُو آدم بُر شده دَ پوستِ خُوک ها در آمد و تمام گلّه از دامنه تپه دَ مینه دریاچه هُجوم برده عرق شد. ۳۴ وختی چوپونوی خُوک ها ای واقعه ره دید، اونا دوتا کد و ای خبر ره دَ شار و آغیلای اطراف تیت کد. ۳۵ اوخته مردُم برو آمد تا بنگره که چی گپ شُده. اونا وختی دَ پیش عیسی رسید، امو آدم ره دید که چنیات از شی بُر شُده؛ او دَ پیش پای عیسی ششتند و کالا پوشیدد و هوشیار شُدد. اونا ای ره دیده ترس خورد. ۳۶ و کسای که ای واقعه ره دیده بُود، دزوا نقل کد که امو آدمِ چندی چی رقم جور شُد. ۳۷ اوخته پگِ مردُم آغیلای چاردور جرسین از عیسی خواهش کد که از منطقه ازوا بوره، چراکه اونا سخت گِرِفْتارِ ترس-و وحشت شُدد.

پس عیسی دَ کشتی سوار شُد تا پس بوره. ۳۸ اوخته امو آدم که از شی چنیات بُر شُدد دَ پیش عیسی زاری کد که او ره ام قد خُو بُبره. مگم عیسی او ره ریی کده گُفت: ۳۹ "پس دَ خانه خُو بورو و نقل کُو که خُدا چیقس کارِ کُنه بلده تو کده." اوخته او رفته دَ تمام شار اعلان کد که عیسی چیقس کارِ کُنه بلده شی کده.

جور شُدونِ خاتونِ مریض و زنده کدونِ دُخترِ یایروس

۴۰ وختیکه عیسی پس دَ جلیلیه آمد، مردُم دَ دم راه شی آمد، چراکه پگ ازوا مُنتظر شی بُود. ۴۱ اوخته، یگ نفر دَ نام یایروس که رهبرِ عبادت خانه بُود آمده خود ره دَ پیش پای عیسی آندخت و عُذر-و زاری کد که دَ خانه شی بییه، ۴۲ چُون او فقط یگ دُختر دشت که تقریباً دوازده ساله بُود و او نزدیکِ مُردو بُود.

امی که عیسی حرکت کد مردُم دَ بله ازو دَ تشه-و تپله کدو شُد. ۴۳ دَ اونجی یگ خاتو بُود که مدتِ دوازده سال خُونریزی دشت. باوجودِ که او تمام دارایی خُو ره بلده تداوی خُو خرچ کُدد، هیچ کس نتینستد که او ره تداوی کُنه. ۴۴ امو خاتو از پُشتِ عیسی آمده دَ دامونِ چپن شی دست زد و فوراً خُونریزی شی بند شُد. ۴۵ اوخته عیسی گُفت: "کی دز مه دست زد؟" وختیکه پگ انکار کد، پترُس گُفت: "اُستاد، جمعیتِ مردُم دَ گرد تو جم شُده و دَ بله تو تشه-و تپله مونه." ۴۶ لیکن عیسی گُفت: "حتماً یگو کس دز مه دست زد، چُون ما پی بُردُم که یگ قُدرت از مه بُر شُد." ۴۷ وختی امو خاتو فامید که تاشه شُده نمیتنه، او لرزیده آمد و دَ پیش پای شی اُفتده دَ خُصُورِ پگِ مردُم گُفت که از چی خاطر دزُو دست زد و چی رقم فوراً شفا پیدا کد.

۴۸ عیسی دزُو گُفت: "دُختر مه، ایمان تو، تو ره شفا دد. بخیر-و سلامت بورو."

۴۹ عیسی هنوز توره موگُفت که یگو کس از خانه رهبرِ عبادت خانه آمده دزشی گُفت: "دُختر تو فوت کد. آلی دیگه اُستاد ره زحمت ندی."

۵۰ وختیکه عیسی ای توره ره شنید، او دَ یایروس گُفت: "ترس نخور؛ فقط ایمان دشته بش و او جور موشه."

۵۱ وختیکه عیسی دَ خانه یایروس رسید، او بَعیر از پترُس، یوحنا، یعقوب و آته و ابه دُختر دیگه کس ره نه ایشت که قد شی داخل بوره.

۵۲ پگ کسای که دَ اونجی بُود بلده دُختر چخرا و مخته مُوکد، لیکن عیسی دزوا گُفت: "چخرا نکنید، او نمرده، بلکه خاو آسته." ۵۳ اوخته

اونا دَ بله عیسی ریشخندی کد، چُون اونا میدنست که او مُرده. ۵۴ لیکن عیسی دستِ دُختر ره گرفت و کوی کده گُفت: "آی دُختر، باله شو!"

^a ۲۶:۸ دَ بعضی نُسَخه ها «جَرسیا» و دَ نُسَخه های دیگه «جَرسیا» نوشته یه. ^b ۳۰:۸ دَ جای «لشکر» دَ زبونِ یونانی «لجیون» نوشته یه که «لشکر ۶۰۰۰ نفری» معنی میدیه.

^{۵۵} روح دختر دزشی پس آمد و او یگدم و رخصت. اوخته عیسیٰ امر کد که دزو یگو چیز بدیه تا بخوره. ^{۵۶} آته و آیه شی خیرو مند، مگم عیسیٰ دزوا امر کد که د باره چیزی که رخ دده د هیچ کس نقل نکنه.

وظیفه دوازده رسول عیسیٰ

۹ عیسیٰ دوازده یار خو ره گوی کد و دزوا قدرت و اختیار دد تا جنیات ره بر کنه و مَرَض ها ره شفا بدیه. ^۲ بعد ازو اونا ره ربی کد تا پادشاهی خدا ره اعلان کنه و ناجورا ره شفا بدیه ^۳ و دزوا گفت: "بلده سفر خو هیچ چیز نبرید: نه تیاق، نه توبره، نه نان، نه پیسه و نه ام کالای اضافی. ^۴ د هر خانه که داخل موشید، د امونجی بُمینید تا وختیکه امزو جای بر نشدید. ^۵ اگه مردم کدم جای قد شمو خوش آمد نکد، د وختیکه امزو جای بر موشید، خاک پایای خو ره تگ بزیند تا د خلاف ازوا یگ شاهی بشه. ^۶ پس اونا ربی شده آغیل د آغیل گشت و خوشخبری ره اعلان کده د هر جای مردم ره شفا دد.

تشویش هیرودیس حکمران

^۷ د امزو غیت هیرودیس حکمران د باره تمام کارای که موشد شنید و بیخی گیج شد، چون بعضی مردم موگفت که یحیای تعمید دهنده از مرده ها دوباره زنده شده. ^۸ و بعضی کسا موگفت که ایاس پیغمبر ظهور کده و بعضی های دیگه موگفت که یکی از انبیای زمان قدیم دوباره زنده شده. ^۹ لیکن هیرودیس گفت: "یحییٰ ره خود مه سر زدم. پس ای کی آسته که ما د باره شی ای رقم چیزا میشنوم؟" و او کوشش کد که عیسیٰ ره بنگره.

نان ددو د پنج هزار

^{۱۰} وختیکه رسولا پس آمد، اونا چیزای ره که انجام دده بود د عیسیٰ نقل کد. اوخته عیسیٰ اونا ره جدا کد و قد ازوا تنها د یگ شار د نام بیت صیدا رفت. ^{۱۱} و له جمعیت مردم خبر شد و از پشت شی رفت. او قد ازوا منده نبشی کده د باره پادشاهی خدا قد ازوا توره گفت و کسای ره که د شفا ضرورت دشت، شفا دد.

^{۱۲} نزدیک آفتو ششتو امو دوازده رسول د پیش شی آمده گفت: "مردم ره رخصت کو که د آغیلا و منطقه های گرد-و-بر رفته بلده خو شواجای و نان پیدا کنه، چراکه مو د اینجی د یگ بیابو آستی."

^{۱۳} عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "شمو بلده ازوا یگو چیز بدید که بخوره." اونا گفت: "مو بغیر از پنج نان و دو ماهی دیگه چیز نداری؛ ای بس نمونه جز که بوری و بلده پگ امزی مردم نان بخری." ^{۱۴} چون اونا تقریباً پنج هزار مرد بود. پس عیسیٰ د یارای خو گفت: "اونا ره د دل های پنجاه نفری بشندینید." ^{۱۵} اونا امو رقم کد و پگ ره شند. ^{۱۶} اوخته عیسیٰ امو پنج نان و دو ماهی ره گرفت و سون آسمو توخ کده شکرگزاری کد و اونا ره ثوته کده د یارای خو دد تا د پیش مردم بیله. ^{۱۷} پس تمام مردم خورده سیر شد و اونا ثوته-و-پرچه باقی منده شی ره که جم کد، دوازده سبد پر شد.

اقرار پترس د باره عیسیٰ

^{۱۸} یگ روز وختیکه عیسیٰ تنهای خو دعا موکد و یارای شی قد شی قتی بود، او ازوا پرسان کد: "مردم چی موگیه، که ما کی آستم؟" ^{۱۹} اونا د جواب شی گفت: "بعضی ها موگیه که تو یحیای تعمید دهنده آستی، بعضی های دیگه ایاس پیغمبر و بعضی های دیگه ام موگیه که یکی از پیغمبرای قدیم دوباره زنده شده." ^{۲۰} عیسیٰ دزوا گفت: "شمو چی موکید که ما کی آستم؟" پترس د جواب شی گفت: "تو مسیح خدا آستی."

عیسیٰ د باره مرگ خو پیشگویی مونه

^{۲۱} لیکن عیسیٰ یارای خو ره منع کد و دزوا امر کد که ای توره ره د هیچ کس نگیه. ^{۲۲} او گفت: "لازم آسته که «باچه انسان» زنج-و-عذاب کلو بنگره و د وسیله ریش سفیدا، پیشوا یون عالی مقام و عالمای دین رد شده کشته شنه و د روز سوم دوباره زنده شنه."

۲۳ اوخته او د پگِ مردُم گفت: "اگه کسی میخایه که از مه پیروی کنه او باید خود خُو ره انکار کنه و صلیب خُو ره باله کده از پُشتِ ازمه بییه. ۲۴ چون هر کسی که بخایه جان خُو ره نجات بدیه، او ره از دست میدیه، او ره از دست میدیه، مگم هر کسی که بخاطرِ ازمه جان خُو ره از دست بدیه، او ره نجات میدیه. ۲۵ چون بلده انسان چی فایده دَره که تمام دُنیا ره د دست بیره، مگم جان خُو ره از دست بدیه یا تَلَف کنه؟ ۲۶ پس هر کسی که از مه و از تورای مه ننگ دشته بشه، «باچه انسان» ام وختیکه د بزرگی-و-جلالِ خود خُو و د جلالِ آتِه آسمانی و ملایکه های مُقدَّس مییه، ازو ننگ مونه. ۲۷ مگم ما حقیقت ره دز شمو مُوگم: بعضی کسای که د اینجی ایسته یه مَرِه مَرگ ره نَمیچشه تا پادشاهی خُدا ره ننگره."

تبدیلی شکلِ مسیح

۲۸ هشت روز بعد امزی تورای عیسی پترُس و یوحنا و یعقوب ره قد خُو گرفته د بله یگ کوه رفت تا دُعا کنه. ۲۹ د حالیکه او دُعا مُوكد نُمای چهره شی تغییر کد و کالای شی رقم نُو سفید شد. ۳۰ اوخته بے بلغه دُو مرد قد ازو د توره گفتو شد که اونا موسی و ایلیاس بود. ۳۱ اونا د بزرگی-و-جلالِ ظاهر شد و د باره رفتونِ مسیح از ای دُنیا که د اورشلیم واقع شدنی بود، توره مُوگفت. ۳۲ دَمزُو غیت چیمای پترُس و رفیقای شی از خاو گزنگ شُد. مگم وختیکه اونا کاملاً بیدار شد، بزرگی-و-جلالِ عیسی و امو دُو مرد ره که قد شی ایسته بود، دید. ۳۳ د حالیکه امو دُو نفر از عیسی جدا مُوشد، پترُس دزو گفت: "استاد، کلو خُوب آسته که مو د اینجی آستی. اجازه بدی که سه سایبان جور کنی: یگ بلده ازتو، یگ بلده موسی و یگ ام بلده ایلیاس. پترُس هیچ نَموفامید که چی مُوگه. ۳۴ او دزو توره مُوگفت که یگ اور آمدَه د بله ازوا سایه کد و غیتیکه اونا د اور داخل مُوشد، یارا ره وهم گرفت. ۳۵ اوخته از اور یگ آواز آمدَه گفت: "اینمی باچه مه آسته، انتخاب شُدِه مه؛ از آید شی شنید!" ۳۶ وختیکه آواز بند شد، عیسی تنهای خُو د اُونجی بود. ولے اونا دان خُو ره گرفت و دَمزُو روزا د هیچ کس د باره چیزی که دیدد نقل نکد.

جور شدنِ آدمِ چندی

۳۷ روز دپگه شی وختیکه اونا از کوه تاه شد، یگ جمعیتِ کُنه مردُم د دم راه عیسی آمد. ۳۸ اوخته یگ نفر از مینکل مردُم چیغ زده گفت: "استاد، ما د پیش تو زاری مُوئم که د بله باچه مه یگ نظرِ لُطف کو، چراکه امی یگ اولاد ره دَرُم و بس. ۳۹ بے بلغه او ره یگ روح ناپاک میگیره و او یگدم چیغ میزنه و د سر شی حمله مییه، د اندازه که از دان شی قف بر مُوشه؛ امو روح او ره کلو فشار میدیه و د سختی ایله مونه. ۴۰ ما د پیش یارای تو عُذر-و-زارای کدم که امو روح ره بر کنه، مگم اونا نَتَنست." ۴۱ عیسی د جواب شی گفت: "ای نسل بے ایمان و گمراه، تا کی قد شمو بشم و شمو ره تحمّل کنم؟ باچه خُو ره اینجی بیر." ۴۲ غیتیکه باچه میمد جن او ره د زمی زد و سر شی حمله آورد، لیکن عیسی د بله روح ناپاک هیبت کده باچه ره شفا دد و او ره تسلیم آتِه شی کد. ۴۳ و پگ از بزرگی خُدا خيرو مند.

عیسی بسم د باره مَرگ خُو پیشگویی مونه

د حالیکه پگِ مردُم از کارای عیسی خیرت زده شُد، او د یارای خُو گفت: ۴۴ "ای توره ها ره د گوش خُو بگیریید: «باچه انسان» د دستِ مردُم تسلیم مُوشه." ۴۵ مگم اونا مقصدِ توره شی ره نَمامید و ای توره ازوا تاشه مند تا پی نبره. و اونا ترس خورد که د ای باره ازو پُرسان کنه.

کی د مینکلِ مردُم بزرگ آسته؟

۴۶ یگ بحث د مینکلِ ازوا باله شد که کدم ازوا بزرگتر آسته. ۴۷ اوخته عیسی فکر های دلِ ازوا ره پی برد و یگ بچکیچه ره گرفته د پالوی خُو ایستلجی کد ۴۸ و دزوا گفت: "هر کسی که امی بچکیچه ره د نامِ ازمه قبول کنه، مَرِه قبول کده و هر کسی که مَرِه قبول کنه، امو ره قبول کده که مَرِه ریی کده. پس کسی که د مینکل شمو از پگ کده ریزه تر بشه، بزرگترین آسته."

کسی که د ضدِ شمو نبشه، او قد شمو آسته

۴۹ اوخته یوحنا گفت: "استاد، مویگ نفر ره دیدی که د نامِ ازتو جنیات ره بر مُوكد و مو او ره منع کدی، چراکه او از جمِ ازمو نبُود." ۵۰ لیکن عیسی دزو گفت: "او ره منع نکُئید، چون کسی که د ضدِ شمو نییه او قد شمو یه."

تعصّبِ مردّمِ سامره

^{۵۱} وختیکه زمانِ رفتونِ عیسیٰ دَ عالمِ باله نزدیک مُوشد، اُو قد اِرادَه محکم رُخ سُون اورشلیم کده ریی شُد. ^{۵۲} اُو قاصدا ره پیشلون خُو ریی کد و اونا رفته دَ یکی از آغیلای سامره داخل شُد تا بلده ازو تیاری بگیریه. ^{۵۳} مگم مردّم سامره قد عیسیٰ خوش آمد نکد، چراکه رُخ ازو سُون اورشلیم بُود و دَ اُونجی مورفت. ^{۵۴} وختی یارای شی یعقوب و یوحنا ای کار ره دید، گُفت: ”یا مولا، آیا میخاهی که مو درخواست کنی که آتش از آسمو تا بییه و امیا ره از بین بیره، [اُمو رقم که ایلاس کد]؟“^a

^{۵۵} لیکن عیسیٰ دَور خورده اونا ره سرزنش کد [و گُفت، ”شمو نمیدنید که از کدّم روح استید. ^{۵۶} چون «باچه انسان» نَمده که نابود کنه، بلکه اَمده که نجات بدیه.“] ^b اوخته اونا دَ یگ آغیل دیگه رفت.

شرط های پیروی از عیسیٰ

^{۵۷} وختیکه اونا دَ راه ریی بُود، یگ نفر دَ عیسیٰ گُفت: ”هر جای که بوری ما از پشت تو مییم.“ ^{۵۸} ولے عیسیٰ دَزُو گُفت: ”روباها غار دره و مرغکوی آسمو وور دره، مگم «باچه انسان» جای سر ایشتو ام ندره.“

^{۵۹} و اُو دَ یگ نفر دیگه گُفت: ”از پشت مه بیه.“ مگم اُو گُفت: ”یا مولا، بیل که اول رفته آته خُو ره دفن کنم.“ ^{۶۰} لیکن عیسیٰ دَزُو گُفت: ”بیل که مرده ها، مرده های خُو ره دفن کنه، ولے تو بورو و خوشخبری پادشاهی خُدا ره اعلان کو.“

^{۶۱} و یگ نفر دیگه گُفت: ”یا مولا، ما از پشت تو مییم، لیکن اجازه بدی که اول رفته از خانوار خُو خداحافظی کنم.“

^{۶۲} مگم عیسیٰ دَزُو گُفت: ”کسی که دست شی دَ قلبه بشه و پشت سر خُو توخ کنه، اُو دَ پادشاهی خُدا سم نمییه.“

ریی کدون هفتاد پیرو

^۱ بعد ازو مولا هفتاد نفر دیگه ره تعیین کد و اونا ره دُو دُو نفر پیشلون خُو دَ هر شار و جایی که خود شی رفتنی بُود ریی کد. ^۲ پیش از ریی کدو اُو دَزُوا گُفت: ”حاصل کلو آسته، لیکن کارگر کم. امزی خاطر از صاحب حاصل خواهش کنید که کارگرا ره بلده جم کدون حاصل خُو ریی کنه. ^۳ حرکت کنید. اینه، ما شمو ره مثل باره گو دَ مینکل گرگا ریی مونم. ^۴ خلطه پیسه، بوغچه و چپلی قد خُو نبرید و قد هیچ کس دَ راه سلام-و-علیک نکنید.“

^۵ دَ هر خانه که داخل مُوشید، اول بگید: ’سلامتی-و-آرامش دَمزی خانه بشه. ^۶ اگه دَ اُونجی یگ آدم صلح طلب بشه، سلام شمو دَ بله ازو قرار میگیریه؛ لیکن اگه نبشه، سلام شمو پس دَ خودون شمو مییه. ^۷ دَمزو خانه بمتید و هر چیزی که میدیه بخورید و وچی کنید، چراکه کارگر حقدار مُزد خُو آسته. پس خانه دَ خانه نگرید.“

^۸ دَ هر شار که داخل مُوشید و مینگرید که قد شمو خوش آمد مونه، اوخته هر چیزی ره که دَ پیش شمو ایشت، بخورید؛ ^۹ و ناجورای ره که دَ اُونجی آسته شفا بدید و دَزُوا بگید که پادشاهی خُدا دَز شمو نزدیک شده. ^{۱۰} مگم دَ هر شار که داخل مُوشید و مینگرید که قد شمو خوش آمد نمونه، اوخته دَ کوچه های شی رفته بگید: ^{۱۱} ’حتی خاک شار شمو ره که دَ بله پایای مو ششته، دَ خلاف شمو تُک میزنی. مگم بدید که پادشاهی خُدا نزدیک شده. ^{۱۲} ما دَز شمو مَوگم که دَ روز قضاوت بلده سدوم مجازات سُبکتر موشه نسبت دَ امرُو شار.“

سرزنش مردمای بے ایمان

^{۱۳} وای دَ حال تو ای خوزین! و وای دَ حال تو ای بیت-صیدا! چون مُعجزای که دَ منِه از شمو ظاهر شُد، اگه دَ صُور و صیدون ظاهر مُوشد، اونا غدر وخت پیش پلاس مُپوشید و دَ خگشتر ششته توبه موكد. ^{۱۴} مگم آلی دَ روز قضاوت بلده صُور و صیدون مجازات سُبکتر موشه نسبت دَز شمو. ^{۱۵} و تو، ای کفرناحوم، آیا تا آسمو سر تو بلند موشه؟ نه، تو دَ قارِ عالمِ مُرده ها سرنگون موشی!

^{۱۶} کسی که از آید شمو شنه، از آید ازمه شده و کسی که شمو ره زد کنه، مَره زد کنه و کسی که مَره زد کنه، اُمو ره زد کنه که مَره ریی کده.“

^a ۵۴:۹ متن داخل قوس دَ بعضی نُسخه ها وُجود ندره. ^b ۵۶:۹ متن داخل قوس دَ بعضی نُسخه ها وُجود ندره.

پس آمدون هفتاد پیرو

۱۷ و او هفتاد پیرو د خوشی پس آمده گُفت: "یا مولا، د نام ازتو حتی جنیات ام از آید مو موشه." ۱۸ عیسی دزوا گُفت: "ما شیطو ره دیدم که مثل آتشک از آسمو تاه اُفتد. ۱۹ اینه، ما دز شمو قدرت-و-اختیار ددیم که د بِلِه مارها و گزدم ها لَغه کُنید و د بِلِه تمام قدرت های دشمو زور بشید؛ و هیچ چیز دز شمو ضرر رسنده نَمیتنه. ۲۰ مگم بِلِه ازی خوشی نکنید که ارواح ناپاک از آید شمو موشه، بلکه بِلِه ازی خوشی کُنید که نام های شمو د عالم باله نوشته شده."

اختیارات مسیح

۲۱ د امزو غیت عیسی د وسیله روح اَلقُدس خوشی کده گُفت: "ای آته، صاحبِ آسمو و زمی، از تو شکرگزاری مونم که ای چیزا ره از آدمای دانا و هوشیار تاشه کده و بِلِه بچکِیچای ریزه برملا کده. ارے ای آته، چُون خاست-و-اراده ازتو امی بود. ۲۲ آته مه تمام چیزا ره دز مه تسلیم کده؛ هیچ کس نَمیدنه که باچه کی آسته بَعیر از آته و امی رقم هیچ کس نَمیدنه که آته کی آسته بَعیر از باچه و (بَعیر از) کسای که باچه بَخایه دزوا برملا کُنه." ۲۳ اوخته رُوی خُو ره سون یارای خُو دور دد و تاشکی دزوا گُفت: "نیک د بخت چیمای شمو که امو چیز ره مینگره که شمو مینگرید. ۲۴ چُون ما دز شمو مومگم که غدر پیغمبرا و پادشایو آرزو دشت که چیزی ره که شمو مینگرید بنگره، ولے ندید و چیزی ره که شمو میشنوید بشنوه، مگم نَشنید."

مهم ترین حکم

۲۵ د امزو غیت یگ عالم شریعت باله شده بِلِه آزمایش از عیسی سوال کد: "اُستاد، ما چی کار کُنم تا صاحبِ زندگی ابدی شئم؟" ۲۶ او دز شی گُفت: "د تورات چی نوشته یه؟ و تو او ره چی رقم میخانی؟" ۲۷ او د جواب عیسی گُفت: "خداوند، خدای خُو ره قد تمام دل و تمام جان و تمام قوت و تمام عقل خُو مُحَبَّت کُو و همسایه خُو ره رقم خود خُو آلی دوست داشته بش." ۲۸ عیسی دزوا گُفت: "تو جواب دُرست ددی. امی ره انجام بدی و تو زنده مومنی." ۲۹ لیکن او که می خاست خود ره حق ثابت کُنه از عیسی پُرسان کد: "همسایه مه کی آسته؟"

قصه عیسی د باره یگ سامری نیکوکار

۳۰ عیسی د جواب شی گُفت: "یگ آدم از اورشلیم طرف شارِ اریحا مورفت که د دست دزا اُفتد. اوخته اونا او ره لُچ کده لث-و-کوب کد و نیم جان ایله کده رفت. ۳۱ تصادفی، یگ پیشوا امزو راه تیر موشد. وختیکه امو نفر ره دید، از دیگه بغل راه تیر شد. ۳۲ امی رقم یگ لای^a ام وختیکه د اونجی آمد و او ره دید، از دیگه بغل راه تیر شد. ۳۳ لیکن یگ مسافر وختیکه د نزدیک ازو آمد و او ره دید، دل شی د حال ازو سوخت. ۳۴ اوخته د پیش شی آمده زخمای ازو ره قد شراب ششت و روغو چرب کده بسته کد. بعد ازو او ره د بِلِه الاغ خُو سوار کده د مسافرخانه اورد و از شی نگاهداری کد. ۳۵ روز دیگه شی نفر سامری دُو دینار ره بر کده د صاحبِ مسافرخانه دد و دزوا گُفت: 'ای آدم ره خوب نگاه کُو و هر قدر که کلوتر ازی خرچ کُنی، وختیکه پس آمدم دز تو میدم.' ۳۶ آلی د نظر تو کدم امزی سه نفر همسایه امزو آدم بود که د دست دزا اُفتد؟" ۳۷ عالم شریعت گُفت: "امو کسی که دزوا دلسوزی کد." اوخته عیسی دزوا گُفت: "بورو، تو ام امو رقم کُو."

ملاقات عیسی د خانه مرتا و مریم

۳۸ د حالیکه اونا مورفت، عیسی د یگ آغیل داخل شد و د اونجی یگ خاتو د نام مرتا او ره د خانه خُو مهمو کد. ۳۹ مرتا یگ خوار دشت د نام مریم. مریم د پیش پای عیسی ششتد و توره شی ره گوش موكد. ۴۰ لیکن مرتا که بخاطر کارای کلو هوشپرک شدد د پیش عیسی آمده گُفت: "یا مولا، آیا متوجه نیستی که خوار مه مره تنها ایله کده تا تمام کار ره ما انجام بدم؟ پس او ره تش کُو که قد مه کومک کُنه."

^a ۳۲:۱۰ لاویا خدمتگاری خانه خدا بود.

۳۰:۱۰ لاویا ۱۸:۱۹.

۴۱ مگم عیسیٰ د جواب شی گُفت: "مَرَتَا، مَرَتَا! تُو د وَسِیلَه چِیزای کَلو هُوشپَرک و وَرَخَطَا مَوْشِی، ۴۲ لیکن فقط یگ چیز لازم آسته؛ و مَرِمِ اُمُو حِصَّه خُوب ره اِنْتِخَاب کده که اَزُو گِرِفْتَه نَمُوشه."

عیسیٰ دُعا کدو ره د یارای خُو یاد میدیه

۱ یگ روز عیسیٰ د یگ جای دُعا مُوکد. وختیکه دُعا شی خلاص شُد، یکی از یارای شی دَزُو گُفت: "یا مَولا، دُعا کدو ره دَز مو یاد بَدی، اُمُو رَقَم که یحییٰ د پِیَرَوای خُو یاد دَد." ۲ عیسیٰ دَزُوا گُفت: "هر وختیکه دُعا مَونید اینی رَقَم بَگَید: 'اَی آتِه آسمانی، نام تُو مَقَدَس باد؛ پادشاهی تُو بییه؛ ۳ نانِ روزانِه مو ره هر روز دَز مو بَدی؛ ۴ گناهای مو ره بَبُخَش، چُون مو ام قرضدارای خُو ره مَویخشی^a و مو ره د آزمایش قرار ندی.'"

۵ اوخته عیسیٰ دَزُوا گُفت: "فرض کُنید که یکی از شُمُو یگ رفیق دَشْتَه بَشَه و د نِیمِ شَاو د پِیش اَزُو رَفْتَه بَگِیَه: 'بَرار، سَه نان دَز مه قرض بَدی. ۶ چُون یکی از دوستای مه از سَفَر د خانِه مه اَمَدَه و ما هیچ چیز نَدَرُم که د پِیش شی بیلَم.' ۷ اوخته اُو از مَنَه خانِه بَگَه: 'مَرِه آزار نَدی! آلی درگه قُلف شُدَه و ما و بچکِیچای مه د جاگه دَر اَمَدَه؛ ما نَمِیْتَنُم که باله شُدَه دَز تُو یَگُو چیز بَدَم.' ۸ مگم ما دَز شُمُو مَوگُم: حتی اگه اُو از رُوی دوستی باله نَشْنَه و دَزُو یَگُو چیز نَدیه، ولِی از خاطرِ شَلَه شُدون شی، اُو باله مَوشه و هر چیزی که دوست شی ضَرُورَت دَشْتَه بَشَه، دَز شی میدیه. ۹ امزی خاطر ما دَز شُمُو مَوگُم: طَلَب کُنید و دَز شُمُو دَدَه مَوشه؛ بَیالید و شُمُو پِیدا مَونید؛ تَخَنُخ کُنید و درگه بَلَدَه شُمُو واز مَوشه. ۱۰ چُون هر کسی که طَلَب کُنَه د دِست میره و هر کسی که بَیالَه پِیدا مَونه و هر کسی که تَخَنُخ کُنَه، درگه بَلَدَه شی واز مَوشه. ۱۱ آیا د مینکل شُمُو اُطُور آتِه پِیدا مَوشه که اگه باجِه شی اَزُو ماهی طَلَب کُنَه، اُو د جای ماهی دَزُو مار بَدیه؟^b ۱۲ یا اگه خَیگینه طَلَب کُنَه، بَلَدَه شی دُمکَجک بَدیه؟ ۱۳ پس اگه شُمُو که آدَمای شَریر اَسْتِید، مَوفامید که چی رَقَم تَحْفَه های خُوب د بچکِیچای خُو بَدید، چِیْقَس کَلُوتَر آتِه آسمانی رُوح اَلْقُدَس ره بَلَدَه کسای میدیه که از شی طَلَب مَونه."

تَهْمَت د بِلَه عیسیٰ

۱۴ یگ روز عیسیٰ یگ چِن ره که د یگ نَفَر گَنگه بُوَد بَر مُوکد. وختیکه چِن بَر شُد، اُمُو گَنگه د توره گُفتو شُد و مَرْدَم حَیرو مَند. ۱۵ لیکن بعضی ازوا گُفت: "اُو جِنیات ره د وَسِیلَه بَعَلزَبُول سَر دِستَه جِنیات بَر مَونه."

۱۶ و یگ تَعْدادِ دِیگَه از رُوی آزمایش اَزُو تَقاضای مُعجَزَه آسمانی کد. ۱۷ لیکن عیسیٰ فِکرای ازوا ره پَی بَرْد و دَزُوا گُفت: "هر مَمَلکَت که د ضِدِ خود خُو تَقْسِیم تَقْسِیم شُنَه، بیرو مَوشه و هر خانُوار که د ضِدِ خانُوار خُو تَقْسِیم شُنَه سَر نَگون مَوشه. ۱۸ اگه شَیْطُو د ضِدِ خود خُو تَقْسِیم تَقْسِیم شُنَه، پس پادشاهی شی چَطُور بَر قرار مَومَنَه؟ چُون شُمُو مَوگَید که ما د وَسِیلَه بَعَلزَبُول جِنیات ره بَر مَونُم. ۱۹ اگه ما د وَسِیلَه بَعَلزَبُول جِنیات ره بَر مَونُم، پِیَرَوای اَز شُمُو د وَسِیلَه چِیز خِیل اَونا ره بَر مَونه؟ امزی خاطر اَونا د بِلَه شُمُو قضاوت مَونه. ۲۰ لیکن اگه ما قَد قَدْرَتِ خُدا جِنیات ره بَر مَونُم، بَدنید که پادشاهی خُدا د بَین شُمُو اَمَدَه."

۲۱ وختیکه یگ آدم زور تُو و مُسَلَح از قَلعَه خُو نِگاهوانی مَونه، مال-و-دارایی اَزُو مَحْفُوظ آسته. ۲۲ لیکن وختیکه یگ آدم زور تُو تر د بِلَه شی حَمَله کُنَه، د بِلَه اَزُو زور مَوشه و سَلاح اَزُو ره که د بِلَه شی اِعْتِماد مُوکد، گِرِفْتَه مَوبِرَه و وُلجِه شی ره تَقْسِیم مَونه.

۲۳ هر کسی که قَد از مه نِبیَه، د ضِدِ مه آسته و هر کسی که قَد از مه جَم نَمُوکُنَه، اُو تِیت پَرک مَونه.

۲۴ وختیکه رُوح ناپاک از یگ آدم بَر مَوشه بَلَدَه آرام گِرِفْتو د جای های خُشک مورَه، مگم پِیدا نَمِیْتَنَه. اوخته اُو مَوگِیَه: 'پس د خانِه خُو مورم، امزُو جای که اَمَدَم.' ۲۵ وختیکه پس مییه، اُو اُمُو خانِه ره جَارُو شُدَه و مُنَظَم مِینگره. ۲۶ اوخته اُو رَفْتَه هفت رُوح دِیگَه ره که بَدْتَر از خود شی آسته میره و اَونا د اَونجی داخِل شُدَه جای-د-جای مَوشه؛ و آخِر کار حالتِ امزُو نَفَر بَدْتَر از اوّل شی مَوشه."

^a ۴:۱۱ یعنی مو ام کسای ره که دَز مو بَدی کده مَویخشی. ^b ۱۱:۱۱ د بعضی نُسَخه ها اینی رَقَم نَوشته یَه: "اگه باجِه شی از اُو نان طَلَب کُنَه، اُو بَلَدَه شی سَنگ بَدیه؟ یا اگه ماهی طَلَب کُنَه، د جای ماهی بَلَدَه اَزُو مار بَدیه؟" ^c ۲۰:۱۱ د جای «قَدْرَت» د زِیونِ یونانی «کَلک» نَوشته یَه.

۲۷ دَمَزُو مَجَل که عیسیٰ توره مُوگفت یگ خاتو از مینکل جمعیت آواز خُو ره بلند کد و دَزُو گُفت: ”نیک دَ بَخْتِ امزُو آبه که تُو ره زیده و دَز تُو شیر دده!“ ۲۸ لیکن عیسیٰ گُفت: ”نه، نیک دَ بَخْتِ کسای که کلامِ خُدا ره گوش میگیره و دَزُو عمل مونه.“

درخواست بلده مُعجزه

۲۹ وختیکه مردُم دَ گردِ عیسیٰ کلو جم شد، او دَ توره خُو ادامه دده گُفت: ”ای نسلِ شریبِ مُعجزه طلب مونه. مگم هیچ مُعجزه دزوا نشو دده نَموشه بَغیر از مُعجزه یونس پیغمبر.“ ۳۰ چون امو رقم که یونس بلده مردُم نینوا از طرفِ خُدا یگ علامت بود، امو رقم «باچه انسان» ام بلده امزی نسل یگ علامت موشه. ۳۱ ملکه جنوب دَ روزِ قضاوتِ قد مردُم امزی نسل باله موشه و امیا ره محکوم مونه، چون او از دُورترین منطقه دُنیا آمد تا حکمتِ سُلیمان ره گوش بگیره؛ و آلی یگو کس بزرگتر از سُلیمان دَ اینجی آسته. ۳۲ دَ روزِ قضاوتِ مردُم نینوا قد امزی نسل ایسته موشه و ای نسل ره محکوم مونه، چراکه مردُم او زمانِ بخاطرِ موعظه یونس توبه کد؛ و آلی یگو کس بزرگتر از یونس دَ اینجی آسته.

تعلیم دَ باره نُورِ باطنی

۳۳ هیچ کس چراغِ ره روشو نَمونه که او ره دَ یگ جای تاشه یا دَ زیرِ کاسه بیله، بلکه دَ بله چراغِ دان میله تا کسای که داخلِ میبه روشنی شی ره بنگره. ۳۴ چیم چراغِ جان آسته. پس اگه چیم تو بینا بشه، تمامِ وجودِ تُو روشو آسته. لیکن اگه چیم تُو فاسد بشه، وجودِ تُو ام دَ تریکی آسته. ۳۵ امزی خاطر هوشِ خُو ره بگیر، نشنه روشنی که دَ وجودِ تُو آسته دَ تریکی تبدیل شنه. ۳۶ پس اگه تمامِ وجودِ تُو روشو بشه و هیچ حصه شی دَ تریکی نبشه، اوخته کاملاً روشو آسته، مثلِ روشنیِ چراغی که قد نورِ خُو دَز تُو روشنی میدیه.“

عیسیٰ رهبرای مذهبی ره سرزنش مونه

۳۷ وختیکه تورای عیسیٰ خلاص شد یکی از فریسیا او ره بلده چاشت مهمو کد. پس عیسیٰ رفت و سرِ دسترخونِ ازو ششت. ۳۸ مگم امو فریسی وختی دید که عیسیٰ پیش از نان دستای خُو ره نششت، او تعجب کد. ۳۹ اوخته مولا عیسیٰ دَزُو گُفت: ”شمو فریسیا برون بیله و مشقاب ره پاک مونید، ولی دزونِ خودون شمو پُر از حرص و شرارت آسته. ۴۰ ای آدمای بے عقل! آیا، امو که برو ره جور کده، درون ره ام جور نکده؟ ۴۱ پس از چیزی که درید خیرات بدید و بنگرید که تمام چیزا بلده شمو پاک موشه.“

۴۲ وای دَ حالِ شمو ای فریسیا، چون شمو از نعناع و اسپند و از هر رقم سوزی ده-یگ میدید، مگم عدالت و مُحبتِ خُدا ره نادیده میگیرید. اینمیا ره شمو باید انجام میدید بدونِ که دیگای شی ره نادیده میگیرتید. ۴۳ وای دَ حالِ شمو ای فریسیا! چون شمو چوکی های مُهم ره دَ عبادت خانه ها و سلام-و-احترام ره دَ بازار خوش درید. ۴۴ وای دَ حالِ شمو، چون شمو مثلِ قبر های نامعلوم آستید که مردُم دَ بله ازوا راه موره و نَموفامه که دَ اونجی چی آسته.“

۴۵ یکی از عالمای شریعت دَ جوابِ عیسیٰ گُفت: ”استاد، تُو قد امزی تورای خُو دَز مو بے احترامی مونی.“ ۴۶ اوخته عیسیٰ گُفت: ”وای دَ حالِ از شمو ام ای عالمای شریعت، چون بار های ره دَ بله مردُم بار مونید که بردون شی سخت آسته، مگم خودون شمو یگ کلک خُو ره ام دَز شی دَ که نمیدید. ۴۷ وای دَ حالِ شمو، چراکه شمو قبر های پیغمبرای ره آباد مونید که بابه کلونای شمو اونا ره کشته. ۴۸ و دَمزی رقم شمو دَ باره بابه کلونای خُو شاهدهی میدید و اعمالِ ازوا ره تایید مونید، چراکه اونا پیغمبرا ره کشت و شمو قبر های ازوا ره آباد مونید. ۴۹ امزی خاطر حکمتِ خُدا مَوگیه: ’ما بلده ازوا پیغمبرا و رسولا ره ربی موئم و اونا بعضی های شی ره موکُشه و بعضی های شی ره آزار-و-آذیت مونه.‘ ۵۰ ای ره گُفت تا خونِ پگِ پیغمبرای که از شروعِ دُنیا ریختنده شده امزی نسل بازخواست شنه: ۵۱ از خونِ هاپیل گرفته تا خونِ زکریا که او دَ بینِ قربانگاه و خانه خُدا کشته شد. اَره، ما دَز شمو موگم که امزی نسل بازخواست موشه. ۵۲ وای دَ حالِ شمو، ای عالمای شریعت! شمو کلی شناختِ پادشاهی خُدا ره گرفتید. خودون شمو داخلِ نموشید و کسای که میخایه داخلِ شنه، اونا ره منع موکُید.“

۵۳ وختیکه عیسیٰ ازونجی بُر شد، عالمای دین و فریسیا قد ازو سخت دَ مخالفت کدو شد و دَ باره چیزای کلو ازو سوال کد؛ ۵۴ اونا دَ گیتِه شی بُد که یگو توره از دانِ ازو بُر شنه تا او ره دَ دام بندزه.

پرهیز از ریاکاری

۱ دَمَزُو غیت که هزارها نفر جم شد و دَ اندازه کلو بُد که دَ بله پای یگدیگه خُو بُر موشد، عیسیٰ اولِ قد یارای خُو دَ گب زدو شد و گُفت: ”از خمیرمایه فریسیا یعنی از ریاکاری ازوا احتیاط کُنید. ۲ هیچ چیزی پوشیده نیسته که برَملا نشنه و هیچ چیزی تاشه نیبه که

معلوماتار نشنه. ۳ امزی خاطر چیزی که د تریکی گفیتید، د روشنی شنیده موشه و چیزی ره که د پشت درگه های بند شک زده گفیتید از بله بام ها اعلان موشه.

از انسان ترس، بلکه از خدا ترس

۴ ”دوستای مه، دز شمو موگم، از کسای که جسم ره موگشه و بعد ازو هیچ چیز نمیتنه ترس نخورید. ۵ مگم ما دز شمو موگم که از کی بترسید: امزو بترسید که بعد از کشتو قدرت دره که د دوزخ بندزه. ارے، ما دز شمو موگم که ازو بترسید! ۶ آیا پنج مرغک د دو پیسه سودا نموشه؟ باوجود ازی ام یکی ازوا از نظر خدا پرُمشت نموشه. ۷ حتی موی های سر شمو پگ شی د پیش ازو حساب شده. پس ترس نخورید، چون آرزو از شمو بالهتر از هزاران مرغک آسته.

اقرار پیمان قد مسیح

۸ ما دز شمو موگم: هر کسی که مره د پیش مردم اقرار کنه، «باچه انسان» ام او ره پیش ملایکه های خدا اقرار مونه. ۹ مگم هر کسی که مره پیش مردم انکار کنه، ما ام او ره د پیش ملایکه های خدا انکار مونم. ۱۰ هر کسی که د ضد «باچه انسان» توره بگیه، بخشیده موشه. لیکن هر کسی که د ضد روح القدس کفرگویی کنه، بخشیده نموشه. ۱۱ وختیکه شمو ره د عبادت خانه ها و د پیش حکمرانا و آدمای قدرتمند موبره، غصه نکنید که چی رقم از خود دفاع کنید و چی بگید. ۱۲ چون د امزو غیت روح القدس دز شمو یاد میدیه که شمو باید چی بگید.

مثل آدم دولت مند

۱۳ یگ آدم از مینکل مردم د عیسی گفت: ”استاد، د پرار مه بگی که میراث آته مو ره قد ازمه تقسیم کنه.“ ۱۴ عیسی د جواب ازو گفت: ”او آدم، کی مره د مینکل شمو قاضی یا تقسیم گر مقرر کده؟“ ۱۵ اوخته عیسی د مردم گفت: ”خبردار بشید! از حرص-و-طمع دوری کنید، چراکه زندگی انسان د مال-و-دولت پریمو بستگی ندره.“ ۱۶ بعد ازو عیسی اینی مثل ره دزوا گفت: ”زمین یگ آدم دولت مند بلده شی حاصل کلو دد. ۱۷ اوخته او قد خود خو فکر کده گفت: ’ما چیز کار کنم، چون جای ندرم که حاصلات خو ره د اونجی ذخیره کنم. ۱۸ پس او گفت: ’ما اینی کار ره مونم: دی خانه های خو ره خراب کده دی خانه های کنهتر جور مونم و تمام حاصلات و مال های خو ره د اونجی ذخیره مونم؛ ۱۹ و د خود خو موگم: ’او آدم، مال پریمو ذخیره کده که بلده چندین سال بس آسته. آلی آرام ششته عیش و نوش گو و خوش بش. ۲۰ مگم خدا دزو گفت: ’ای آدم بے عقل! امشاو جان تو از تو گرفته موشه و چیزای ره که جم کده از کی موشه؟‘ ۲۱ امی آسته عاقبت کسی که بلده خو مال-و-دولت ذخیره مونه، مگم د پیش خدا دولت مند نیسته.“

توکل و اعتماد د خدا

۲۲ بعد ازو عیسی د یارای خو گفت: ”امزی خاطر دز شمو موگم: د باره زندگی خو تشویش نکنید که چی بخورید یا د باره جسم خو که چی بپوشید، ۲۳ چون زندگی از خوراک و جسم از پوشاک کده مهمتر آسته. ۲۴ زاغ ها ره بنگرید: اونا نه کشت مونه و نه درو و نه دی خانه دره و نه کندو، ولی باز ام خدا روزی ازوا ره میدیه. پس آرزو از شمو از مرغکو کده چندین برابر کلوتر آسته. ۲۵ کدم از شمو میتنید که قد غم-و-غصه خوردو یگ ساعت عمر خو ره دراز کنید؟ ۲۶ پس اگه شمو امی کار ریزه ره انجام دده نمیتنید، چرا د باره چیزای دیگه غم-و-غصه موخورد؟ ۲۷ گل های سوسن ره بنگرید که چی رقم کنه موشه: اونا نه زحمت میکشه و نه میریشه، ولی ما دز شمو موگیم که حتی سلیمان ام قد تمام شان-و-شوکت خو رقم یکی امزوا کالا نپوشید. ۲۸ پس اگه خدا علف دشت ره که امروز آسته و صباح د تندور آندخته موشه ای رقم مپوشنه، آیا شمو ره غدر کلو خوبتر نمپوشنه، ای کم ایمانا؟ ۲۹ پس د طلب ازی نبشید که چی بخورید و چی وچی کنید، و غم-و-غصه ام نخورید، ۳۰ چراکه تمام ملت های دنیا د طلب پگ امزی چیزا آسته، مگم آته آسمانی شمو میدنه که شمو د امزی چیزا ضرورت درید؛ ۳۱ بلکه د طلب پادشاهی خدا بشید و امی چیزا ام دز شمو دده موشه.

دولتِ آسمانی

۳۲ آی دَلِ ریزه، ترس نَخورید، چُون ای رضایتِ آیه آسمانی شُمو آسته که پادشاهی ره دَز شُمو عطا کُنه. ۳۳ هر چیزی که دَرید سَودا کده خیرات بَدید. بَلده خُو خلطه های جور کُنید که کهنه نَموشه و بَلده شُمو خزانه های خلاص ناشدنی دَ عالمِ باله آسته، دَ جایی که دُز دُز شی نزدیک نَموشه و کوبه او ره از بین نَموبره. ۳۴ چُون دَ هر جای که خزانه شُمو آسته، دِل شُمو ام دَ اُمونجی یه.

تِیاری بَلده پس اَمَدونِ مسیح

۳۵ کمر خُو ره بسته کُنید و چراغ های خُو ره داغ کده تِیار بَشید. ۳۶ مِثل کسای بَشید که مُنتَظِرِ بادار خُو آسته تا او از توی بیه و هر غَیبتیکه او اَمده درگه ره تَخَنج کنه او اونا دِستی بَلده شی واز کنه. ۳۷ نیک دَ بَخْتِ غُلامای که بادار ازوا اَمده او اونا ره چیم دَ راه پَنگره. ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، او کمر خُو ره بسته کده او اونا ره سر دِستِرخو مِیشتنه و دَزوا خِدمت مونه. ۳۸ حتی اگه او نیمِ شاو یا پسِ شاو مییه و او اونا ره چیم دَ راه مینگره، نیک دَ بَخْتِ امزُو غُلاما.

۳۹ مگم ای ره بَدنید که اگه صاحبِ خانه مِیَدنست که دُز دَ کُدَم ساعت مییه، او نَمی اِیشت که دُز دَ خانِه شی داخل شُنه. ۴۰ پس شُمو ام آماده بَشید، چُون «باچه اِنسان» دَ ساعتی مییه که شُمو اِنْتَظار شی ره نَدرید.

مِثل نوکرِ وفادار و بے وفا

۴۱ پَتْرُس دَ عیسیٰ گُفت: "یا مولا، ای مِثل ره تنها بَلده ازمو گُفتی یا بَلده پگ؟" ۴۲ مولا عیسیٰ گُفت: "کی آسته اُمونِ ناظِرِ صادق و دانا که بادار شی او ره دَ بَله دِیگه خِدمتگارا مُقَرر کنه تا او حق خوراکِ ازوا ره دَ سرِ وخت دَزوا بَدیه؟ ۴۳ نیک دَ بَخْتِ امزُو غُلام که وختی بادار شی مییه، او ره سرِ کار مینگره. ۴۴ ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگیم، بادار شی او ره سرپرستِ تمامِ دارایی خُو مُقَرر مونه. ۴۵ لیکن اگه اُمونِ غُلام قد خود خُو بُگیه، اَمَدونِ بادار مه طال خورده، و شروع دَ لَت-و-کوبِ غُلاما و کینزا کُنه و خورده و وُچی کده نِشه کنه، ۴۶ اوخته بادارِ امزُو غُلام مییه، ولے دَ روزی که او هیچ اِنْتَظار شی ره ندره و دَ ساعتی که او هیچ خبر ندره، و او ره تکه تکه کده قد خیانتکارا دَ یگ جای پورته مونه. ۴۷ اُمونِ غُلام که خاست-و-اراده بادار خُو ره مِیَدنه، ولے خود ره آماده نَمونه و مُطابِقِ خاست-و-اراده ازو رفتار نَمونه، او عَدَرِ قَمچی زده موشه. ۴۸ مگم کسی که نَمِیَدنه و نافامیده کاری مونه که لایقِ قَمچی خوردو آسته، او کم قَمچی مَخوره. دَ کسی که کلو دده شُنه، ازو کلو بازخاست موشه؛ و دَ عَهده کسی که کلو وظیفه اِیشته شُنه، ازو کلو تر پُرسان موشه.

اِختِلافات

۴۹ ما اَمَدیم که دَ رُوی زمی آتش بریزنم و چِیقس میخایم که گاه ریختنده موشد! ۵۰ یگ غُسلِ تعمید^a آسته که ما باید بَگیرم و چِیقس زیرِ فشار اَسْتَم تا وختیکه او تکمیل شُنه. ۵۱ آیا گُمان مونید که ما اَمَدیم تا صلح-و-آشتی ره دَ زمی بیرم؟ نه، بلکه ما دَز شُمو مُوگیم که ما بَلده تفرقه اِنْدختو اَمَدیم! ۵۲ ازی بعد پنج نفر که دَ یگ خانه بَشه جدا موشه؛ سیه دَ خِلافِ دُو و دُو دَ خِلافِ سیه قرار مِیگیره. ۵۳ آته جدا شُدِه دَ خِلافِ باچه قرار مِیگیره و باچه دَ خِلافِ آته؛ آبه دَ خِلافِ دُختر و دُختر دَ خِلافِ آبه؛ خُسرمادر دَ خِلافِ بیرم و بیرم دَ خِلافِ خُسرمادر.

مِثل فصل های سال و قضاوت از طرفِ خُدا

۵۴ اوخته عیسیٰ دَ جمعیتِ مردم گُفت: "شُمو وختی مینگرید که اُور دَ طرفِ غَرب پَیدا موشه فوری مُوگید، 'بارشِ موباره' و اُمطور موشه. ۵۵ وختی مینگرید که باد از طرفِ جُئوب مییه شُمو مُوگید، 'گرمی کلو موشه' و اُمورِ رقم موشه. ۵۶ او ریاکارا! شُمو مِیَدنید که رُخ زمی و آسمو ره چی رقم تَشخیص بَدید، پس چطور زمانِ حاضر ره تَشخیص دده نَمِیْتَنید؟

^a ۵۰:۱۲ عیسیٰ مسیح دَ اینجی دَ باره میخکوب شدن خُو دَ صلیب توره مَوگه.

مَثَل دَ بَارِه توبه کدو و قضاوت از طرفِ خُدا

۵۷ و چرا شُمو بلده خودون خُو قضاوت نُمونید که چی دُرست آسته؟ ۵۸ دَ حالیکه قد مُدعی خُو سُون محکمه موری، کوشش کُو که دَ راه قد ازُو صلح کنی؛ اگه نه، اُو تُو ره دَ پیش قاضی کش مونه و قاضی تُو ره دَ دستِ عسکر تسلیم مونه و عسکر تُو ره دَ بندی‌خانه میندزه. ۵۹ ما دَز تُو موگم، تاکه آخرین پیسه ره ندی، ازونجی بُر شُده نَمیتنی.

توبه یا مرگ

۱۳ دَمزُو غَیت بعضی های که دَ اونجی حاضر بود، اونا دَ عیسیٰ دَ باره نفرای خبر دَد که از جلیلیه بود و پیلاتوس خُون ازوا ره قد خُون قُربانی های ازوا گت کدُد. ۲ عیسیٰ دَزوا گُفت: ”آیا شُمو خیال مُونید که امی جلیلی ها بخاطری که از پگِ جلیلی های دیگه کده گناهکارتر بود امی رقم رنج-عذاب ره دیده کُشته شد؟ ۳ نه! ما دَز شُمو موگیم، اُو رقم نَبُود، بلکه اگه از گناه های خُو توبه نکنید، پگ شُمو رقم ازوا آلی نابود موشید. ۴ یا امو هژده نفری که بُرج «سیلوحا» دَ بله ازوا چپه شد و اونا کُشته شد، آیا خیال مُونید که اونا از تمام باشنده های اورشلیم کده گناهکارتر بود؟ ۵ نه! ما دَز شُمو موگیم، اُو رقم نَبُود، بلکه اگه از گناه های خُو توبه نکنید، پگ شُمو رقم ازوا آلی نابود موشید.”

مَثَل دَ بَارِه صبر و حوصله خُدا

۶ بعد ازُو عیسیٰ اینی مَثَل ره گُفت: ”یگ آدم دَ باغ خُو درختِ انجیر شندُد. وختی اُو آمد که از شی میوه بچینه چیزی پیدا نَتست. ۷ اوخته اُو دَ باغوان گُفت: ’اینه سه سال آسته که ما مییم تا امزی درختِ انجیر میوه بچینم و هنوز ام چیزی دَز شی پیدا نَمیتنم. ای ره بزَن! زمی ره عبث گرفته. ۸ باغوان دَ جواب شی گُفت: ’صاحب، یگ سالِ دیگه ام اُو ره بیل تا گرد شی ره پای بیل کده اُو ره پارُو بدم. ۹ اگه سالِ دیگه میوه کد، خُوب؛ ولے اگه نکد، اوخته اُو ره بزَن.’”

شفا دَدونِ مریض دَ روزِ آرام

۱۰ یگ روزِ آرام عیسیٰ دَ یکی از عبادت خانه ها تعلیم میدد. ۱۱ دَ اونجی یگ خاتُو بود که مُدتِ هژده سال گرفتارِ یگ روح بود که اُو ره ضعیف و ناتوان کدُد؛ پُشتِ ازُو کُوب شُدُد و راست ایسته شُده نَمی تَنست. ۱۲ وختیکه عیسیٰ اُو ره دید، اُو ره کوی کد و دَزُو گُفت: ”آی خاتُو، تُو از صَعب-و-ناتوانی خُو خلاص شُدی!” ۱۳ اوخته عیسیٰ دِستای خُو ره دَ بله ازُو ایشت و اُو فوری راست ایسته شُده خُدا ره شُکر-و-سپاس کد. ۱۴ مگم رهبرِ عبادت خانه قار شد، چراکه عیسیٰ اُو خاتُو ره دَ روزِ آرام شفا دَدُد. پس سرِ قار دَ مردُم گُفت: ”شش روز آسته که باید دَزوا کار انجام دده شنه. دَمزُو روز ها بیید و شفا پیدا کنید، نه دَ روزِ آرام.” ۱۵ مولا عیسیٰ دَ جوابِ ازُو گُفت: ”آی آدمای ریاکار! آیا هر کدَم شُمو گاو یا اُلاغ خُو ره دَ روزِ آرام از آخور واز کده نُموبرید تا دزشی آو بدید؟ ۱۶ پس ای خاتُو که اولاده ابراهیم آسته و مُدتِ هژده سال شیطو ای ره دَ بند خُو گرفتُد، نَباید ازی بند دَ روزِ آرام آزاد موشُد؟” ۱۷ وختیکه اُو امی توره ره گُفت، پگِ مَخالفین شی شرمندِه شُد، مگم باقی مردُم پگ شی بخاطرِ کارای عجیبی که دَ وسیله ازُو انجام شد، خوشی موکد.

کنه شُدونِ پادشاهی خُدا دَ دُنیا

۱۸ اوخته عیسیٰ گُفت: ”پادشاهی خُدا رقم چیزخیل آسته؛ و اُو ره قد چیزخیل مانند کُنم؟ ۱۹ رقم تَخَمِ شَرشَم آسته که یگ آدم گرفتِه دَ باغ خُو کِشت کد و اُو کنه شُده یگ درخت جور شد و مُرغکوی هوا دَ مَنه شاخه های شی وور جور کد.” ۲۰ اُو بسم گُفت: ”پادشاهی خُدا ره قد چیزخیل مانند کُنم؟ ۲۱ اُو رقم خمیرمایه آسته که یگ خاتُو اُو ره گرفت و قد سه کاسه آرد گت کد تا تمام خمیر رسید.”

مَثَل راهِ تنگ

۲۲ عیسیٰ دَ شارا و آغیلا تعلیم دده سُون اورشلیم مورفت. ۲۳ اوخته یگو کس ازُو پُرسان کد: ”یا مولا! آیا تنها تعدادِ کمِ مردُم نجات پیدا مونه؟” عیسیٰ دَزوا گُفت: ۲۴ ”کوشش کنید که از درگه تنگ داخل شنید؛ چون ما دَز شُمو موگیم، غدر کسا کوشش مونه که داخل شنه، مگم نَمیتنه. ۲۵ ولے وختیکه صاحبِ خانه باله شُده درگه ره بسته کُنه و شُمو دَ برو ایسته شُده شروع دَ تَخ تَخ کدونِ درگه کنید و بُگید، ’صاحب،

درگه ره بلده مو واز کو،^{۲۷} او د جواب شمو موكيه: 'ما شمو ره نَمِينخشم كه از كجا آستيد.'^{۲۸} اوخته شمو موكيد كه 'مو قد تو خوردی و وچی كدی و تو د كوچه های مو تعلیم ددی.'^{۲۹} لیکن او بسم موكه: 'ما شمو ره نَمِينخشم كه از كجا آستيد. آی بدكارا، از مه دور شنید!'^{۳۰} د او زمان شمو ابراهیم، اسحاق، یعقوب و تمام انبیا ره د پادشاهی خدا مینگرید و خودون شمو برو پورته موشید، د جایی كه چخرا و دندوخیی آسته.^{۳۱} اوخته مردم از شرق و غرب و از شمال و جنوب آمده د پادشاهی خدا د یگ دسترخو میشینه.^{۳۲} اینه، كسای كه آخر آسته، اول موشه و كسای كه اول آسته، آخر موشه."

غم و غصه عیسی بلده شار اورشلیم

^{۳۱} دمزو غیت چند نفر فریسی آمده دزو گفت: "خود ره بر كده از اینجی بورو، چراكه هیرودیس پادشاه میخایه تو ره بگشه."

^{۳۲} عیسی دزوا گفت: "بورید و دمزو روباه^{۳۳} بگید كه 'ما امروز و صباح جنیات ره از مردم بر مونم و ناجورا ره شفا میدیم و د روز سوم كار خو ره تكمیل مونم.'^{۳۴} لیکن امروز و صباح و دیگه صباح باید د راه خو سون اورشلیم ادامه بدیم، چون ناممكن آسته كه پیغمبر برو از اورشلیم كشته شنه.

^{۳۵} آی اورشلیم، آی اورشلیم كه پیغمبرا ره موكشی و رسولای ره كه د پیش تو ری موشه سنگسار مونی! چندین دفعه خاستم كه بچكیچای تو ره یگجای كنم، رقمیكه یگ مرغ چوچه های خو ره زیر بال خو جم مونه، مگم تو نخاستی.^{۳۶} اینه، خانه شمو بلده شمو بیرو باقی مومنه. و ما دز شمو موكیم كه دیگه مره نَمینگرید تا وختیكه بگید، 'مبارك آسته كسی كه د نام خداوند مییه.'"

عیسی دفعه دیگه د روز آرام شفا میدیه

۱۲ یگ روز آرام عیسی د خانه یکی از رهبرای فریسیا بلده نان خوردو رفتد و اونا د دقت او ره زیر نظر دشت.^۱ د اونجی د پیش روی عیسی یگ نفر ششسته بود كه جان شی آماس دشت.^۲ اوخته عیسی از فریسیا و عالمای شریعت پُرسان كد: "آیا شفا ددو د روز آرام روا آسته یا نه؟"

^۳ اونا چپ مند. اوخته عیسی امو نفر ره گرفته شفا دد و د راه شی ری كد.^۴ بعد ازو روی خو ره سون ازوا كده گفت: "اگه باچه یا گاو یکی ازشمو د روز آرام د منه یگ چاه بفته، آیا فوری او ره بر نمونید؟"

^۵ اونا بسم تنبست دزو یگ جواب بدیه.

درس فروتنی و بی كبری

^۶ وختی عیسی دید كه مهمونا جای های باله ره د مهمونخانه از خود مونه، او یگ مثل آورده دزوا گفت:^۷ "هر وختیكه تو ره د توی دعوت مونه د باله جای نشی. موشه كه از تو كده مهمون مهمتر دعوت شده بشه^۸ و صاحب خانه كه هر دوی شمو ره دعوت كده بییه و دز تو بگیه، جای خو ره دمزی نفر بدی." اوخته تو شرمینده شده د دان درگه میشینی.^۹ پس وختیكه تو دعوت موشی، رفته د دان درگه بشی تا غیتیكه صاحب خانه بییه و دز تو بگیه، برار، باله تر بشی.^{۱۰} اوخته تو د پیش مهمونا سربلند موشی.^{۱۱} چون هر كسی كه خود ره كئه نشو بدیه، خار-و-ذلیل موشه و هر كسی كه خود ره خار-و-ذلیل نشو بدیه، سربلند موشه."

^{۱۲} بعد ازو دمزو كسی كه او ره دعوت كدد ام گفت: "هر وختیكه یگ مهمانی بلده نان چاشت یا شاو میدی، دوستا، برارو، قوما و همسایه های پیسه دار خو ره دعوت نكو؛ موشه كه اونا ام د عوض شی تو ره مهمانی بدیه و قرض تو آدا شنه.^{۱۳} پس وختیكه مهمانی مونی غریبا، لنگا، شل ها و كورا ره دعوت كو.^{۱۴} اوخته تو برکت پیدا مونی، چون اونا توان شی ره ندره كه دز تو پس مهمانی بدیه. و اجر تو د روز قیامت عادلانه دز تو دده موشه."

مهمانی د پادشاهی خدا

^{۱۵} یکی از مهمونا وختیكه امی توره ها ره شنید، او گفت: "نیک د بخت كسی كه د پادشاهی خدا دعوت شده نان بخوره."^{۱۶} اوخته عیسی اینی مثل ره دز شی گفت: "یگ آدم یگ مهمانی كئه ترتیب دد و عذر مردم ره دعوت كد.^{۱۷} د وخت نان شام او غلام خو ره ری كد تا د كسای كه دعوت شدد بگیه، بیید كه تمام چیزا تیار آسته.^{۱۸} مگم پگ ازوا یگ بعد از دیگه شروع د عذر-و-بانه كد. یگ شی گفت: 'ما یگ ثوئه

زمی خریدیم که باید بورم و او ره بنگرم. لطفاً عذر مَره قبول کو. ۱۹ دیگه شی گفت: 'ما پنج جوره نرگاو خریدیم و مورم اونا ره آزمایش کوم. لطفاً عذر مَره قبول کو. ۲۰ نفر دیگه گفت: 'ما تو توی کدیم و ازی خاطر آمده نَمیتتم. ۲۱ غلام پس آمد و امو پیغام ها ره د بادر خو گفت. اوخته صاحب خانه قار شده د غلام خو گفت: 'فوری د کوچه ها و بازار های شار بورو و غربیا، لنگا، شلها و کورا ره گرفته بیرو. ۲۲ غلام پس آمده گفت: 'صاحب، چیزی ره که امر کدوی انجام ددم، و له هنوز ام جای آسته. ۲۳ اوخته بادر د غلام خو گفت: 'د راه ها و اطراف شار بورو و مردم ره شله شده بیرو تا خانه مه پُر شنه. ۲۴ ما دز شمو موگم، امو نفرای که دعوت شده بود، هیچ کدم شی مزه نان مَره نَمیچشه. ۲۵

آرزش پیروی مسیح

۲۵ یگ روز یگ جمعیت کته قد عیسی قتی مورفت و او روی خو ره دور دده دزوا گفت: ۲۶ "هر کسی که پیش ازمه بییه و از آته و آبه، خاتو و اولاد، برارو و خوارو و حتی از جان خو تیر نشنه، نَمیتنه پیرو مه شنه. ۲۷ هر کسی که صلیب خو ره باله نکنه و از پشت مه بییه، نَمیتنه پیرو مه شنه. ۲۸ کی آسته د مینکل شمو که قصد آباد کدون یگ برج ره دشته بشه و اول ششته خرچ شی ره سنجش نکنه تا بنگره که توانایی تکمیل کدون شی ره دره یا نه؟ ۲۹ اگه نه، وختیکه او تادو شی ره بیله و توانایی تکمیل کدون شی ره نداشتنه بشه، هر کسی که بنگره، ریشخند کده ۳۰ موگه: 'ای آدم آباد کدو ره شروع کد، مگم توانایی تکمیل کدون شی ره نداشت. ۳۱ یا کدم پادشاه آسته که د خلاف دیگه پادشاه جنگ در بدیه، بدون ازی که اول خوب فکر کنه که آیا میتنه قد لشکر ده هزار نفری د مقابل لشکر بیست هزار نفری که د خلاف ازو مییه ایسته شنه؟ نه. ۳۲ چون اگه دید که وس شی نَمیکشه، د حالیکه دیگه پادشاه هنوز دور آسته او قاصد خو ره زبی مونه و شرطهای صلح ره پُرسان موکنه. ۳۳ دَمزی رقم هیچ کدم از شمو ام نَمیتنید که پیرو ازمه شنید تاکه تمام دارایی خو ره ایله نکنید.

مثل نمک بے مزه

۳۴ نمک خوب آسته؛ لیکن اگه نمک مزه خو ره از دست بدیه، چطور میتنه که مزه شی پس بییه؟ ۳۵ او نه بلده زمی کار مییه و نه بلده پارو، بلکه مردم او ره دور پورته مونه. هر کسی که گوش شنوا دره، گوش بگیره!"

مثل گوسپون گمشده

۱۵ ۱ د امزو غیت مالیه گیرا و گناهکارا پگ شی جم موشد تا د تورای عیسی گوش بدیه. ۲ مگم فریسیا و عالمای دین نق نق کده موگفت: "ای آدم گناهکارا ره د پیش خو میله و قد ازوا نان موخوره. ۳ اوخته عیسی اینی مثل ره دزوا گفت: ۴ "اگه یکی از شمو صد دانه گوسپو دشته بشه و یکی ازوا گم شنه، آیا امو نود-ونه گوسپو ره د بیابو ایله نمونه و بلده پالیدون امزو گوسپون گم شده نموره تا او ره پیدا کنه؟ ۵ وختیکه او ره پیدا کد، خوشی کده او ره د شانِه خو باله مونه ۶ و غیتیکه خانه رسید، او دوستا و همسایه گون خو ره جم کده دزوا موگه: 'قد مه خوشی کنید، چراکه ما گوسپون گمشده خو ره پیدا کدیم. ۷ دزی حساب ما دز شمو موگم که د عالم باله کلوتر خوشی موشه وختیکه یگ گناهکار توبه مونه نسبت د نود-ونه نفر عادل که احتیاج د توبه ندره.

مثل پیسه گمشده

۸ یا کدم خاتو آسته که ده سکه نقره دشته بشه و غیتیکه یگ شی ره گم کنه، چراغ ره روشو نکنه و خانه ره جارو کده خوب نیاله تا او ره پیدا کنه؟ ۹ وختیکه او ره پیدا کد، او دوستا و همسایه گون خو ره جم کده موگه: 'قد مه خوشی کنید، چراکه ما سکه گمشده خو ره پیدا کدیم. ۱۰ ما دز شمو موگم که دَمزی رقم د حضور ملایکه های خدا بخاطر یگ گناهکار که توبه مونه خوشحالی موشه.

مثل باچه گمراه شده

۱۱ عیسی ادامه دده گفت: "یگ آدم بود که دو باچه دشت. ۱۲ یگ روز باچه ریزه د آته خو گفت: 'آئی، حصه که از مال-و-دارایی حق مه میرسه، دز مه بدی. پس آته شی مال-و-دارایی خو ره د بین دو باچه خو تقسیم کد.

۱۳ کلو روز تیر نشد که باچه ریزه هر چیزی که دشت جم کد و د یگ سرزمین دور رفت و د اونجی مال-و-دارایی خو ره د عیاشی بر باد کد. وختیکه تمام دارایی خو ره خرچ کد، یگ قحطی سخت دمزو سرزمی پیدا شد که او سخت محتاج شد. ۱۵ پس او رفته مزدور یکی از باشنده های امزو سرزمی شد؛ و او آدم امو باچه ره د دشت ریی کد تا خوک های شی ره بچرنه. ۱۶ او باچه حتی خوش بود که از خوراک خوک ها کوره خو ره سیر کنه، لیکن هیچ کس دزو چیزی نمیدد.

۱۷ مگم یگ روز وختیکه او د خود آمد، او قد خود خو گفت: 'مزدورای آته مه چیتس نان پریمو دره و حتی اضافی؛ ولی ما د اینجی از گشنگی مومرم. ۱۸ باله موشم و د پیش آته خو مورم و دزشی موگم: 'آتی، ما د حضور خدا و د پیش از تو گناهکار آستم؛ ۱۹ ما دیگه آرزو ازی ره ندرم که باچه تو گفته شتم. مره بخت یکی از مزدورای خو قبول کو. ۲۰ اوخته او چابک باله شد و سون خانه آته خو ریی شد.

د حالیکه او هنوز دور بود، آته شی او ره دید و دل شی دزو سوخت و دویده او ره د بغل خو گرفت و او ره ماخ کد. ۲۱ باچه شی دزو گفت: 'آتی، ما د حضور خدا و د پیش از تو گناهکار آستم؛ ما دیگه آرزو ازی ره ندرم که باچه تو گفته شتم. ۲۲ مگم آته شی د خدمتگاری خو گفت: 'زود کنیدا! خوبترین کالا ره بیرید و د جان شی بدید، انگشتی د دست شی کنیدا و چپلی ها ره د پای شی بدید. ۲۳ و گوسله چاغی ره آورده حلال کنیدا تا بخوری و خوشحالی کنی، ۲۴ چراکه ای باچه مه مرده بود و پس زنده شده، گم شدد و آلی پیدا شده. و اونا د خوشحالی کدو شد.

۲۵ مگم باچه کنه شی د کشت-و-کار بود. وختیکه او نزدیک خانه آمد، آواز ساز و بازی ره شنید. ۲۶ اوخته او یکی از خدمتگارا ره کوی کده پرسان کد: 'چی گپ آسته؟' ۲۷ خدمتگار د جواب شی گفت: 'برار تو آمده و آته تو گوسله چاغی ره حلال کده اوماغ گرفته، چراکه او ره صحیح-و-سلامت دوباره پیدا کده. ۲۸ برار کته قار شد و نخاست که د خانه داخل شنه. اوخته آته شی برو آمد و پیش ازو زاری کد که خانه بییه. ۲۹ مگم او د جواب آته خو گفت: 'توخ کو، سال ها آسته که ما مثل یگ غلام دز تو خدمت کدیم و هرگز از امر تو سرکشی نکدیم. مگم تو د تمام امزی وخت ها حتی یگ بزرگله ام دز مه نددی تا قد دوستای خو میله کنم. ۳۰ لیکن وختیکه ای باچه تو پس آمد، امی کسی که مال-و-دارایی تو ره قد خائونوی بدکار گم کد، تو بلده شی گوسله چاغی ره حلال کدی. ۳۱ اوخته آته شی گفت: 'باچه مه، تو همیشه قد مه آستی و هر چیزی که دزم از تو یه. ۳۲ آلی باید خوش بشی و خوشحالی کنی، چراکه برار تو مرده بود و پس زنده شده، گم شدد و آلی پیدا شده!'

مثل ناظر هوشیار

۱۶ بعد ازو عیسی اینی مثل ره د یارای خو گفت: 'یگ آدم دولتمند بود که یگ ناظر دشت؛ و دزو خبر دده شد که ناظر شی مال-و-دارایی ازو ره بر باد موکنه. ۲ پس او ناظر ره طلب کد و دز شی گفت: 'ای چی گپا آسته که د باره تو میشنوم! حساب کار خو ره دز مه بدی، چراکه تو دیگه نمیتنی ناظر مه بشی. ۳ ناظر قد خود خو گفت: 'چیز کار کنم، چون صاحب کار مه کار ناظری ره از مه میگیره؟ ما قوت بیل زدو ره ندرم و از گدایگری ام شرم مه بییه. ۴ آه! فامیدم که چیز کار کنم، تا بعد از برطرف شدن مه از کار ناظری، مردم مره د خانه خو روی بدیه. ۵ پس او قرضدارای صاحب کار خو ره یگ یگ نفر کوی کده از نفر اول پرسان کد: 'تو از صاحب کار مه چیتس قرضدار آستی؟' ۶ او د جواب شی گفت: 'صد خم روغو. ناظر دزو گفت: 'سند خو ره بگیر و ششسته د زودی پنجاه خم نوشته کو. ۷ بعد ازو از یگ دیگه ازوا پرسان کد: 'تو چیتس قرضدار آستی؟' او د جواب شی گفت: 'صد بار خر گندم. ناظر دزو گفت: 'سند خو ره بگیر و هشتاد خروار نوشته کو.'

۸ پس صاحب کار د ناظر خاین آفرین گفت، چراکه او کار هوشیارانه کد؛ چون مردم امزی دنیا د داد-و-گرفت د بین نسل خو از مردم خدانشناس کده هوشیارتر آسته. ۹ ما دز شمو موگیم که د وسیله مال-و-دولت بے وفا دوستا پیدا کنیدا؛ تا د غیبتیکه مال-و-دولت ره از دست میدید، امو دوستا شمو ره د خانه های ابدی خوش آمدید بگیه.

۱۰ کسی که د کار ریزه صادق بشه، د کار کته ام صادق آسته و کسی که د کار ریزه ناراست بشه، د کار کته ام ناراست آسته. ۱۱ پس اگه د باره مال-و-دولت بے وفا ناراست بشید، کی مال-و-دولت حقیقی ره دز شمو اعتبار مونه؟ ۱۲ و اگه شمو د باره مال دیگر و صادق نبشید، کی مالی ره که د آینده باید دز شمو تعلق بگیره دز شمو میدیه؟

۱۳ هیچ غلام نمیتنه که دو بادار ره خدمت کنه، چون حتماً از یگ شی بد موبره و دیگه شی ره دوست میدنه، و یا د یگ شی وفادار مومنه و دیگه شی ره خار-و-حقیر حساب مونه. دزمی رقم شمو نمیتنید که ام بنده خدا بشید و ام بنده مال-و-دولت.

^a ۱۸:۱۵ د جای «خدا» د زیون یونانی «آسمو» نوشته یه. ^b ۶:۱۶ د جای خم د زیون یونانی «باتوس» نوشته یه که یگ باتوس تقریباً ۲۳ لیتر موشه. ^c ۸:۱۶ د جای «مردم امزی دنیا» د زیون یونانی «بچکیچای امزی زمان» نوشته یه. ^d ۸:۱۶ د جای «مردم خدانشناس» د زیون یونانی «بچکیچای نور» نوشته یه که یگ لقب بلده ایماندارای عیسی مسیح آسته.

۱۴ فریسیا که پیسه-دوست بود، وختی پگِ امزیِ تورا ره شید، او ره ریشخند کد. ۱۵ عیسی دزوا گُفت: ”شمو کسای آستید که د نظرِ مردُم خودون ره دیندار نشو میدید، مگم خدا از دلهای شمو باخبر آسته؛ چون چیزی که د پیشِ انسان آرزویش کلو دره، د نظرِ خدا زشت آسته. ۱۶ تورات و نوشته های انبیا تا زمانِ یحییٰ راهنمای شمو بود، لیکن از زمانِ یحییٰ ایسو خوشخبری د باره پادشاهی خدا اعلان شده ری آسته و هر کس سخت کوشش مونه که دز شی داخلِ شنه. ۱۷ مگم نابود شدنِ آسمو و زمی آسوتر آسته نسبتِ دزی که یگ حرفِ تورات باطلِ شنه. ۱۸ هر کسی که خائون خُو ره طلاق بدیه و دیگه خائو بگیره، او زنا مونه و هر کس قد خائونی که از شوی خُو طلاق شده توی کنه، او ام زنا مونه.“

مثلِ آدمِ دولتمند و غریب

۱۹ عیسی ادامه دده گُفت: ”یگ آدمِ دولتمند بود که کالایِ ارغوانی و کتانِ نرمِ موبوشید و هر روز خُو ره قد خوشی د عیش-و-نوش تیر موكد. ۲۰ د اُونجی یگِ آدمِ غریب د نامِ ایلعازر که جان شی پُر از دانه بود، د دانِ درگه ازو خاو بود. ۲۱ ایلعازر د آرزو بود که از ثوئه-و-پِرچه دسترخونِ آدمِ دولتمند خود ره سیر کنه. حتی سگا آمده زخمای ازو ره می لیسید. ۲۲ یگ روز امو آدمِ غریب فوت کد و ملایکه ها او ره د پالویِ ابراهیم بُرد. اوخته آدمِ دولتمند ام فوت کد و دفن شد. ۲۳ مگم او د عالمِ مُردا د جای که د عذاب بود، چیمای خُو ره واز کد و از دُورِ ابراهیم ره دید که ایلعازر د پالوی شی شسته. ۲۴ اوخته او د آواز بلند کوی کده گُفت: ’ای آته مه ابراهیم! دز مه رحم کُو و ایلعازر ره ری کُو تا کلک خُو ره د آو تر کده زبون مره یخ کنه، چون ما د منه امزی آتش د عذاب آستم.‘ ۲۵ مگم ابراهیم گُفت: ’باچه مه، د یاد خُو بیرو که تو د دورون زندگی خُو چیزی خوب ره نصیب شدی و ایلعازر چیزای بد ره نصیب شد، لیکن آلی ای آسوده یه و تو د عذاب آستی.‘ ۲۶ علاوه ازی د مینکلِ ازمو و از تو یگ عوجی کته آسته، د اندازه که هر کس بخایه ازینجی سون از تو تیر شنه، تیر شده نمیتنه و ازونجی ام هیچ کس نمیتنه سون ازمو تیر شنه.‘ ۲۷ اوخته او گُفت: ’ای آته مه ابراهیم، از تو خواهش موم که ایلعازر ره د خانه آته مه ری کنی، ۲۸ چون ما پنج برار درم. او ره ری کُو تا اونا ره باخبر کنه، نشنه که اونا ام د امزی جای رنج-و-عذاب بییه.‘ ۲۹ ابراهیم دزو گُفت: ’اونا نوشته های موسی و انبیا ره دره؛ پس باید د تورای ازا گوش بدیه.‘ ۳۰ او گُفت: ’اونا گوش نمیدیه، ای آته مه ابراهیم؛ لیکن اگه یگو کس از مرده ها د پیشِ ازا بوره، اونا از گناه های خُو توبه مونه.‘ ۳۱ ابراهیم دزشی گُفت: ’اگه د تورای موسی و انبیا گوش ندیه، حتی اگه یگو کس از مرده ها ام زنده شنه، اونا توره شی ره قبول نمونه.‘

بخشش و ایمان

۱۷ یگ روز عیسی د یارای خُو گُفت: ”امکان ندره که گمراهیا نیه، مگم وای د حال کسی که گمراهی د وسیله ازو مییه! ۲ بلده ازو بهتر آسته که سنگِ آسیا د گردون شی آوزو شنه و او د چُقوری دریا پورته شنه نسبتِ دزی که یکی امزی ریزه گینا ره گمراه کنه. ۳ پس احتیاط کنید. اگه یگ برار ایماندار تو گناه کنه، او ره سرزنش کُو؛ و اگه توبه کد، او ره ببخش. ۴ حتی اگه او روز هفت دفعه د ضد تو گناه کنه و هفت دفعه د پیش تو آمده بگه: ’ما توبه موم، تو او ره ببخش.‘ ۵ اوخته رسولاً د مولا عیسی گُفت: ”ایمان مو ره کلو کُو.“ ۶ مولا گُفت: ”اگه شمو د اندازه یگ تخمِ شرشم ایمان میدشتید، میتستید که دَمزی درختِ ثوت بُگید، از ریشه خُو کنده شده د دریا شنده شو، و درخت از آید شمو موشد.“

مثلِ غلام و بادار

۷ ”کی د مینکلِ شمو د غلام خُو که نو از قلبه کدو یا از گوسپو چَرندو آمده مَوگیه، ’زود شو، بیه د سر دسترخو بشی‘؟ ۸ آیا دز شی نَموگیه: ’نانِ شاو ره بلده مه تیار کُو و کمر خُو ره بسته کده مره خدمت کُو تا بخورم و وچی کنم؛ و بعد ازو خود تو بخور و وچی کُو؟‘ ۹ آیا شمو از غلام خُو بخاطری که امر شمو ره د جای آورده تشکری مونید؟ نه. ۱۰ پس شمو ام وختی پگ چیزای ره که دز شمو امر شده انجام میدید، بُگید: ’مو غلام های ناچیز آستی؛ مو فقط چیزی ره که وظیفه مو بود، انجام ددی.‘

مرد سامری شکرگزار

۱۱ عیسی که سون اورشلیم ریی بود، او د وخت تیر شدو از سرحد سامره و جلیلیه ۱۲ د یگ آغیل داخل شد. دمزو عیت ده نفر کولی گرفته د دم روی شی آمد و دور ایسته شده ۱۳ د آواز بلند گفت: "یا مولا عیسی، دز مو رحم کو!"

۱۴ عیسی سون ازوا توخ کده گفت: "بورید و خودون ره د پیشوایو نشو بدید." "اونا د حالیکه مورفت از مراض کولی پاک شد. ۱۵ یکی ازوا وختی دید که جور شده، دور خورد و قد آواز بلند خدا ره حمد-و-ثنا گفت. ۱۶ و خود ره د پیش پای عیسی پورته کده از شی شکرگزاری کد. ای آدم یگ سامری بود.

۱۷ عیسی پُرسان کده گفت: "آیا ده نفر نبُودید که پاک شدید؟ پس امو نه نفر دیگه کجا آسته؟" ۱۸ آیا هیچ کس د مینکل ازوا پیدا نشد که دور خورده خدا ره حمد-و-ثنا بگیه بغير امزی بیگنه؟" ۱۹ اوخته عیسی دزو گفت: "باله شو و بورو. ایمان تو، تو ره جور کد."^a

پیشگویی ظهور مسیح

۲۰ یگ روز فریسیا از عیسی پُرسان کد که پادشاهی خدا چی وخت مییه؟ او د جواب ازوا گفت: "پادشاهی خدا قد نشانی ها نمییه که دیده شنه؛ ۲۱ و نه ام مردم موجه که اینه، د اینجی آسته یا 'اونه، د اونجی آسته، چون د حقیقت پادشاهی خدا د مینکل شمو آسته." ۲۲ بعد ازو د یاری خو گفت: "روزای مییه که آرزو مونیید یکی از روزای «باچه انسان» ره بنگرید، وله دیده نمیئید. ۲۳ مردم دز شمو موجه، اینه، د اینجی آسته یا 'اونه، د اونجی آسته، نروید و اونا ره د مبال نکنید، ۲۴ چون رقمی که آتشک میزنه و آسمو ره از یگ طرف تا دیگه طرف شی روشو مونه، «باچه انسان» ام د روزی آمدون خو امو رقم آسته. ۲۵ مگم اول لازم آسته که «باچه انسان» کلو رنج-و-عذاب بنگره و د وسیله امزی نسل رد شنه. ۲۶ امو رقم که د روزای نوح بود، د روزای «باچه انسان» ام امو رقم موشه. ۲۷ د روزای نوح مردم موخورد و وچی موکد و خاتو میگرفت و شوی موکد تا روزی که نوح د کشتی داخل شد و طوفان آمده پگ ازوا ره نابود کد. ۲۸ د روزای لوط ام امو رقم بود: مردم موخورد و وچی موکد و مشغول خرید و فروش، کشت-و-کار و خانه آباد کدو بود. ۲۹ لیکن د روزی که لوط از شار سدوم بر شد، آتش و گوگرد از آسمو بارید و پگ ازوا ره نابود کد. ۳۰ د روزی که «باچه انسان» ظاهر موشه ام امو رقم موشه.

۳۱ دمزو روز کسی که د بله بام آسته و یگو چیز شی د مینه خانه منده، بلده گرفتون شی تاه نشنه و کسی که د سر کشت آسته، ام پس د خانه نروه. ۳۲ سرگذشت خاتون لوط ره د یاد خو بیرید! ۳۳ هر کسی که بخایه جان خو ره حفظ کنه، او ره از دست میدیه، مگم هر کسی که جان خو ره از دست بدیه، او ره د دست میره. ۳۴ ما دز شمو موگیم، د امزو شاو دو نفر که د یگ جاگه خا آسته، یگ شی برده موشه و دیگه شی مومنه. ۳۵ دو خاتو که د یگ جای دستاس مونه، یگ شی برده موشه و دیگه شی مومنه. ۳۶ [د امزی رقم دو نفر که د سر کشت آسته، یگ شی برده موشه و دیگه شی مومنه.]^b

۳۷ اوخته یاری شی پُرسان کد: "د کجا، یا مولا؟" عیسی د جواب ازوا گفت: "د هر جای که لاش بشه، لاشخورا ام د امونجی جم موشه."^c

مثل خاتون بیوه و قاضی بے انصاف

۱ عیسی د یاری خو یگ مثل آورده اونا ره تشویق کد که اونا همیشه دعا کنه و ناامید نشنه. ۲ او گفت: "د یگ شار یگ قاضی بود که نه از خدا ترس دشت و نه د غم مردم بود. ۳ د امزو شار یگ خاتون بیوه بود که همیشه د پیش ازو میمد و موگفت: 'د برابر مخالف مه د حق مه انصاف کو.' ۴ قاضی تا یگ مدت د غم شی نشد، مگم د آخر قد خود خو گفت: 'اگرچه از خدا ترس ندرم و د غم مردم ام نییم، ۵ وله بخاطری که امی خاتو بلده مه درد سر شده، ما د داد شی میرسم تا دایم آمده مره د تنگ نکنه.' ۶ بعد ازو مولا عیسی گفت: "شمو شنیدید که قاضی بے انصاف چی گفت! ۷ پس آیا خدا د حق انتخاب شده های خو که شاو و روز د پیش ازو ناله-و-فریاد مونه، انصاف نمونه؟ آیا او د انصاف کدو د حق ازوا دیر مونه؟ ۸ ما دز شمو موگیم که او زود د حق ازوا انصاف مونه. مگم وختیکه «باچه انسان» مییه، آیا او ایمان ره د مردم روی زمی پیدا میتنه؟"

^a ۱۹:۱۷ د جای «جور کد» د زبون یونانی «نجات دد» نوشته یه. ^b ۳۶:۱۷ متن داخل قوس د بعضی نسخه ها نوشته نییه. ^c ۳۷:۱۷ یعنی امو رقم که لاشخورا موفامه لاش د کجا یه، دمزو روز مردم ام موفامه که د کجا برده موشه.

مَثَلِ دُعایِ آدمِ فریسی و یگِ مالیه‌گیر

۹ بعد از عیسی اینی مثل ره د بعضی کسای که د بله خود خو اطمینان دشت و دیگر ره خار-و-حقیر حساب موكد، گُفت: ۱۰ "دو نفر د خانه خدا رفت که عبادت کنه، یگ شی فریسی بود و دیگر شی یگ مالیه‌گیر. ۱۱ اوخته فریسی تنهای خو ایسته شده اینی رقم دعا کد: 'ای خدا، تو ره شکر مونت که ما مثل دیگر مردم آلی حریص، ظالم و زناکار نییم و نه ام مثل امزی مالیه‌گیر استم. ۱۲ ما هفته دو دفعه روزه میگیرم و از هر عاید خو ده-یگ میدم.'

۱۳ مگم مالیه‌گیر دور ایسته شد و حتی سون آسمو ام توح نموکد، بلکه د سینه خو زده موگفت: 'خدایا، دز مه گناهکار رحم کو!' ۱۴ ما دز شمو موگم که ای آدم مالیه‌گیر عادل حساب شده د خانه خو رفت نسبت دزو آدم دیگه. چون هر کسی که خود ره باله حساب کنه، خار-و-ذلیل موشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل حساب کنه، سربلند موشه."

عیسی بچکیچای ریزه ره برکت میدیه

۱۵ مردم حتی بچکیچای ریزه ره د پیش عیسی میورد تا د سر ازوا دست بکشه. مگم وختیکه یارای شی ای کار ره دید، اونا مردم ره سرزنش کد. ۱۶ لیکن عیسی بچکیچای ریزه ره کوی کد و د یارا گُفت: "بیلید که بچکیچای ریزه پیش ازمه بییه و اونا ره منع نکید، چراکه پادشاهی خدا دَمزی رقم کسا تعلق دره. ۱۷ ما حقیقت ره دز شمو موگم، هر کسی که پادشاهی خدا ره رقم یگ بچکیچه قبول نکنه، او هرگز دزشی داخل نموشه."

آدم دولتمند و زندگی ابدی

۱۸ یکی از رهبرای از عیسی سوال کده گُفت: "ای اُستادِ نیک، ما چیز کار کنم تا صاحبِ زندگی ابدی شیم؟" ۱۹ عیسی ازو پرسان کد: "چرا مره نیک موگی؟ هیچ کس نیکه بغیر از خدا و بس. ۲۰ تو احکام شریعت ره میدنی که موگه: 'زنا نکو، قتل نکو، دزی نکو، شاهدهی دروغ ندی، آته و آبه خو ره احترام کو.'"

۲۱ امو آدم د جواب شی گُفت: "ما یگ امزیا ره از ریزگی د جای اوردیم."

۲۲ عیسی وختیکه ای ره شنید، دزو گُفت: "هنوز یگ چیز کم دری؛ تمام دارایی خو ره سودا کو و پیسه شی ره د غربا بدی؛ اوخته تو د عالم باله صاحب یگ گنج موشی. بعد ازو بیه و از مه پیروی کو." ۲۳ وختیکه ای توره ره شنید او غمگی شد، چراکه غدر دولتمند بود. ۲۴ عیسی که او ره غمگی دید، گُفت: "چیقس سخت آسته که آدمای دولتمند د پادشاهی خدا داخل شنه! ۲۵ تیر شدون اشر از نیفه سیزو آسوتر آسته نسبت د داخل شدون آدم دولتمند د پادشاهی خدا." ۲۶ کسای که ای توره ره شنید، گُفت: "پس کی میتنه نجات پیدا کنه؟"

۲۷ مگم عیسی گُفت: "چیزی که بلده انسان ناممکن آسته، بلده خدا ممکن آسته."

۲۸ پترس گُفت: "اینه، مو خانه-و-زندگی خو ره ایله کده و از تو پیروی مونی."

۲۹ عیسی دزوا گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو موگم، هیچ کسی ره پیدا نمیتید که خانه یا خاتو یا بچکیچا یا برارو و یا آته-و-آبه خو ره بخاطر پادشاهی خدا ایله کنه ۳۰ و چندین برابر شی ره د امزی دنیا پس د دست نیره و د عالمی که مییه صاحب زندگی ابدی نشنه."

سومنه پیشگویی عیسی د باره مرگ و دوباره زنده شدن شی

۳۱ بعد ازو عیسی امو دوازده یار خو ره د یگ گوشه برد و دزوا گُفت: "اینه، مو د اورشلیم موری و هر چیزی که د وسیله انبیا د باره «باچه انسان» نوشته شده، پوره موشه. ۳۲ چون او د دست مردمای غیر یهود دده موشه و اونا او ره ریشخند و توهین مونه و د بله شی تف اندخته ۳۳ او ره قمچی میزنه و او ره موکشه. ولی او د روز سوم دوباره زنده موشه." ۳۴ مگم یارای شی هیچ کدم امزی چیزا ره نفامید و امی توره شی ازوا پوشیده مند، یعنی چیزای که گُفته شد، اونا پی نبرد.

شفای گدایگر کور

۳۵ وختیکه عیسی د نزدیک شار اریحا رسید، یگ آدم کور د بغل راه شسته بود و گدایی موكد. ۳۶ وختی آواز جمعیتی ره که تیر موشد شنید، او پرسان کد: "چی گپ آسته؟"

۳۷ بعضی ها دَرُو گُفت: "عیسای ناصِرَه تیر مُوشه." ۳۸ اوخته او چِیغ زده گُفت: "ای عیسی! باچه داوود، د بِلَه مه رَحَم کُو!"
 ۳۹ کسای که پیش پیش مورفت د بِلَه اَزُو هَبیت کد که چُپ شُنه. مگم او دِیگه ام پلندتر چِیغ زده گُفت: "ای باچه داوود، د بِلَه مه رَحَم کُو!"
 ۴۰ اوخته عیسی ایسته شُد و امر کد که او نفر ره د پیش شی بیره. و غَیتیکه او نزدیک آمد، عیسی از شی پُرسان کد: ۴۱ "از مه چی میخاهی که بلده تو انجام بدیم؟"

آدم کور گُفت: "یا مولا، ما میخایم که بسم بینا شُئم."
 ۴۲ عیسی دز شی گُفت: "بینا شو! ایمان تو، تو ره شفا دد."
 ۴۳ او فوراً دوباره بینا شُد و خدا ره ستایش کده از دُمبالِ عیسی رَی شُد. وختیکه مردم ای کار ره دید پگ شی خُدا ره حمد-و-ثنا گُفت.

زکای مالیه گیر

۱ عیسی د اریحا داخل شُد تا از مَنَه شار تیر شُنه. ۲ د اُونجی یگ آدم د نام زکا بُود که او رئیس مالیه گیرا و آدم دولت مند بُود. ۳ او میخاست بنگره که عیسی کی آسته، مگم بخاطر پیر-و-بارِ مردم نَتَنست که بنگره، چُون قد شی کوتاه بُود. ۴ اوخته او پیش دَویده د یگ دِرختِ انجیرِ باله شُد که عیسی ره بنگره، چراکه او امزو راه تیر مُوشد.

۵ وختیکه عیسی د امزو جای رسید، او باله توح کد و دز شی گُفت: "زکا، زود از درخت تاه شو، چُون امروز باید د خانه تو بشینم." ۶ پس او دِستی تاه آمده قد خوشی عیسی ره د خانه خُو بُرد. ۷ اوخته پگ کسای که ای واقعه ره دید، نق نق کده گُفت: "او د خانه یگ آدم گناهکار رفته مهمو شُد."

۸ مگم زکا ایسته شُد د مولا عیسی گُفت: "یا مولا، اینه، ما نیم دارایی خُو ره د غریبا موبخشم و اگه از یگو کس کدم چیز ره بازی دده گِرِفته بشم، چار چند شی ره پس میدم."

۹ عیسی دَرُو گُفت: "امروز نجات د ای خانه آمد، چراکه ای نفر ام اولاده ابراهیم آسته. ۱۰ چُون «باچه انسان» آمده تا گم شُدِه ها ره پُپاله و نجات بدیه."

یگ مثل د باره مسیح و پادشاهی آینده شی

۱۱ د حالیکه اونا د امزی توره گوش میدد، عیسی ادامه دده یگ مثل اُورد، چراکه او د نزدیک اورشلیم بُود و اونا فکر مُوکد که پادشاهی خُدا د امزو زمان قد داخل شُدونِ عیسی د اورشلیم ظاهر مُوشه. ۱۲ و او گُفت: "یگ آدم نامتو د یگ سرزمین دُور رَی بُود تا مقام پادشاهی ره بلده خُو حاصل کنه و پس د جای خُو بییه. ۱۳ اوخته او ده نفر از غلامای خُو ره کوی کد و بلده ازوا ده خلطه پیسه^۱ دده گُفت: 'قد امزیا تجارت کنید تا وختیکه ما پس بییم.' ۱۴ لیکن باشنده های مُلک شی امزو آدم بد مُوبُرد و اونا قاصدا ره از پُشت شی رَی کده د شهنشاه گُفت: 'مونمیخاهی که ای آدم د سر ازمو پادشاهی کنه.'

۱۵ وختیکه او مقام پادشاهی ره حاصل کده پس آمد، او امر کد تا امو غلاما کوی شُنه که او دزوا پیسه دده بُود. او میخاست پی بیره که هر کدم شی چِیقس فایده کده. ۱۶ اوخته اولنه آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو ده خلطه پیسه دیگه فایده کده.' ۱۷ پادشاه دَرُو گُفت: 'آفرین، ای غلام خُوب. ازی که تو د باره چِیز کم راست-و-صادق بُودی، تو حُکمران ده شار بش.' ۱۸ دوّمنه شی آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو پنچ خلطه پیسه دیگه فایده کده.' ۱۹ پادشاه دَرُو گُفت: 'تو د بِلَه پنچ شار حُکمرانی کُو.'

۲۰ بعد ازو سوّمنه آمده گُفت: 'صاحب، اینه خلطه پیسه تو. ما ای ره د یگ رخت پیچنده نگاه کدم، ۲۱ چُون از تو ترس خوردم، چراکه تو یگ آدم سختگیر استی؛ چِیزی ره که د پیش کس نه ایشته، از شی میگیری و چِیزی ره که کشت نکد، دَرُو مونی.' ۲۲ پادشاه دَرُو گُفت: 'ای غلام شریر! ما تو ره قد توره های خود تو قضاوت مونم! تو میدنستی که ما سختگیر استم، چِیزی ره که نه ایشتم میگیرم و چِیزی ره که کشت نکدیم دَرُو مونم؛ ۲۳ پس چرا پیسه مره د صراف نددی تا وختیکه پس آمده بُودم، او ره قد فایده شی میگرفتم؟'

۲۴ اوخته د حاضر باشا گُفت: 'خلطه پیسه ره ازو بگیرید و د کسی بدید که ده خلطه پیسه دَره.' ۲۵ اونا گُفت: 'صاحب، او فعلاً ده خلطه پیسه دَره.' ۲۶ پادشاه گُفت: 'ما دز شمو مُوگیم، هر کسی که دَره دَرُو دیگه ام دده مُوشه، مگم هر کسی که ندره، چِیزی ره که دَره ام از شی گِرِفته مُوشه. ۲۷ و آلی دُشمنای مره که نمیخاست ما د بِلَه ازوا حُکمرانی کنم، اونا ره د اینجی بیرید و د حُضور مه بکُشید.'

^a ۱۹:۱۳ د جای «ده خلطه پیسه» د زیون یونانی «ده منا» نوشته یه که ده منا تقریباً برابر سه ماه مُرد ده کارگر بُود.

داخلِ شُدونِ عیسیٰ دَ شارِ اورشلیم

۲۸ بعد از گفتونِ امزی مَثَل، عیسیٰ پیش شده سُون اورشلیم رَی شُد. ۲۹ وختیکه اُو دَ بیت-فاجی و دَ بیت-عَنیا رسید، دَ جایی که کوه زیتون گفته مُوشد، دُو نفر از یارای خُو ره رَی کده ۳۰ دَزوا گُفت: ”دَ آغیلی که رُوی دَ رُوی آسته بورید. وختیکه دَز شی داخلِ شُنید، یگ کُره اَلاغ ره پیدا مُونید که دَ اُونجی بسته یه و هرگز کس دَ بله اَزو سوار نَشده؛ اُو ره واز کده بیرید. ۳۱ اگه یگو کس از شُمو پُرسان کنه که ’چرا ای ره واز مُونید؟‘ فقط دَزو بگید که ’مولا ای ره لازم دَره.’“

۳۲ پس نفرای ره که رَی کُدد حرکت کد و اُمو رقم که دَزوا گُفتد، کُره اَلاغ ره پیدا کد. ۳۳ وختیکه کُره اَلاغ ره واز مُوکد، صاحبای شی ازوا پُرسان کده گُفت: ”چرا کُره اَلاغ ره واز مُونید؟“ ۳۴ یارا گُفت: ”مولا ای ره لازم دَره.“ ۳۵ پس اونا کُره اَلاغ ره دَ پیشِ عیسیٰ اُورد و چَپن های خُو ره دَ بله شی اَندخته عیسیٰ ره دَ بله شی سوار کد. ۳۶ و امی که عیسیٰ رَی شُد، مردُم چَپن های خُو ره دَ راه شی دَ اوار کدو شُد. ۳۷ وختیکه دَ نزدیکِ سرشیوکی کوه زیتون رسید، پگِ جمعیتِ پیروای شی دَ خوشحالی کدو شُد و خُدا ره بلده تمامِ مُعجزای که دیدد قد اوازِ بلند ستایش کده ۳۸ گُفت:

”مبارک آسته پادشاهی که دَ نامِ خُداوند مییه!

صُلاح-و-سلامتی دَ عالمِ باله

و بزرگی-و-جلال دَ بلندترین جای عالمِ باله!“

۳۹ اوخته بعضی از فریسیا از مینکل جمعیتِ مردُم گُفت: ”استاد، پیروای خُو ره سرزنش کُو که چُپ شنه!“

۴۰ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما دَز شُمو مُوگیم، اگه اونا چُپ شنه، سنگا دَ صدا مییه.“

۴۱ وختیکه عیسیٰ دَ اورشلیم نزدیک شده شار ره دید، دَ چخرا کدو شُد ۴۲ و گُفت: ”کشکه تُو ام امروز پی مُوبردی که چیزخیل صُلاح-و-سلامتی میره؛ مگم آلی اُمو چیزا از چیمای تُو تاشه منده. ۴۳ پس روزای دَ بله تُو مییه که دُشمنای تُو دَ گرداگرد تُو سنگر جور مونه و گرد تُو ره گرفته از هر طرف تُو ره محاصره مونه. ۴۴ اونا تُو ره دَ خاک برابر کده بچکیچای تُو ره دَ منه تُو نابود مُوکنه و نمپله که دَ منه تُو یگ سنگ ام دَ بله دیگه سنگ باقی بُمنه، چُون تُو زمانی ره که خُدا دَ بله تُو نظر کد، پی نَبردی.“

بُر کدونِ سَوداگرا از خانه خُدا

۴۵ بعد اَزو عیسیٰ داخلِ خانه خُدا رفت و دَ بُر کدونِ کسای شروع کد که دَ اُونجی خرید-و-فروش مُوکد ۴۶ و گُفت: ”نوشته شده که ’خانه مه جای عبادت آسته، مگم شُمو ای ره غارِ دُزا جور کدید!“

۴۷ اَزو بعد عیسیٰ هر روز دَ خانه خُدا تعلیم میدد، مگم پیشوایونِ عالی مقام، عالمای دین و کته کلونای قوم پُشت یگ فرصت میگشت که اُو ره از بین بیره، ۴۸ لیکن هیچ فرصت پیدا نَتست، چراکه تمامِ مردُم دلبسته تورای شُد که اَزو میشنید.

قُدرت و اِختیاراتِ عیسیٰ

۲۰ ۱ یگ روز دَ حالیکه عیسیٰ دَ خانه خُدا مردُم ره تعلیم میدد و خوشخبری ره اعلان مُوکد، پیشوایونِ عالی مقام، عالمای دین و ریش سفیدا آمد ۲ و سوال کده گُفت: ”دَز مو بگی که قد کُدم اِختیار ای کارا ره مونی و کی ای اِختیار ره دَز تُو دده؟“ ۳ اُو دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ما ام از شُمو یگ سوال پُرسان مُونم و شُمو دَز مه جواب پدید: ۴ آیا غَسَلِ تعمیدِ یحییٰ از عالمِ باله بُود یا از انسان؟“ ۵ اونا قد یگدیگه خُو مشوره کده گُفت: ”اگه بگی که از عالمِ باله بُود، اوخته اُو مُوگیه، پس چرا دَزو ایمان نُوردید؟“ ۶ و اگه بگی که از انسان بُود، مردُم پگ شی مو ره سنگسار مونه، چُون اونا عقیده دَره که یحییٰ پیغمبر بُود. ۷ پس اونا دَ جوابِ شی گُفت: ”مو نمیدنی که از کجا بُود.“ ۸ اوخته عیسیٰ دَزوا گُفت: ”ما ام دَز شُمو نُموگم که قد کُدم اِختیار ای کارا ره انجام میدیم.“

مَثَلِ باغوانای ظالم

۹ بعد از عیسی اینی مثل ره د مردم گُفت: "یگ آدم یگ باغ انگور جور کد و او ره د باغوانا اجاره دد و خود شی بلده کلو وخت د سفر رفت. ۱۰ د فصل انگور او یگ غلام خور د پیش باغوانا ری کد تا اونا حق شی ره از حاصل باغ انگور بدیه؛ مگم باغوانا غلام ره لت-وکوب کده دستخالی ری کد. ۱۱ اوخته او یگ غلام دیگه ره ری کد؛ مگم اونا او ره ام لت-وکوب کده تحقیر کد و دستخالی ری کد. ۱۲ بعد از غلام سوّم خور ره ری کد؛ مگم اونا او ره ام زخمی کده از باغ برو پورته کد. ۱۳ پس صاحب باغ قد خود خو گُفت: 'چیز کار کنم؟ بیه، باچه دوست دشتنی خو ره ری مونم؛ شاید اونا دزو احترام کنه!' ۱۴ مگم وختی باغوانا او ره دید، اونا د بین خو مشوره کده گُفت: 'ایتمی وارث آسته. پیید که ای ره بکشی تا میراث شی از مو شنه. ۱۵ پس اونا او ره از باغ انگور برو پورته کد و کُشت.

آلی صاحب باغ قد از او چیز کار مونه؟ ۱۶ او میبه و امو باغوانا ره نابود مونه و باغ انگور ره د دیگه نفرات تسلیم مونه. "وختیکه مردم ای تورا ره شنید، اونا گُفت: "خدا نکنه."

۱۷ عیسی سون از او توح کده گُفت: "پس مقصد امزی نوشته چی آسته که مویگه:

'سنگی ره که استاکارا رد کد سنگ مهّم تادو شده.'

۱۸ هر کسی که د بله امزو سنگ بفته تکه-و-پرچه موشه؛

و اگه امو سنگ د بله کدم کس بفته، او ره جو جو مونه."

۱۹ وختی پیشوایون عالی مقام و عالمای دین پی بُرد که ای مثل ره د ضد از او گُفته، اونا قصد کد که او ره د امزو ساعت دستگیر کنه، مگم اونا از مردم ترس خورد.

جوابِ عاقلانه

۲۰ پس نظر از او د عیسی بود و اونا جاسوسای خو ره ام ری کد. امو جاسوسا خود ره راستکار نشو میدد تا عیسی ره قد توره خود شی د دام بندزه و تا او ره د حکمران و اختیاردارای والی تسلیم کنه. ۲۱ اوخته اونا از او پرسان کده گُفت: "استاد، مو میدنی که توره تو و تعلیم تو درست آسته و از کس طرفداری نمونی، بلکه راه خدا ره د راستی تعلیم میدی. ۲۲ آیا مالیه ددو د قیصر بلده مو روا آسته یا نه؟"

۲۳ لیکن عیسی که حیل-و-مکر از او ره فامید، دزوا گُفت: ۲۴ "یگ سیکه یگ دیناری ره دز مه نشو بدید. امی عکس و نشان از کی آسته؟"

اونا گُفت: "از قیصر. ۲۵ عیسی دزوا گُفت: "پس چیزی ره که از قیصر آسته د قیصر بدید و چیزی ره که از خدا آسته د خدا."

۲۶ خلاصه، اونا نتنست که او ره د پیش مردم قد توره شی د دام بندزه و اونا از جواب از او خبرو شده چپ مند.

بَحْث د باره قیامت

۲۷ اوخته بعضی از صدوقیا که منکر قیامت آسته د پیش عیسی آمد ۲۸ و از او سوال کده گُفت: "استاد، موسی بلده از مو نوشته کده که اگه برار یگ آدم بمره و خاتون شی بے اولاد د جای شمی بمنه، او آدم باید قد امزو خاتون توی کنه و بلده برار خو اولاد پیدا کنه. ۲۹ یگ زمان هفت برار بود؛ اولنه شی خاتون گرفته بے اولاد مُرد. ۳۰ بعد از دوّمنه ۳۱ و سوّمنه ام امو خاتون ره گرفت تا برار هفتم و پگ شی بے اولاد مُرد. ۳۲ د آخر امو خاتون ام مُرد. ۳۳ پس د روز قیامت او خاتون کدم از او موشه؟ چون هر هفت شی او ره خاتون کدد."

۳۴ عیسی د جواب از او گُفت: "مردمای امزی عالم خاتون میگیره و شوی مونه. ۳۵ مگم کسای که لایق عالم باله و قیامت مُرده ها آسته، نه خاتون میگیره و نه شوی مونه. ۳۶ د حقیقت اونا نمومره، چراکه اونا مثل ملایکه ها آسته و بچکیچای خدا گُفته موشه و مردمای آسته که قیامت

ره تجربه مونه. ۳۷ مگم د باره قیامت مُرده ها، موسی خود شی د موضوع «بوتّه سوزان» واضح کد وختیکه خداوند ره خدای ابراهیم، خدای اسحاق و خدای یعقوب گُفت. ۳۸ پس او خدای مُرده ها نیبه، بلکه خدای زنده ها آسته، چون د پیش از او پگ زنده یه."

۳۹ اوخته بعضی از عالمای دین د جواب شی گُفت: "استاد، خوب گُفتی. ۴۰ و بعد از او دیگه جرأت نکد که از او سوال کنه.

۴۱ اوخته عیسی دزوا گُفت: "مردم چطور میتنه بگیه که مسیح اولاده داوود آسته، ۴۲ د حالیکه داوود خود شی د کتاب زبور مویگه:

'خداوند د مولای مه گُفت:

^a ۳۶:۲۰ د جای «مردمای آسته که قیامت ره تجربه مونه» د زیون یونانی «بچکیچای قیامت آسته» نوشته یه.

”دِستِ راستِ مه بشی،

۴۳ تا دُشمنای تو ره تی پیی زیر پای تو جور کنم.“

۴۴ پس اگه داوود مسیح ره مولا موهگه، چطور میتنه که باچه شی بشه؟“

ریاکاری

۴۵ د حالیکه پگ مردم گوش موكد، عیسی د یارای خو گُفت: ۴۶ ”از عالمای دین خود ره احتیاط کنید، از کسای که خوش دره قد چپن های دراز ای سو-و-اوسو بگرده و د کوچه-و-بازار احترام شنه؛ اونا خوش دره که د عبادت خانه ها چوکی های مهم ره دشته بشه و د مهمانی ها د باله-جای بشینه. ۴۷ اونا خانه های خاتونوی بیوه ره قورت مونه و از روی ریاکاری نماز خو ره دراز مونه. اونا محکومیت سخت تر ره مینگره.“

هدیه بیوه غریب

۲۱ عیسی توخ کد و دید که مردمای دولت مند هدیه های خو ره د صندوق بیت المال میندزه. ۲ دمرو غیت یگ خاتون بیوه غریب ره دید که دُو سیکه د اونی اندخت. ۳ اوخته عیسی گُفت: ”ما حقیقت ره دز شمو موهگم، امی خاتون بیوه غریب از پگ ازوا کده کلوتر اندخت، چراکه پگ ازوا از کلونی دارایی خو اندخت، مگم او از غریبی خو تمام دار-و-ندار زندگی خو ره اندخت.“

خرابی خانه خدا و بلا های آخر زمان

۵ د حالیکه بعضی کسا د باره خانه خدا گپ میزد و موهگفت که چطور قد سنگای نوربند و تحفه های وقف شده نقش-و-نگار شده، عیسی گُفت: ۶ ”یگ روز میبه که امزی چیزای که مینگرید، یگ سنگ ام د بله دیگه سنگ باقی نمونه، بلکه پگ شی زیر-و-زیر موشه.“ ۷ اونا ازو پرسان کده گُفت: ”استاد، ای واقعه چی وخت رخ میدیه و نشانی نزدیک شدن امزی واقعه چی آسته؟“ ۸ عیسی گُفت: ”هوش خو ره بگیرید که کس شمو ره گمراه نکنه. چون غدر کسا د نام ازمه میبه و موهگه که ’ما امو آستم‘ و ام موهگه ’آخر زمان نزدیک آسته،‘ از پشت ازوا نروید. ۹ وختیکه خبر جنگ ها و شورش ها ره میشنوید، ترس نخورید؛ چون لازم آسته که اول امی واقعه ها رخ بدیه، لیکن آخر زمان دستی نمیبه.“ ۱۰ و ادامه دده دزوا گُفت: ”یگ قوم د ضد قوم دیگه و یگ مملکت د ضد مملکت دیگه باله موشه؛ ۱۱ زلزله های سخت رخ میدیه و د جای های مختلف قحطی ها و مراض ویا پیدا موشه و نشانی های ترسناک و علامت های بزرگ از آسمو ظاهر موشه. ۱۲ مگم پیش از تمام امزی واقعه ها مردم شمو ره دستگیر کده آزار-و-آذیت مونه و بخاطر نام ازمه شمو ره د شورای عبادت خانه ها تسلیم مونه، د بندی خانه ها میندزه و د حضور پادشایو و والی ها موبره. ۱۳ مگم ای بلده شمو یگ فرصت آسته که د باره ازمه شاهدی بدید. ۱۴ د فکر شمو بشه که پیش از پیش آمادگی نگیرید که بلده دفاع از خود چی بگید، ۱۵ چون ما دز شمو قدرت بیان^a و حکمت میدیم، تا هیچ کدم از مخالفین شمو توان مقاومت و رد کردن توره شمو ره ندشته بشه. ۱۶ حتی آته و آبه، برارو، قوما و دوستای شمو، شمو ره د دشمو تسلیم مونه و بعضی های شمو ره د قتل میرسنه. ۱۷ پگ مردم بخاطر نام ازمه از شمو بد موبره. ۱۸ مگم یگ تار موی از سر شمو ضایع نموشه. ۱۹ شمو د وسیله صبر-و-حوصله جان های خو ره نجات میدید.“

پیشگویی د باره تباهی شار اورشلیم

۲۰ ”وختی مینگرید که اورشلیم د وسیله لشکر ها محاصره شده، بدید که تباهی شی نزدیک آسته. ۲۱ اوخته کسای که د یهودیه آسته د کوه ها دوتا کنه و کسای که د شار آسته بر شنه و کسای که د اطراف آسته د شار داخل نشنه؛ ۲۲ چون امو روزا، روزای انتقام آسته تا تمام چیزای که نوشته شده پوره شنه. ۲۳ وای د حال خاتونوی که شکامتو بشه یا نلغه شیرخور دشته بشه، چراکه مصیبت سخت د بله زمی میبه و غضب خدا د سر امزی قوم نازل موشه. ۲۴ اونا د دم شمشیر موفته یا د مینکل تمام ملت های غیر یهود اسیر برده موشه و اورشلیم د وسیله مردمای غیر یهود پایمال موشه تا وختیکه دورون مردمای غیر یهود تیر شنه.“

^a ۱۵:۲۱ د جای «قدرت بیان» د زیون یونانی «دان» نوشته یه.

پس آمدون مسیح

۲۵ بعد از او د آفتو، ماهتو و ستاره ها نشانی ها ظاهر موشه و د رُوی زمی پریشانی د مینکل ملت های مییه که د وسیله غرش و جلیه های دریا گنگس-و-گیج شده. ۲۶ مردم د باره چیزی که د بله دنیا آمدنی آسته بوی بر شده از ترس بے حال موشه، چون قدرت های آسمونا تکان مخوره. ۲۷ اوخته اونا «باچه انسان» ره مینگره که د بله اور خن قدرت و جلال بزرگ مییه. ۲۸ پس وختیکه رخ ددون امزی چیزا شروع موشه، ایسته شنید و سر های خو ره باله کنید، چراکه نجات شمو نزدیک آسته.

پند از مثل درخت انجیر

۲۹ بعد از او عیسی بلده ازوا اینی مثل ره گفت: «درخت انجیر و دیگه درختا ره بنگرید. ۳۰ امی که بلگای ازوا بر موشه، شمو مینگرید و موفامید که آلی تایستو نزدیک آسته. ۳۱ امی رقم شمو ام وختی مینگرید که ای چیزا واقع موشه، بقمید که پادشاهی خدا نزدیک شده. ۳۲ ما حقیقت ره دز شمو موگم، تا تمام امزی چیزا واقع نشنه، ای نسل از بین نموره. ۳۳ آسمو و زمی از بین موره، و لے کلام ازمه هرگز از بین نموره.

انتظار بلده پس آمدون مسیح

۳۴ پس هوش خو ره بگریید، نشنه که دل های شمو زیر بار عیاشی، نشه و تشویشای زندگی بوره و امو روز بے بلغه شمو ره رقم یگ دام گرفتار مونه. ۳۵ چون او روز د بله پگ باشنده های رُوی زمی مییه. ۳۶ پس همیشه آماده بشید و دعا کنید تا توانایی شی ره داشته بشید که از تمام امزی چیزای که رخ دذنی آسته خلاصی پیدا کنید و د حضور «باچه انسان» ایسته شنید. ۳۷ دمزی رقم عیسی د غیت روز د خانه خدا تعلیم میدد و د وخت شاو از شار بر شده شاو ره د یگ کوه که کوه زیتون گفته موشد، تیر موکد. ۳۸ و مردم صبحگاه د پیش از او د خانه خدا میمد تا تعلیم شی ره گوش بگیره.

تصمیم قتل عیسی

۲۲ ۱ عید فطیر که عید پصح ام گفته موشد، نزدیک بود. ۲ پیشوایون عالی مقام و عالمای دین د تلاش ازی بود که عیسی ره خپ-و-چپ د قتل برسنه، چون اونا از مردم ترس مخورد. ۳ دمزو غیت شیطو د پوست یهودا که اسخریوطی گفته موشد و یکی از دوازده یارای عیسی بود، در آمد؛ ۴ و او رفته قد پیشوایون عالی مقام و قومندانای محافظین خانه خدا مشوره کد که چی رقم عیسی ره دزوا تسلیم کنه. ۵ اونا خوشحال شد و قول دد که بلده از او پیسه میدیه. ۶ یهودا قبول کد و پشت یگ فرصت میگشت تا د نبود مردم عیسی ره دزوا تسلیم کنه.

آخری شام عیسی قد یارای شی

۷ پس روز عید فطیر که دمزو روز باره پصح باید قربانی شنه رسید. ۸ اوخته عیسی پترس و یوحنا ره ربی کده گفت: «بورید و نان پصح ره بلده مو تیار کنید تا بخوری. ۹ اونا پرسان کد: «د کجا میخاهی که نان ره تیار کنی؟» ۱۰ او دزوا گفت: «وختیکه د شار داخل موشید، یگ آدم قد شمو رُوی د رُوی موشه که یگ کوزه او ره موبره. از پشت از او بورید و د خانه که او موره داخل شنید ۱۱ و د صاحب خانه بگید، «استاد موگیه، مهمونخانه مه د کجا یه تا نان پصح ره قد یارای خو د اونجی بخورم؟» ۱۲ اوخته او یگ اتاقی کته ره د بالهخانه دز شمو نشو میدیه که فرش شده آسته. د اونجی بلده مو تیاری بگیرید.»

۱۳ پس اونا رفت و امو رقم که عیسی دزوا گفتد، تمام چیزا ره پیدا کد و نان پصح ره تیار کد.

۱۴ وختیکه ساعت نان خوردو رسید عیسی قد دوازده رسول خو د سر دسترخو شست. ۱۵ اوخته او دزوا گفت: «ما کلو شوق دشتم که امی نان پصح ره پیش از رنج-و-عذاب خو قد شمو بخورم. ۱۶ چون ما دز شمو موگم که دیگه نان پصح ره نمخورم تا غیتیکه ای قربانی د پادشاهی خدا پوره شنه.»

۱۷ اوخته او جام ره د دست خو گرفته شکرگزاری کد و گفت: «ای ره بگیرید و د مینکل خو تقسیم کنید، ۱۸ چون ما دز شمو موگم که بعد ازی از میوه تاگ انگور دیگه وچی نمونم تا وختیکه پادشاهی خدا بییه.»

۱۹ بعد از نان ره گرفت و شکرگزاری کده ثوئه کد و د یارای خو دده گُفت: "ای جسم مه آسته که بلده نجات شمو دده موشه. ای مَراسِم ره د یاد ازمه د جای بیرید." ۲۰ د عین رقم، بعد از نان خوردو جام ره گرفت و گُفت: "ای جام عهد نو آسته که قد خون مه بسته موشه؛ خون مه بلده بخشیش گناهای شمو ریختنده موشه. ۲۱ مگم اینه، دست کسی که مره تسلیم مونه قد ازمه قتی د دسترخو دراز موشه. ۲۲ «باچه انسان» امو رقم که بلده شی تعیین شده، ازی دنیا موره، مگم وای د حال کسی که د وسیله ازو تسلیم موشه!" ۲۳ اوخته یارا از یگدیگه خو د پُرسان کدو شد که کدم شی دست دَمزی کار میزنه.

بحث د باره بزرگی

۲۴ د امزو عیت د بین یارا جنجال پیدا شد که د مینکل ازوا کی بزرگتر آسته؟ ۲۵ عیسی دزوا گُفت: "پادشاه های مردمای غیر یهود د بله ازوا باداری مونه و صاحبای قدرت خودون ره آدمای سخی میدنه. ۲۶ مگم شمو ای رقم نبشید، بلکه بزرگترین د بین شمو باید مثل ریزه‌ترین بشه و رهبر مثل یگ خدمتگار. ۲۷ چون کی بزرگ آسته: کسی که د سر دسترخو میشینه یا کسی که خدمت مونه؟ آیا کسی که د سر دسترخو میشینه بزرگتر نییه؟ مگم ما د مینکل شمو مثل یگ خدمتگار آستم. ۲۸ شمو کسای آستید که د آزمایش ها قد مه ایسته بویدید. ۲۹ پس امو رقم که آته مه دز مه یگ پادشاهی عطا کد، ما ام دز شمو عطا مونم ۳۰ تا شمو د پادشاهی مه د دسترخون مه شسته بخورید و وچی کنید و د تخت ها شسته د بله دوازه طایفه اسرائیل قضاوت کنید. ۳۱ ای شمعون، ای شمعون، شیطو تقاضا کده که شمو ره مثل گندم از ایلگ وسوسه تیر کنه، ۳۲ مگم ما بلده تو دُعا کدم، تا ایمان تو از بین نروه. و عیتیکه تو پس سون خدا مییی، پرارون ایماندار خو ره تقویت کو." ۳۳ پترس دزشی گُفت: "یا مولا، ما حاضر آستم که قد تو د بندی‌خانه بورم و حتی بمرم." ۳۴ عیسی گُفت: "پترس، ما دز تو موگم که امروز خروس بنگ نمیدیه تا که تو سه دفعه مره انکار کده نگی که مره نمینخشی."

پیشگویی عیسی د باره خطر های آینده

۳۵ بعد ازو عیسی ازوا پُرسان کد: "وختیکه ما شمو ره بدون خلطه پیسه، خرچین و چیلی ری کدم، آیا د کدم چیز محتاج شدید؟" اونا گُفت: "نه، د هیچ چیز محتاج نشدی!" ۳۶ اوخته او دزوا گُفت: "مگم آلی هر کسی که خلطه پیسه دره، باید او ره بگیره و امچنان خرچین خو ره. و کسی که شمشیر ندره، باید چپن خو ره سودا کده یگ شمشیر بخره. ۳۷ چون ما دز شمو موگیم که ای نوشته باید د باره ازمه پوره شنه که موگیه: 'او از جمله خطاکارا حساب شد. آرے، هر چیزی که د باره ازمه نوشته شده، د حال پوره شدو آسته.'" ۳۸ یارا گُفت: "یا مولا، اینه، د اینجی دو شمشیر آسته." مگم عیسی گُفت: "بس کنید!"

دُعی عیسی د کوه زیتون

۳۹ بعد ازو عیسی برو آمد و مطابق عادت خو د کوه زیتون رفت و یارای شی از پشت ازو رفت. ۴۰ وختیکه او د امزو جای رسید، دزوا گُفت: "دُعا کنید تا د آزمایش قرار نگیرید." ۴۱ اوخته او د اندازه یگ سنگرس راه ازوا دورتر رفته زانو زد و دُعا کده گُفت: ۴۲ "ای آته آسمانی، اگه خاست تو آسته، ای جام ره از مه دور کو؛ مگم نه د خاست از مه، بلکه د خاست-و-اراده خود خو." ۴۳ دَمزو عیت از عالم باله یگ ملایکه بلده شی ظاهر شد و او ره قوت دد. ۴۴ پس عیسی د حالیکه سخت کوئیبار بود قد قوت کلو دُعا کد و عرق شی مثل قطره های خون د زمی میچقید. ۴۵ وختیکه او از دُعا کدو باله شده د پیش یارای خو آمد و دید که اونا از غم-و-عصه خاو رفته، ۴۶ او دزوا گُفت: "چرا خاو کدید؟ باله شنید و دُعا کنید تا د آزمایش قرار نگیرید."

گرفتار شدون عیسی

۴۷ د حالیکه عیسی هنوز توره موگُفت، بے‌بلغه یگ دل رسید و یهودا که یکی از دوازه یارا بود، پیش پیش ازوا میمد. او د بیخ عیسی آمد تا قد شی روی ماخی کنه. ۴۸ مگم عیسی دزو گُفت: "ای یهودا، آیا «باچه انسان» ره قد یگ روی ماخی تسلیم مونی؟"

۴۹ وختی نفرای گِرد-و-بَر شی فامید که چی موشه، اونا گُفت: "یا مولا، آیا مو قد شمشیرای خُو حمله کنی؟" ۵۰ اوخته یکی ازوا غلام پیشوای بزرگ ره زَد و گوش راست شی ره مَنئی کد.

۵۱ مگم عیسی گُفت: "بَس کُنید ای کارا ره!" و گوش ازو ره دِست زده او ره شفا دَد.

۵۲ بعد ازو عیسی د پیشوایونِ عالی مقام، قومندانای پیردارای خانه خُدا و ریش سفیدای که بلده دِستگیر کدون شی اَمُد گُفت: "آیا ما راهزن اَسْتُم که قد شمشیر و سوته پُشت مه اَمدید؟" ۵۳ ما هر روز قد شُمو د خانه خُدا بُوْدُم و شُمو د بِله مه دِست دراز نَکدید. مگم ای ساعت از شُمو و ساعت قُدرت تریکی اَسْتَه."

پترس عیسی ره انکار مونه

۵۴ اوخته اونا عیسی ره گِرِفت و او ره پیش اَندخته د خانه پیشوای بزرگ اُورد و پترس از دُور او ره دُمبال مَکد. ۵۵ پیره دارا که د مَنه حولی آتش دَر دده د گِرد شی شِشْتُد، پترس ام قد ازوا شِشت. ۵۶ اوخته یگ کَنیز او ره د روشنی آتش دید و دَزُو چیم دوخته گُفت: "ای آدم ام قد ازو بُوْد." ۵۷ مگم پترس انکار کده گُفت: "او خاتو، ما او ره نَمینَخِشُم."

۵۸ بعد از کم وخت یگ نفر دِیگه او ره هوش کده گُفت: "تو ام یکی امزوا اَسْتی." پترس گُفت: "او آدم، ما نیسْتُم."

۵۹ تقریباً بعد از یگ ساعت یگ نفر دِیگه تاکید کده گُفت: "یقیناً، ای آدم ام قد ازو بُوْد، چُون ای ام از جلیلیه اَسْتَه." ۶۰ پترس گُفت: "او آدم، ما هیچ نَموفامُم که تو چیز خیل مَوگی."

د امزو لحظه، د حالیکه او هنوز توره مَوگُفت، خروس بَنگ دَد. ۶۱ اوخته مولا عیسی روی خُو ره دُور دَد و سُون پترس تُوخ کد؛ و پترس توره مولا ره د یاد خُو اُورد که دزشی گُفتند: "امروز پیش از بَنگ خروس سه دفعه مره انکار مونی." ۶۲ پس پترس ازونجی بَرُو رفت و زار زار چخرا کد.

بے احترامی د عیسی

۶۳ نفرای که عیسی ره د بَد نَگاه مَکد د ریشخند کدو و زدون ازو شروع کد. ۶۴ اونا چیمای شی ره بسته کُدد و پُرسان کده مَوگُفت: "نَبوت کو، کی تو ره زَد؟" ۶۵ و اونا او ره عَدَر تحقیر-و-توهین دِیگه ام کد.

عیسی د پیش شورای یهودیا

۶۶ امی که روز واز شُد، شورای ریش سفیدای قوم، یعنی پیشوایونِ عالی مقام و عالِمای دین جَم شُد و عیسی ره د شورا اُورده ۶۷ دز شی گُفت: "اگه تو مسیح اَسْتی، دز مو بگی."

او د جواب ازوا گُفت: "اگه دز شُمو بگم، شُمو باور نَمونید، ۶۸ و اگه از شُمو سوال کنم، شُمو جواب نَمیدید. ۶۹ مگم ازی اوسو «باچه انسان» د دِست راست خُداي قادر^a مِشِبینه."

۷۰ پگ ازوا چیغ زده گُفت: "پس تو باچه خُدا اَسْتی؟" او دزوا گُفت: "خودون شُمو مَوگید که ما اَسْتُم."

۷۱ اوخته اونا گُفت: "دِیگه مو د شاهدی چی ضرورت دری؟ مو خودون مو از دان شی شینیدی!"

عیسی د مرگ محکوم موشه

۲۳ ۱ اوخته تمام شورا باله شُد و عیسی ره د پیش پیلاتس بُرد ۲ و د بِله ازو د تَهْمَت کدو شُد و گُفت: "مو ای آدم ره دیدی که قوم مو ره از راه بُر مونه و مو ره از مالیه دَدو بلده قیصر مَنع مَوکنه و مَوگه که خود شی «مسیح» و پادشاه اَسْتَه."

۳ پیلاتس از عیسی پُرسان کد: "آیا تو پادشاه یهودیا اَسْتی؟"

عیسی د جواب شی گُفت: "خود تو مَوگی."

^a ۶۹:۲۲ د جای «خُداي قادر» د زیون یونانی «قُدرت خُدا» نوشته یه.

^۴ اوخته د پیشوایونِ عالی مقام و جمعیتِ مردُم گفت: "ما هیچ دلیل نَمینگرُم که ای آدم ره محکوم کُم." ^۵ لیکن اونا پای خُو ره بَند کده گفت: "اُو د سراسر یهودیه مردُم ره د وسیله تعلیم خُو د شور میره، از جلیلیه شروع تا اینجی." ^۶ وختی پیلاتوس ای توره ره شنید، پُرسان کد: "ایا ای آدم از جلیلیه آسته؟"

^۷ و غیتی فامید که عیسی از جلیلیه و مربوطِ سمِتِ هیرودیس آسته، اُو ره د پیشِ هیرودیس ریی کد که اُو دَمزُو روزا د اورشلیم بُود. ^۸ امی که هیرودیس عیسی ره دید، اُو غدر خوش شُد، چون از کلو وخت میخواست که اُو ره بنگره، چراکه اُو د باره شی شنیدد و امید دشت یگو معجزه شی ره بنگره. ^۹ اُو سوال های کلو از عیسی پُرسان کد، مگم عیسی دزُو هیچ جواب ندد. ^{۱۰} اوخته پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین ایسته شُدده سخت د بله عیسی تَهَمَت کد.

^{۱۱} هیرودیس و عسکرای شی اُو ره تحقیر-و-توهین کده د بله شی ریشخندی کد و کالای شاهی دزُو پوشنده اُو ره دوباره پیشِ پیلاتُس ریی کد. ^{۱۲} دَمزُو روز پیلاتُس و هیرودیس قد یگدیگه خُو دوست شُد، چون اونا پیش ازُو د بین خُو دشمَنی دشت.

^{۱۳} اوخته پیلاتُس پیشوایونِ عالی مقام، ریش سفیدا و مردُم ره طلب کده ^{۱۴} دزوا گفت: "شمو ای آدم ره د پیشِ ازمه آورده ادعا کدید که مردُم ره د شور میره؛ و ما د حُصور شُمو از شی تحقیق کدُم و د امزی آدم هیچ اثری از ادعای که شُمو د بله شی مونیید پیدا نکدُم ^{۱۵} و نه ام هیرودیس پیدا کد، امزی خاطر ای ره بسم د پیشِ ازمو ریی کد. اینه، ای آدم کاری نکده که سزاوارِ مرگ بشه. ^{۱۶} پس ما اُو ره قَمچی میزَنم و بعد ازُو ایله مُونم." ^{۱۷} [چون اُو باید د هر عید یگ بندی ره بلده ازوا ایله موکد. ^a]

^{۱۸} اوخته پگ ازوا یگجای چیغ زده گفت: "ای ره برده گم کُو! باراباس ره بلده مو ایله بدی!" ^{۱۹} باراباس نفری بُود که بخاطرِ یگ شورش که د شار رُخ ددد و بخاطرِ قتل د بندی خانه آندخته شُد.

^{۲۰} لیکن پیلاتُس که میخواست عیسی ره ایله کنه، بسم قد ازوا توره گفت: ^{۲۱} مگم اونا د چیغ زِدو اِدامه دده گفت: "د صلیب میخکوب کُو، اُو ره د صلیب میخکوب کُو!" ^{۲۲} پیلاتُس بلده دفعه سَوَم دزوا گفت: "چرا، چی بدی کده؟ ما هیچ دلیل نَمینگرُم که ای آدم ره د مرگ محکوم کُم. امزی خاطر ما ای ره قَمچی میزَنم و ایله میدیم."

^{۲۳} لیکن مردُم سخت پای خُو ره بَند کد و قد آوازِ بلند چیغ زده درخاست کد که اُو د صلیب میخکوب شُنه. خلاصه چیغ-و-شورِ ازوا زور شُد ^{۲۴} و پیلاتُس حُکم کد که مطابقِ درخاستِ ازوا عمل شُنه. ^{۲۵} پس باراباس ره که بخاطرِ شورش و قتل د بندی خانه بُود و مردُم بلده ایله شُدون شی درخاست کدد، ایله کد و عیسی ره د خاستِ ازوا تسلیم کد تا د صلیب میخکوب شُنه.

میخکوب شُدونِ عیسی د صلیب

^{۲۶} وختی عسکرا عیسی ره موبُرد، اونا شِمعونِ قیروانی ره که از اطراف میمد، گرفت و صلیبِ عیسی ره د شانه شی ایشت تا اُو ره از پُشت عیسی بُره.

^{۲۷} جمعیتِ کُنه مردُم از پُشت شی ریی بُود و د مینکل ازوا خاتونوی بُود که سینه میزد و بلده ازُو ناله-و-ماتم موکد. ^{۲۸} لیکن عیسی رُوی خُو ره سون امزُو خاتونو کده گفت: "ای دُخترای اورشلیم، بلده ازمه چخرا نکید، بلکه بلده خودون خُو و بچکیچای خُو چخرا کُنید. ^{۲۹} چون اینه، روزای مییه که مردُم مَوگه، نیک د بختِ خاتونوی نازای و رَحَم های که نَزیده و پستونای که هرگز شیر نده. ^{۳۰} اوخته اونا د کوه ها مَوگیه د بله مو کوچ کُنید و د تپه ها مَوگیه، مو ره بپوشنید. ^{۳۱} چون اگه د حقِ چپو تر ای کار موشه، پس د حقِ چپو خشک چیز کار موشه؟" ^b

^{۳۲} دَمزُو غیت دُو مجرمِ دیگه ره ام پیشِ آندخت تا قد عیسی قتی کُشته شُنه. ^{۳۳} وختی د یگ جای د نام «کاسه سر» رسید، اونا اُو ره قد امزُو دُو مجرمِ د اُونجی د صلیب میخکوب کد، یکی ازوا ره د دستِ راست شی و دیگه شی ره د دستِ چپ ازُو. ^{۳۴} اوخته عیسی گفت: "ای آته آسمانی، امیا ره ببخش، چون نَموفامه که چیز کار مونه."

و عسکرا پشک آندخته کالای عیسی ره منه خُو تقسیم کد. ^{۳۵} مردُم د اُونجی ایسته شُد و توخ موکد، مگم کنه کَلونا د بله ازُو ریشخندی کده مَوگت: "ای دیگرو ره نجات دد؛ آلی خود ره نجات بدیه اگه مسیح و انتخاب شُدده خدا آسته!"

^{۳۶} عسکرا ام اُو ره ریشخند کد. اونا آمده سرکه انگور ره دزُو پیش موکد ^{۳۷} و مَوگت: "اگه تُو پادشاهِ یهودیا آستی خود ره نجات بدی!"

^{۳۸} د بله سر شی یگ جرم‌نامه بُود [که د زبونِ یونانی، لاتینی و عبرانی نوشته شُد: ^c] "ای پادشاهِ یهودیا آسته."

^{۳۹} یکی امزُو دُو مجرمِ که د صلیب میخکوب شُد، اُو ره تحقیر-و-توهین کده گفت: "ایا تُو مسیح نیستی؟ پس خود خُو و مو ره نجات بدی؟"

^a ۱۷:۲۳ متن داخل قوس د بعضی نسخه های قدیمی وجود ندره. ^b ۳۱:۲۳ امکان ذره که معنای ازی آیه اینی رقم بشه: "اگه د حقِ آدم عادل ای کار موشه، پس د حقِ آدم گناهکار چیز کار موشه؟" ^c ۳۸:۲۳ متن داخل قوس د بعضی نسخه های قدیمی وجود ندره.

۴۰ مگم دیگه شی او ره سرزنش کده گُفت: "از خُدا نِمیترسی؟ دِ سِرِ اَزتو ام عینِ رِقْمِ حُکْمِ شُدِه. ۴۱ و محکومیتِ ازمو واقعاً برحق آسته، چُون مو سزای اعمال خُو ره مینگری، مگم ای آدم هیچ کارِ بد نَکده." ۴۲ بعد اَزو دِ عیسی گُفت: "ای عیسی، وختیکه دِ پادشاهی خُو رسیدی، مَرِه ام دِ یاد خُو بَیر."

۴۳ عیسی دِ جواب شی گُفت: "ما حقیقت ره دِز تُو مَوگیم، امی امروز تُو قد ازمه دِ بهشت داخل موشی."

فَوْتِ عیسی

۴۴ تقریباً ساعتِ ششم^a بود که تریکی تمام زمی ره گِرِفت و تا ساعتِ نهم^b ادامه دَشت، ۴۵ دِ عینِ حال آفتو تریک شُد و پرده خانه خُدا از مینکل خُو دُو پاره شُد. ۴۶ اوخته عیسی دِ آوازِ بلند چیغ زده گُفت: "ای آته آسمانی، ما روح خُو ره دِ دِستِ اَزتو میسپارم." امی ره گُفت و جان دَد. ۴۷ وختی قومندان رومی ای واقعه ره دید، اُو خُدا ره سِتایش کده گُفت: "واقعاً که ای آدم بے گناه^c بود." ۴۸ تمام مردُم که بلده سیل کدو جَم شُد، وختی ای واقعه ها ره دید، دِ سینِه خُو زده پس سُون خانه های خُو رفت. ۴۹ مگم تمام کسای که قد عیسی آشنا بود دُور ایسته شُد، دِ شُمولِ خاتونوی که از جلیلیه دِ دُمبال شی آمد، اونا امی چیزا ره توخ مَوکد.

دَفنِ کدونِ عیسی

۵۰ دِ اُونجی یگِ آدم دِ نامِ یوسفِ اَمَد که یکی از اعضای شورای یهود بود و یگِ آدم نیک و عادل. ۵۱ اُو قد نقشه و فیصله شورا دِ باره عیسی موافقت نَکد. اُو از شارِ رومه بود، یکی از شارای که دِ یهودیا تعلق دَشت و خود اَزو ام اِنْتظارِ پادشاهی خُدا ره می کشید. ۵۲ اُو دِ پیشِ پیلاتس رفت و جَسَدِ عیسی ره اَزو طلب کد. ۵۳ پس یوسفِ جَسَدِ مولا ره از صلیب تاه کد و اُو ره دِ یگِ رختِ کتان پیچنده دِ قبری که دِ قاده کنده شُد ایش، دِ جایی که هیچ کس هرگز دَفن نَشُد. ۵۴ اَمو روز، روزِ تیاری بود و روزِ آرام دِ حالِ شروع شُدو بود. ۵۵ خاتونوی که از جلیلیه قد عیسی آمد دِ دُمبالِ یوسف رفت و اونا ام قبر ره دید و ام ای که جَسَدِ عیسی دِ کجا ایشته شُد. ۵۶ اوخته اونا پس دِ خانه خُو اَمَد و عَطَر و مَوادهای خوشبوی ره آماده کد. بعد اَزو دِ روزِ آرامِ مُطابقِ حُکْمِ شریعت آرام گِرِفت.

عیسی دُوباره زنده موشه

۲۴ روزِ یگشمبه^d دِ وختِ روز واز شُدو اونا مَوادهای خوشبوی ره که آماده کد قد خُو گِرِفته دِ سرِ قبر رفت^e و دید که سنگ از دانِ قبر لول دده شُد. ۳ مگم وختیکه اونا داخلِ قبر رفت، جَسَدِ مولا عیسی ره دِ اُونجی پیدا نَتَنست. ۴ دِ حالیکه اونا خیرو مَنَد، بے بلغه دُو نفر که کالای سفیدِ جلو دَشت دِ پالوی ازوا ایسته شُد. ۵ خاتونو ترس خورده قد رُوی خُو دِ زمی حَم شُد، مگم اونا دِ خاتونو گُفت: "چرا زنده ره دِ مینکل مُرده ها موبالید؟ ۶ اُو دِ اینجی نیسته، اُو دُوباره زنده شُد. دِ یاد خُو بَیرید وختیکه اُو دِ جلیلیه بود چطور قد شمو گپ زده ۷ گُفت که «باچه انسان» باید دِ دِستِ گناهکارا تسلیم دده شنه و دِ صلیب میخکوب شنه و دِ روزِ سِومِ دُوباره زنده شنه." ۸ اوخته خاتونو توره عیسی ره دِ یاد خُو اُورد^g و از سرِ قبر پس اَمَد و پگِ امزی چیزا ره دِ یازده رَسول و دیگرو نقل کد. ۹ اَمو خاتونو مریم مَجَدلیه، یونا، مریم آبه یعقوب و چند خاتونِ دیگه بود که امی چیزا ره دِ رَسولا گُفت. ۱۱ مگم تورای خاتونو بلده ازوا مثل ایله گویی معلوم شُد و اونا باور نَکد. ۱۲ لیکن پترس باله شُد و دَویده دَویده سُون قبر رفت؛ وختیکه رسید، حَم شُدِه مَنِه قبر ره توخ کد و تنها کفن ره دید و بَس. اوخته اُو خیرو شُدِه پس سُون خانه رفت.

دِ راهِ آغیلِ عِمائوس

۱۳ دَمَرُو روز دُو نفر از پَیروا طرفِ یگِ آغیلِ مورفت که عِمائوس نام دَشت و اَمو آغیلِ تقریباً دُو ساعت^e از اورشلیم دُور بود. ۱۴ اونا قد یگدیگه خُو دِ باره پگِ امزی چیزای که رُخ دَد، توره مَوگُفت. ۱۵ دِ حالیکه اونا توره مَوگُفت و جَر-و-بَحْث مَوکد، عیسی خود شی دَزوا نزدیک شُد و قد ازوا همراه شُد. ۱۶ مگم از چیمای ازوا قُدرتِ شِناس گِرِفته شُد تا عیسی ره شِنخته نَتَنه. ۱۷ اُو دَزوا گُفت: "شمو دِ بَینِ راه قد یگدیگه خُو دِ باره چی نقل مَونید؟"

^a ۴۴:۲۳ یعنی چاشت. ^b ۴۴:۲۳ یعنی سه بعد از چاشت. ^c ۴۷:۲۳ دِ جای «بے گناه» دِ زیونِ یونانی «عادل» نوشته یه. ^d ۱:۲۴ دِ جای «روزِ یگشمبه» دِ زیونِ یونانی «روزِ اوّل هفته» نوشته یه، چُون بلده یهودیا یگشمبه روزِ اوّل هفته یه. ^e ۱۳:۲۴ دِ جای «تقریباً دُو ساعت» دِ زیونِ یونانی «۶۰ دُوره استدیُم» نوشته یه که دُوره هر استدیُم یگ صد و نودو مِتر آسته و تقریباً دوازده کیلومتر موشه.

اونا ایسته شد و غمگی معلوم موشد. ۱۸ اوخته یکی ازوا که کلیوپاس نام دشت د جواب شی گفت: "آیا د مینکل مسافرا د اورشلیم تو تنها کسی آستی که از چیزای که د ای روزا رخ دد خبر ندی؟"

۱۹ عیسی ازوا پرسان کد: "از کدم چیزا؟"

اونا دزشی گفت: "از چیزای که قد عیسی ناصری رخ دد. او پیغمبری بود که د حضور خدا و تمام مردم د گفتار و د کردار خو قوی بود. ۲۰ ولے پیشوا یون عالی مقام و رهبرای مو او ره تسلیم کد تا د مرگ محکوم شنه و او د صلیب میخکوب شد، ۲۱ د حالیکه مو امید دشتی که او مو کس آسته که اسرائیل ره نجات میدیه. د پالوی پگ امزی توره ها فعلاً سه روز امزو واقعه تیر شده. ۲۲ علاوه ازی، چند خاتو که از جم ازمو به، مو ره خیرو کد، چون اونا امروز صباح گاه د سر قبر رفت ۲۳ و جسد عیسی ره پیدا ننتست. اوخته اونا پس آمد و دز مو نقل کد که ملایکه ها ره د رویا دیده و ملایکه ها گفته که عیسی زنده شده. ۲۴ پس چند نفر ازمو سر قبر رفت و وضعیت ره امو رقم دید که خاتونو نقل کد؛ لیکن اونا عیسی ره ندید."

۲۵ اوخته عیسی دزوا گفت: "ای آدمای نافام و کند ذهن، باور کدون پگ تورای پیغمبرا چیقس بلده شمو سخت آسته! ۲۶ آیا لازم نبود که مسیح امی رنج ها ره بنگره و بعد ازو د بزرگی-و-جلال خو برسه؟" ۲۷ اوخته او از نوشته های موسی و پگ پیغمبرا شروع کده چیزای ره که د باره خود شی د تمام نوشته های مقدس بود، بلده ازوا تشریح کد.

۲۸ امی که اونا د آغیل عمائوس نزدیک شد، عیسی رقمی رفتار کد که پیشتر مورده. ۲۹ مگم اونا سخت شله شده گفت: "لطفاً قد ازمو بمن، چراکه روز تیر شده و شام نزدیک آسته. پس عیسی داخل رفت تا قد ازوا بمنه."

۳۰ وختیکه عیسی قد ازوا د سر دسترخو ششت، اونا ره گرفته شکرگزاری کد و ثوئه کده دزوا دد. ۳۱ به بلغه چیمای ازوا واز شد و اونا او ره شناخت؛ و او از نظر ازوا غیب شد. ۳۲ اوخته اونا قد یگدیگه خو گفت: "آیا دل های مو د درون مو نمیتپید وختیکه او د راه قد ازمو توره موگفت و نوشته های مقدس ره بلده مو تشریح مود؟"

۳۳ و اونا دمزو ساعت باله شده پس د اورشلیم رفت. د اونجی اونا یازده یار عیسی و مردمای ره که قد ازوا جم شد، پیدا کد ۳۴ که اونا موگفت: "مولا عیسی واقعا دوباره زنده شده و د شمعون ظاهر شده!"

۳۵ اوخته امو دو نفر ام نقل کد که د راه چی رخ دد و چی رقم اونا عیسی ره د وخت نان ثوئه کدو شناخت.

عیسی د یارای خو ظاهر موشه

۳۶ د حالیکه اونا د امزی باره توره موگفت، به بلغه عیسی خود شی د مینکل ازوا ایسته شد و دزوا گفت: "سلام علیکم."

۳۷ مگم اونا وحشت زده شده ترس خورد و فکر کد که یگ ره روح ره مینگره. ۳۸ عیسی دزوا گفت: "بچی ترس خوردید؟ چرا د دل های شمو شک پیدا موشه؟ ۳۹ دستا و پایای مره توح کنید؛ بنگرید که خود مه آستم. دز مه دست بزید و بنگرید، چون روح گوشت و استغو ندره، مگم رقمی که مینگرید ما درم."

۴۰ وختیکه امی توره ره گفت او دستا و پایای خو ره دزوا نشو دد. ۴۱ د حالیکه اونا خوش و خیرو بود و هنوز نمیتست باور کنه، او دزوا گفت: "کدم چیز د اینجی بلده خوردو درید؟" ۴۲ اونا یگ مقدار ماهی بریو کده بلده ازو دد ۴۳ و او ماهی ره گرفته د پیش روی ازوا خورد.

۴۴ اوخته عیسی دزوا گفت: "اینی تورای آسته که وختی قد شمو بودم گفتم، هر چیزی که د تورات موسی، نوشته های انبیا و زبور د باره مه نوشته شده، باید پوره شنه."

۴۵ بعد ازو عیسی ذهنای ازوا ره روشو کد تا نوشته های مقدس ره پی بره ۴۶ و دزوا گفت: "اینی رقم نوشته شده، مسیح باید رنج-و-عذاب بنگره و د روز سوم از مرده ها دوباره زنده شنه؛ ۴۷ و توبه و بخشش گناها د نام ازو د تمام ملت ها اعلان شنه و شروع شی از اورشلیم بشه.

۴۸ شمو شاهد امزی چیزا آستید. ۴۹ اینه، ما روح القدس ره که آته مه وعده کده، دز شمو ری موئم. پس د شار بمنید تا وختیکه از عالم باله قد قدرت روح القدس پوشنده شنید."

رفتون عیسی د عالم باله

۵۰ اوخته عیسی اونا ره تا بیت عنیا برد و د اونجی دستای خو ره باله کده اونا ره برکت دد. ۵۱ د حالیکه اونا ره برکت میدد، ازوا جدا شده طرف آسمو برده شد. ۵۲ یارا او ره سجده کد و قد خوشی کلو پس د اورشلیم آمد. ۵۳ د اونجی اونا همیشه وخت د خانه خدا بود و خدا ره حمد-و-ثنا موگفت.